

ANKARA

HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**SİGORTA SEKTÖRÜNDE FİNANSAL VE FİNANSAL
OLMAYAN BİLGİLERİN RAPORLANMASI VE
SEKTÖRE YÖNELİK BİR ANALİZ**

Gülşah ŞAHİN

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Yıldız ÖZERHAN

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
SİGORTACILIK ANABİLİM DALI**

ŞUBAT 2024

**SİGORTA SEKTÖRÜNDE FİNANSAL VE FİNANSAL OLMAYAN
BİLGİLERİN RAPORLANMASI VE SEKTÖRE YÖNELİK BİR
ANALİZ**

Gülşah ŞAHİN

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
SİGORTACILIK ANABİLİM DALI**

**ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

ŞUBAT 2024

ETİK BEYAN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Gülşah Şahin

22/02/2024

TEZ ONAY SAYFASI

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sigortacılık Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Gülşah ŞAHİN tarafından hazırlanan “Sigorta Sektöründe Finansal ve Finansal Olmayan Bilgilerin Raporlanması ve Sektöre Yönelik Bir Analiz” başlıklı tez çalışması, 22/02/2024 tarih ve 13:00 saatinde yapılan tez savunması sınavında aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak **KABUL** edilmiştir.

	Kabul	Ret
Başkan: Prof. Dr. Haşim ÖZÜDOĞRU	☒	☐
Danışman: Prof. Dr. Yıldız ÖZERHAN	☒	☐
Üye: Prof. Dr. Deniz Umut DOĞAN	☒	☐

Sigorta Sektöründe Finansal ve Finansal Olmayan Bilgilerin Raporlanması ve Sektöre
Yönelik Bir Analiz
(Yüksek Lisans Tezi)

Gülşah ŞAHİN

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Şubat 2024

ÖZET

Finansal raporlar; bir işletmenin belli bir muhasebe döneminde gerçekleştirdiği finansal nitelikteki işlem ve olayların sunumunun gerçekleştirildiği finansal tablolardan ve sürdürülebilirlikle ilgili açıklamaların yapıldığı finansal ve finansal olmayan bilgilerden oluşmaktadır. Finansal tablolarda, işletmenin belirli bir tarih itibarıyla finansal durumu ile belirli bir döneme ait finansal performansı ve nakit akışları sunulmaktadır. Sürdürülebilirlik raporlarında ise çevre, sosyal ve kurumsal yönetim (ÇSY) gibi konularda işletmelerin yaptığı açıklamalar yer almaktadır. Son yıllarda yatırımcılar, kreditorler ve borç verenler dahil olmak üzere işletme ile ilgili tüm taraflar işletmelerin sürdürülebilirlik konularında yapacakları açıklamaları önemsemekte ve işletmeye yönelik yapacakları değerlendirmelerde bu bilgileri kullanmaktadırlar. Dolayısıyla, toplumun tüm kesimlerinden kaynak toplayan sigorta şirketlerinin, kamuya hesap verebilirlik ve şeffaflık bağlamında, finansal tablolarda sundukları bilgilerin yanı sıra, finansal olmayan bilgilerin sunulduğu sürdürülebilirlik raporları (bazı şirketler entegre rapor adı altında bu bilgileri açıklamaktadır) da önem kazanmaya başlamış ve kullanıcı kesimler açısından önemli bir bilgi kaynağı haline gelmiştir. Yatırımcılar, kredi verenler ve diğer kullanıcılar açısından, şirketler hakkında uygun kararlar almak için sürdürülebilirlikle ilgili risklerin ve fırsatların etkileri hakkında yüksek kaliteli ve küresel olarak karşılaştırılabilir bilgilere olan ihtiyacı ve talebi gittikçe arttırmaktadır. Buna göre, işletmelerin finansal olmayan raporlarında, finansal tablo bilgilerini destekleyen, sürdürülebilirliğe ilişkin finansal bilginin sunulması gerektiğini anlamaları ve bu kapsamda kullanıcıların beklentilerini karşılayacak bilgileri açıklamaları gerekmektedir. Bu çalışmada, sigorta sektöründe bulunan seçilmiş şirketlerin finansal ve finansal olmayan bilgileri incelenecektir. Bu araştırmanın önemi finansal bilgilerin ve finansal olmayan bilgilerin bütünleştirilerek, birbirleri ile yorumlanarak incelenmesidir. Bu çalışmanın diğer çalışmalarından farkı hem finansal bilgilerin hem de finansal olmayan bilgilerin bütünleştirilerek incelenmesidir. Yapılan çalışmanın bir başka önemi ise; kapsama dahil edilen şirketlerin finansal bilgilerinin analizinin 2018-2021 yıllarına ait bilgilerinin irdelenecek olmasından finansal olmayan bilgilerin ise 2021 yılına ait bilgilerinin irdelenecek olmasından dolayı, ağırlıklı olarak kendini hissettiren pandeminin şirketlerin finansal tabloları ve sürdürülebilirlik raporu üzerindeki etkisinin de ortaya konulacak olmasıdır.

Bilim Kodu : 115313
Anahtar Kelimeler : Finansal Bilgiler, Finansal Olmayan Bilgiler, Finansal Analiz, Sürdürülebilirlik, Raporlama, Entegre, Sigorta Şirketi
Sayfa Adedi : 81
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Yıldız ÖZERHAN

Reporting of Financial and Non-Financial Information in the Insurance Sector and an
Analysis for the Sector
(Master's Thesis)

Gülşah ŞAHİN

ANKARA HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY
THE INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES

February 2024

ABSTRACT

Financial reports consist of financial statements in which the accounting and presentation of financial transactions carried out during a certain year are carried out and financial and non-financial information in which disclosures about sustainability are made. Financial statements present the financial position of the business as of a certain date and its financial performance and cash flows for a certain period. Sustainability reports include statements made by businesses on issues such as environment, social and corporate governance (ESG). In recent years, all parties related to the business, including investors, creditors and lenders, attach importance to the statements made by businesses on sustainability issues and use this information in their evaluations of the business. Therefore, in the context of public accountability and transparency, insurance companies that collect resources from all segments of society, in addition to the information they present in financial statements, sustainability reports in which non-financial information is presented (some companies disclose this information under the name of integrated reports) have also begun to gain importance and become an important source of information for user segments. For investors, lenders and other users, there is an increasing need and demand for high-quality and globally comparable information on the impacts of sustainability-related risks and opportunities in order to make appropriate decisions about companies. Accordingly, businesses must understand that sustainability-related financial information that supports financial statement information must be presented in their non-financial reports, and in this context, they must disclose information that will meet the expectations of users. In this research, financial and non-financial information of selected companies in the insurance industry will be examined. The importance of this research is to examine financial information and non-financial information by integrating them and interpreting them with each other. The difference of this study from other studies is that both financial information and non-financial information are integrated and interpreted with each other. Another importance of the study is that since the analysis of the financial information of the companies included in the scope will be examined for the years 2018-2021 and the non-financial information will be examined for the year 2021, the impact of the pandemic which is predominantly felt on the financial statements and sustainability report of the companies will also be revealed.

Science Code : 115313

Key Words : Financial Information, Non-Financial Information, Financial Analysis,

Sustainability, Reporting, Integrated, Insurance Company

Page Number : 81

Supervisor : Prof. Dr. Yıldız ÖZERHAN

TEŞEKKÜR

Tezimin hazırlanma aşamasında, tez konusundan tez sonucuna varana dek, değerli vaktini akademik çalışmama ayırarak ilgisini ve desteğini benden esirgemeyen, kıymetli bilgilerini benimle paylaşarak çalışmamın bu aşamaya gelmesinde büyük katkısı olan tez danışmanım, kıymetli hocam Prof. Dr. Yıldız ÖZERHAN’a sonsuz teşekkür eder, saygılar sunarım.

Varlıklarıyla beni her zaman mutlu ve motive eden, hayatımın her alanında olduğu gibi akademik çalışmalarım da büyük yardımları olan, her zaman maddi ve manevi desteğini benden esirgemeyen canım ailem ve sevgili nişanlıma çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR	xii
1. GİRİŞ	1
2. SİGORTACILIK VE SİGORTA SEKTÖRÜ.....	3
2.1. Sigortanın Tanımı	3
2.2. Sigortacılık ile İlgili Temel Kavramlar.....	4
2.3. Sigortacılık Türleri.....	6
2.3.1. Tazminata Göre Sigorta Çeşitleri	6
2.3.2. Yapılış Şekline Göre Sigorta Çeşitleri.....	6
2.3.3. Sigorta Konusuna Göre Sigorta Çeşitleri	7
2.3.4. Türk Ticaret Kanunu’na Göre Sigorta Çeşitleri	7
2.3.5. Hayat Sigortaları ve Hayat Dışı (Elementer) Sigortalar	7
2.4. Sigortacılığa Dair Temel Prensipler.....	8
2.5. Sigortacılık Tarihi	11
2.5.1. Türkiye’de Sigortacılık.....	11
2.5.2. Dünya’da Sigortacılık.....	15
3. SİGORTA SEKTÖRÜNDE FİNANSAL BİLGİLERİN RAPORLANMASI.	17
3.1. Sigorta Muhasebesi Hakkında Genel Bilgiler.....	17
3.1.1. Tek Düzen Hesap Planı	19
3.1.2. Finansal Tablolar	19

	Sayfa
3.1.2.1. Finansal durum tablosu (Bilanço)	20
3.1.2.2. Gelir tablosu	26
3.2.1.3. Nakit akış tablosu	29
3.2.1.4. Özsermaye değişim tablosu.....	30
3.2.1.5. Kâr dağıtım tablosu	33
3.1.3. Sigortacılık Sektöründe Finansal Tablolar Analizi.....	34
3.1.3.1. Sermaye yeterliliğine ilişkin oranlar	35
3.1.3.2. Aktif kalitesi ve likiditeye ilişkin oranlar.....	36
3.1.3.3. Faaliyet oranları.....	38
3.1.3.4. Kârlılık oranları	38
4. SİGORTACILIK SEKTÖRÜNDE FİNANSAL OLMAYAN BİLGİLERİN RAPORLANMASI	41
4.1. Sigortacılık Sektöründe Finansal Olmayan Bilgiler	41
4.2. Sürdürülebilirlik Raporlaması.....	42
4.2.1. Sürdürülebilirlik Kavramı.....	42
4.2.2. Sürdürülebilirlik Raporu	43
4.2.2.1. Sürdürülebilirlik raporunun amacı	43
4.2.2.2. Sürdürülebilirlik raporunun tarihsel gelişimi	44
4.2.2.3. Türkiye’de sürdürülebilirlik raporlaması	44
4.2.2.4. Sürdürülebilirlik raporlama çerçeveleri.....	45
4.2.3. Sürdürülebilirlik İlkeleri	46
4.2.4. İşletmelerde Sürdürülebilirlik.....	47
4.2.4.1. Sigorta sektöründe sürdürülebilirlik anlayışı	49
5. BORSA İSTANBUL’DA İŞLEM GÖREN SEÇİLMİŞ SİGORTA ŞİRKETLERİNDE FİNANSAL VE FİNANSAL OLMAYAN BİLGİLERİN ANALİZİ	51
5.1. Araştırma Metodolojisi	51

	Sayfa
5.1.1. Borsa İstanbul’da İşlem Gören Sigorta Şirketleri Hakkında Genel Bilgiler	52
5.2. Analizin Amacı ve Önemi	52
5.3. Analizin Yöntemleri.....	53
5.4. Analizin Sınırlılıkları	53
5.5. Analizin Bulguları.....	54
5.5.1. Finansal Analiz Bulguları	54
5.5.1.1. Sermaye yeterliliğine ilişkin oranlar	54
5.5.1.2. Aktif kalitesi ve likiditeye ilişkin oranlar.....	57
5.5.1.3. Faaliyet oranları.....	59
5.5.1.4. Karlılık oranları	61
5.5.2. Finansal Olmayan Bilgilerin Analiz Bulguları	64
6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	75
KAYNAKLAR	79
ÖZGEÇMİŞ	81

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo	Sayfa
Tablo 2.1. Günümüzde bulunan sigorta şirketleri.....	14
Tablo 3.1. Sigorta muhasebesi tek düzen hesap planı.....	19
Tablo 3.2. Ayrıntılı solo bilanço tablosu.....	22
Tablo 3.3. Ayrıntılı solo gelir tablosu	27
Tablo 3.4. Ayrıntılı solo gelir tablosu	30
Tablo 3.5. Ayrıntılı solo özsermaye değişim tablosu.....	31
Tablo 3.6. Ayrıntılı solo kar dağıtım tablosu	33
Tablo 4.1. Finansal olmayan bilgilerin avantaj ve dezavantaj ayrımı.....	42
Tablo 4.2. Sürdürülebilirlik raporu tarihi gelişim süreci.....	44
Tablo 4.3. Sürdürülebilirlik raporlama çerçeveleri	46
Tablo 4.4. İşletmelerin yönetim anlayışındaki sürdürülebilir odaklı değişimler	48
Tablo 4.5. Sigorta şirketlerinin sürdürülebilirlik konusunda önem verdiği üç ana başlık.....	49
Tablo 5.1. Borsa İstanbul’da işlem gören sigorta şirketleri	52
Tablo 5.2. Alınan primler / Özkaynak toplamı analiz toplamı	54
Tablo 5.3. Özkaynak toplamı / toplam aktif analiz tablosu	55
Tablo 5.4. Özkaynak toplamı / teknik karşılıklar analiz tablosu.....	56
Tablo 5.5. Likit aktif / toplam aktif analiz tablosu.....	57
Tablo 5.6. Likidite oranı analiz tablosu	58
Tablo 5.7. Cari oran analizi tablosu	58
Tablo 5.8. Konservasyon oranı analizi tablosu	59
Tablo 5.9. Tazminat tediye oranı analizi tablosu	60
Tablo 5.10. Hasar prim oranı analizi tablosu	61
Tablo 5.11. Masraf oranı analizi tablosu.....	62

Tablo	Sayfa
Tablo 5.12. Bileşik rasyo oranı analizi tablosu	63
Tablo 5.13. Vergi öncesi kar / alınan primler analizi tablosu	63
Tablo 5.14. Teknik kar / alınan primler analizi tablosu	64
Tablo 5.15. Şirketlerin sürdürülebilirlik raporu genel yapısı	64
Tablo 5.16. Şirketlerin sürdürülebilirlik vizyon ve misyonları.....	65
Tablo 5.17. Şirketlerin çevresel göstergeler tablosu	66
Tablo 5.18. Şirketlerin sosyal göstergeler tablosu	67
Tablo 5.19. Şirketlerin ekonomik göstergeler tablosu	68
Tablo 5.20. Şirketlerin çevresel boyutlar tablosu.....	70
Tablo 5.21. Şirketlerin sosyal boyutlar tablosu.....	72

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
AB	Avrupa Birliği
BES	Bireysel Emeklilik Sistemi
BİST	Borsa İstanbul
BİST	Borsa İstanbul
BM	Birleşmiş Milletler
ÇSY	Çevresel, Sosyal, Yönetişim
GRI	Global Reporting Initiative
KASKO	Kara Taşıtları Sigortası
SPK	Sermaye Piyasası Kurulu
TSB	Türkiye Sigorta Birliği
TTK	Türk Ticaret Kanunu
vb.	ve benzeri
VÖK	Vergi Öncesi Kâr

1. GİRİŞ

Gelişen dünya ekonomisinde, sigorta sektörü sadece finansal bilgilerle değil, aynı zamanda sosyal sorumluluk, risk yönetimi ve çevresel etkiler gibi finansal olmayan bilgiler çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, sigorta şirketlerinin performansını değerlendirmek ve stratejik yönlendirmelerini belirlemek amacıyla kullanılan iki temel araç, finansal bilgilerin ve finansal olmayan bilgilerin analizidir.

Finansal analiz, sigorta şirketlerinin finansal durumunu, finansal performansını ve nakit akışını değerlendirmekte kullanılan bir araçtır. Dolayısıyla sigorta şirketlerinin potansiyel risklerini önceden tahmin etme, likidite sorunlarına karşı hazırlıklı olma ve etkili bir finansal strateji oluşturma açısından kritik bir öneme sahiptir. Sigorta şirketlerinin sunmak zorunda oldukları finansal tablolar (finansal durum tablosu, kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, nakit akış tablosu ve özkaynak değişim tablosu) aracılığıyla işletmelerin mevcut durumu analiz edilmekte ve geleceğe yönelik tahminler yapılabilmektedir. Söz konusu finansal tablolar ve dipnotlardan elde edilen bilgiler finansal tablo kullanıcılarının karar almalarında yararlı bilgiler sunmaktadır. Çalışmada sigorta şirketlerinin finansal analizini yapmak üzere, analiz tekniklerinden biri olan oran analizi kullanılacaktır. Bu kapsamda sigorta şirketlerinin sermaye yeterliliğine ilişkin oranları, aktif kalitesi ve likiditeye ilişkin oranları, faaliyet oranları ve kârlılık oranları hesaplanarak, gerek işletmelerin önceki dönemleriyle gerekse sektörde yer alan diğer şirketlerle karşılaştırmalı bir analiz yapılacaktır.

Son zamanlarda gittikçe önemi artan konulardan biri de sürdürülebilirlik raporlamasıdır. İşletmelerin finansal olmayan bilgilerinin sunulduğu bu raporlarda, çevresel, sosyal ve kurumsal performanslarına ilişkin bilgiler sunulmaktadır. Finansal olmayan bu bilgiler paydaşlara, işletmelerin nasıl değer yarattığı konusunda yararlı bilgiler sunmaktadır. Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi'nin (World Business Council for Sustainable Development – WBCSD) 'Önemli ve faydalı finansal olmayan bilgilerin açıklanması ve bu bilgilerin finansal piyasalar tarafından etkin olarak kullanılması, dokuz milyardan fazla insanın yaşadığı bu dünyadaki mevcut finansal sistemden gerçek değer yaratmayı hedefleyen bir sisteme geçişin kolaylaştırıcısı olacaktır' (WBCSD, 2021) şeklinde ifade ettiği sürdürülebilirlik konusu diğer sektörlerde olduğu gibi, sigorta sektöründe de önem kazanmaya başlamış ve sektörde yer alan işletmeler sürdürülebilirlik raporlarını yayınlamaya

başlamışlardır. Çalışmada, sigorta şirketlerinin yayınlamış olduğu sürdürülebilirlik raporları incelenmiş ve bir analizi yapılmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde sigorta sektörünün tanıtımına yönelik olarak; sigortanın tanımı, sigortacılık ile ilgili temel kavramlar, sigortacılık türleri, sigortacılık prensipleri ve sigortacılık tarihine ilişkin açıklamalarda bulunulacaktır. İkinci bölümde; finansal analizde kullanılacak oran analizleri hakkında açıklamalar yapılacak ve sigorta sektörünün yayınlamış olduğu finansal tablo formatlarına yer verilecektir. Üçüncü bölümde; finansal olmayan bilgiler ve sürdürülebilirlik raporlaması hakkında ki bilgiler açıklanacaktır. Bu kapsamda, sürdürülebilirlik raporunun amacı, tarihsel gelişimi, raporlanması, raporlama çerçeveleri ve ilkelerinden söz edilecektir. Sürdürülebilirlik raporunun işletmelerde olan yeri incelenirken sigorta sektöründe sürdürülebilirlik anlayışına ayrıca değinilecektir. Dördüncü ve son bölümde ise, Borsa İstanbul'da işlem gören Türkiye Sigorta, Aksigorta ve Anadolu Anonim Türk Sigorta şirketlerinin finansal ve finansal olmayan bilgileri analiz edilecektir.

Çalışmada kaynak olarak; Türkçe ve İngilizce kitaplardan, dergi, elektronik kaynaklar ve elektronik kaynaklardan ulaşılan makalelerden, kanunlar, mevzuatlar ve düzenlemelerden, yüksek lisans ve doktora tezlerinden yararlanılmıştır.

2. SİGORTACILIK VE SİGORTA SEKTÖRÜ

2.1. Sigortanın Tanımı

Sigorta kavramı köken olarak Latince'den gelmektedir. Latin kökenli olan sigorta kavramı kelime anlamı olarak, emniyet ve güven anlamını taşımaktadır.

Sigorta, sonucunda hasar oluşabilme ihtimali olan herhangi bir konuda, geleceği düşünerek hareket etme fikrini esas almıştır. Sigorta, kişi ve kurumlar için gerçekleşebilme ihtimali bulunan gider veya zararların, karşılanması amacıyla taraflar arasında yapılan iki taraflı özel bir sözleşmedir. Sigorta, ekonomik olarak da geleceği düşünerek hareket etme fikrini benimsediğinden dolayı, oluşabilecek zararlar için tehlike gerçekleşmeden karşılık ayrılmasıdır.

Sigorta kelime anlamından hareketle gelecekte meydana gelebilmesi mümkün olan zararların karşılanabilmesi için başvurulmuş sigorta şirketlerinin, kişi veya kurumlara sağladığı güven ve emniyet duygusudur.

Başka bir ifadeyle sigorta, ileride gerçekleşmesi muhtemel olan ve insanın canına, malına veya üçüncü kişilere zarar verebilecek olan olaylar için önceden güvence alınmasını sağlayan bir yöntemdir. (Acınan, 2006: 5) Günümüzde sigorta, aynı tehlikelerle karşılaşma olasılığına sahip olan kişilerin ortak dayanışması şeklinde başlamasının yanı sıra, zamanla kredi imkanları yaratan, içinde bulunduğu ekonomilere yön vererek uluslararası faaliyetlere yol açan bir sektör konumuna gelmiştir. (Yolcu, 2009: 5)

Sigorta sektöründe asıl amaç; kişi ve kurumları gerçekleştirebilecek tüm tehlikelere karşı, sigorta ettirdikleri konu üzerine koruyarak, güven altında hissetmelerini sağlamaktır.

Bu tanımlardan da anlaşılacağı üzere sigortanın, kişi ya da kurumların, belirli bir ücret karşılığında gelecekte gerçekleşme olasılığı bulunan tehlikelerden kendilerini ya da bulundukları kurumları korumaları için meydana gelmiş ekonomik düzenleme olduğu anlaşılmaktadır.

2.2. Sigortacılık ile İlgili Temel Kavramlar

Sigortacılıkta sıklıkla kullanılan kavramları aşağıdaki şekilde açıklamak mümkündür. Bu tanımlardan birincisi risk kavramıdır. Risk, sigortacılıkta riske eş anlamlı olarak riziko kelimesi de kullanılarak, risk ile aynı sözlük anlamını taşımaktadır.

Riziko; hasar ile sonuçlanma olasılığı bulunan bir tehlikedir. Sigorta, hasar ile sonuçlanma olasılığı bulunan risklere (rizikolara) karşı koruma sağlamaktadır. Riziko bir kimsenin para ile ölçülebilir menfaatini tehdit eden tehlikedir.

Rizikonun gerçekleşme ihtimalinin yüksek veya düşük olması, prim belirlemelerinde en önemli unsurdur. (Toroslu, 2021: 31). Sigortacılıkta kullanılan bir diğer kavram, sigortacı ve sigorta ettiren kavramlarıdır. Sigortacı, sigortanın taraflarından biridir. Sigortacı, sigorta şirketi olarak da adlandırılmaktadır. Sigortacı, sigortalının karşılaştığı risk sonucunda sigortalıya tazminatını ödemekle sorumludur. Sigortalının karşılaştığı risk ve hasarlarla ilgilenen taraf sigortacıdır. Sigortalı ise yine sigortanın taraflarından biridir. Sigortalı oluşabilecek riskler için, koruma altına alınan taraftır. Yapılan sözleşme ve sigortadan dolayı sigortalının bir menfaati olmalıdır. Bir menfaati olmadığı takdirde sigortalı sözleşmenin taraflarından biri olmayacaktır.

Sigorta ettiren kavramı ise, sigortacı ve sigortalı gibi sigortanın taraflarından biridir. Sigortacı, sigortalının oluşabilecek riskler için koruma altına alınmasını sağlayan sigorta şirketine, prim taahhüdünde bulunan taraftır. Sigorta sözleşmesi yapan, sigorta ettirendir. Sigorta ettiren ile sigortalı aynı kişi olabileceği gibi farklı kişi de olabilmektedir. (Toroslu, 2021: 37) Bir kurum sahibi, çalışanı için sigorta yaptırmak istediğinde; kurum sahibi sigorta ettiren, çalışan ise sigortalı kavramlarını taşımaktadır. Sigorta ettiren ve sigortalı aynı kişi olduğunda ise, birey kendine hayat sigortası yaptırdığında sigortalı ve sigorta ettiren kavramlarını bir arada taşımaktadır. Sigortacılık sektöründe kullanılan kavramlardan bir diğeri de lehtardır. Lehtar, sigortanın taraflarından bir diğeridir. Sigorta sözleşmesinde lehtar bulunabilmektedir. Sigorta ettiren, belirli riskin gerçekleşmesi sonucunda sigorta şirketinden alacağı tazminattan lehtarın faydalanmasını sağlayabilmektedir. Hayat sigortası, ölümle sonuçlandığında sigortalı tazminatını alamayacağından dolayı, alınacak tazminat için bir lehtar belirlemektedir. Sigorta sözleşmesinde yer aldığı müddetçe lehtar tazminattan hak talep edebilmektedir. Poliçe; sigortacı, sigorta ettiren ve sigortalının hak ve sorumluluklarının yer aldığı yazılı güvencedir. Sigortacının göze aldığı

risklerin ve sigortalı veya sigorta ettirenden alınan primlerin yer aldığı anlaşmadır. Sigorta poliçesinde zorunlu olarak yer alması gereken bilgiler bulunmaktadır.

Bunların içerisinde; Sigorta şirketini (sigortacıyı), sigorta ettiren ve sigortalıyı tanımlayıcı genel bilgiler, Sigortanın konusu, Sigortanın içine aldığı tüm riskler, Teminatın tarihi, Sigorta teminatı kapsamındaki riskler, Sözleşme süresi, Sigorta prim tutarı, Sigorta bedeli, Poliçenin düzenlenme tarihi bulunmaktadır.

Prim; sigortacının (sigorta şirketi) rizikolar için vermiş olduğu güvenceye karşılık, sigorta ettiren ya da sigortalının ödeyeceği maddi değerdir.

Prim, riziko ile doğru orantılıdır, risk arttıkça prim artmaktadır ve risk azaldıkça prim azalmaktadır. Sigorta sözleşmesinde prim yer almaktadır.

Prim, sigortanın önemli temel unsurlarından biridir. Teminat; sigorta sözleşmesinde yer alan sigorta konusunun gerçekleşmesi üzerine, belirlenen şartlar kapsamında sigorta şirketinin, sigortalı veya sigorta ettirene vermiş olduğu güvence ve ödeyeceği maddi bedeldir.

Sigorta konusu ile belirlenmiş olan maddi veya manevi olarak oluşan zararlara hasar adı verilmektedir. Sigortalının maddi veya manevi olarak karşılaşılabilecekleri risklerin oluşması hasar olarak ifade edilmektedir.

Sigorta şirketleri gerçekleştirebilecek riskler için belirli bir tazminat ayırmak zorundalardır. Fakat sigorta şirketlerinin birden fazla sigortalıya vermiş olduğu güvencedeki riskin aynı anda gerçekleşme ihtimali bulunmaktadır. Sigorta şirketleri bu ihtimale karşılık güvence altına aldığı bazı sigortalıları, başka sigorta şirketlerine devredebilmektedir. Bu yöntem reasürans adı verilmektedir. Bu yöntemi kullanmak için, ilk olarak sigorta ettiren ile yapılmış olan sigorta sözleşmesinin bulunması gerekmektedir. Sigorta şirketi ve sigorta ettiren ile beraber çalışan gerçek veya tüzel kişiler acente olarak adlandırılmaktadır. Sigorta şirketi ve sigorta ettirenin arasında, aracılık eden kişilerdir. Sigorta şirketi isteği üzerine; sözleşme hazırlığı, tazminat ödenmesi, sözleşme uygulanması gibi görevleri üstlenmektedir. Acente ile sigorta ettiren arasındaki ilişkiler sigorta sözleşmesini, sigorta şirketi ile acente arasındaki ilişkiler ise acentelik sözleşmesini ilgilendirir. (Yücesoy, 1966: 21). Broker, acentelere benzer olarak aracılığı konu edinmiş meslek grubudur. Sigorta şirketlerinin, sigorta ettirene sigorta konusu ile paralel olarak sunmuş olduğu tazminat, prim ve poliçe

şartlarını incelemektedir. Tek bir sigorta şirketiyle kalmayarak, birden fazla sigorta şirketinden teklif alarak kıyaslayan ve sonucuyla beraber olmak üzere sigorta ettirene sunan kişidir.

2.3. Sigortacılık Türleri

İlerleyen zaman beraberinde gelişmeleri getirmektedir. Sigortacılık da her sektör gibi gün geçtikçe gelişip, çeşitlenmektedir. Günümüzde sigorta yapılmayacak maddi ve manevi olarak değer kalmamıştır. Sigorta yapılacak değerler arttığından dolayı çeşitlenmeler de çoğalmıştır. Sigortacılık türleri başlığı altında, sigortacılık türleri ile ilgili genel çeşitlenmeler ve bilgiler hakkında bilgi verilecektir.

2.3.1. Tazminata Göre Sigorta Çeşitleri

Tazminata göre iki tür sigorta çeşidi bulunmaktadır. Bunlar; meblağ sigortaları ile zarar sigortalarıdır. Meblağ sigortası, hayat sigortası ve ferdi kaza sigortalarını kapsamaktadır. Meblağ sigortaları para ile ölçülmesi söz konusu olmayan, şahıs varlığına yönelik menfaatlerin sigorta edildiği sigorta türüdür. (Kayıhan ve Günergök, 2022: 34)

Zarar sigortaları ise, tazminat sigortaları olarak da adlandırılmaktadır. Gerçekleşecek rizikonun bir zararla sonuçlanması gerekmektedir. Karşılaşılan zarar sonucunda, zararı karşılayacak şekilde sigorta sözleşmesine uygun olarak tazminat ödenmektedir.

2.3.2. Yapılış Şekline Göre Sigorta Çeşitleri

Yapılış şekline göre iki tür sigorta çeşidi bulunmaktadır. Zorunlu sigorta ve ihtiyari sigorta yapılış şekline göre sigorta başlığının altında bulunmaktadır.

Zorunlu sigorta; kanunlar uyarınca yaptırılması zorunlu olan sigorta türüdür. Zorunlu sigortanın başında, trafik sigortası gelmektedir. Trafik sigortasına ek olarak DASK, ferdi koltuk sigortası vb. sigorta çeşitleri zorunlu sigorta çeşidinin içinde yer almaktadır.

İhtiyari sigorta ise; zorunlu sigorta gibi kanunlar uyarınca zorunluluk verilmemiş kişinin kendi iradesine bırakılmış sigorta türüdür. Kasko, yangın, hırsızlık vb. sigorta çeşitleri ihtiyari sigorta başlığı altında yapılmaktadır.

2.3.3. Sigorta Konusuna Göre Sigorta Çeşitleri

Sigorta konusuna göre üç tür sigorta çeşidi bulunmaktadır. Hayat sigortaları, mal sigortaları ve sorumluluk sigortaları bulunmaktadır. Hayat sigortaları, kişinin hayatı ile ilgili her çeşit riski kapsayan sigorta türüdür. Mal sigortaları, kişinin hayatının aksine kişinin sahip olduğu para ile ölçülebilir bir değeri olan sigorta türüne denmektedir. Sorumluluk sigortaları ise; sorumluluk sigortası kavramı, AB’ne uyum süresi içerisinde getirilen yeni düzenleme ile Haziran 2008’de yasallaştırılmıştır. (Yaslıdağ, 2017: 126)

Sorumluluk sigortalarında esas olan sigortalının sorumluluklarıdır. Sorumluluk sigortası sigortalının sorumluluklarından kaynaklanan bir rizikonun da sigortacı tarafından teminat altına alınmasıdır.

Sorumluluk sigortaları ile sigortalı sorumluluğunu kabul etmekte, ancak sorumluluğun sonucu olan zararı karşılama veya tazminat ödeme borcundan kurtulmaktadır. (Yaslıdağ, 2017: 127)

2.3.4. Türk Ticaret Kanunu’na Göre Sigorta Çeşitleri

TTK 1453. madde ve 1520. maddeler ile arasında bulunan maddelere göre sigorta çeşitlerini başlıklar halinde incelenmektedir.

Zarar Sigortaları

A. Mal Sigortaları

B. Sorumluluk Sigortaları

Can Sigortaları

A. Hayat Sigortaları

B. Kaza Sigortaları

C. Hastalık ve Sağlık Sigortaları

2.3.5. Hayat Sigortaları ve Hayat Dışı (Elementer) Sigortalar

Hayat sigortalarında; sigorta konusu olarak değerlendirilecek değer, kişinin kendisidir. Sigortalı, sigortacıyla sözleşme yapıp prim ödemesi karşılığında kendini terimsel ifade ile sigorta ettirmiş olacak, güvence altına alacaktır. Hayat sigortaları, sigortalıyı maluliyet, yaşlılık ölüm gibi risklere karşı teminat altına alan sigortadır. Hayat sigortaları, kişinin sadece yaşadığı anları esas almamaktadır. Ölüm riski

gerçekleştğinde kişinin ardında kalan ailenin, maddi zorluklar ile karşılaşmamasını sağlamaktadır. Başka bir örnek ile hayat sigortası, kişinin yaşlılık döneminde çalışamaz hale geldiğinde maddi olarak muhtaç kalmaması için kişiyi teminat alan sigorta türüdür. Hayat sigortası, sigortalının kendini ve bazı durumlar için yakınlarını koruma altına almasıdır.

Hayat dışı sigortalar; varlık sigortaları olarak da adlandırılabilen bu tür sigortalar, mal ve maddi varlıklarda meydana gelebilecek hasarları teminat altına alan sigorta türüdür. (Toroslu, 2021: 41) Hayat dışı sigortalar, elementer sigorta veya mal sigortaları olarak da adlandırılmaktadır. Bu sigortalarda temel kural, sigortaya konu olan malın değerinin sigorta değerine eşit olmasıdır. (Yaslıdağ, 2017: 116) Hayat dışı sigorta çeşitleri; yangın sigortası, kaza sigortası, tarımsal sigorta vb. çeşitler hayat dışı sigorta grubu içerisinde yer almaktadır.

2.4. Sigortacılığa Dair Temel Prensipler

Sigorta sözleşmeleri beraberinde sigorta şirketleri ve sigortalı arasında hukuki bir süreci başlatmış bulunmaktadır. Bu hukuki süreç için belirlenen bazı prensipler bulunmaktadır. Sigortacılığa dair temel prensipler;

- 1) Azami İyi Niyet Prensibi
- 2) Sigortalanabilir Menfaat Prensibi
- 3) Tazminat Prensibi
- 4) Yakın Sebep Prensibi
- 5) Hasara Katılım Prensibi
- 6) Halefiyet ve Hakların Devri Prensibi

Temel prensipler açıklamalarıyla incelenecektir.

Azami İyi Niyet Prensibi; için güven esastır. Sigorta sözleşmesi yapılırken, sigorta şirketinin ve sigorta ettiren kişinin (sigortalının) karşılıklı sorumlulukları bulunmaktadır. Sorumluluklarını yerine getirirken herhangi bir hile düşüncesi bulunmamalıdır, bu güven ve sorumluluklar azami iyi niyet prensibinden gelmektedir. Sigortalı, sigorta şirketine sigorta konusu ile ilgili tam ve eksiksiz bilgi vermek zorundadır. Sigortalının verdiği bilgilere göre sigorta şirketinin sigorta konusunu kabul veya red etme hakkı bulunmaktadır. Sigorta şirketinin belirli bir ödeme çıkartabilmesi için de sigortalının, sigorta konusunu eksiksiz anlatması gerekmektedir.

TTK'nun 1435. Maddesinde;

‘Sigorta ettiren sözleşmenin yapılması sırasında bildiği veya bilmesi gereken tüm önemli hususları sigortacıya bildirmekle yükümlüdür. Sigortacıya bildirilmeyen, eksik veya yanlış bildirilen hususlar, sözleşmenin yapılmamasını veya değişik şartlarda yapılmasını gerektirecek nitelikte ise, önemli kabul edilir. Sigortacı tarafından yazılı veya sözlü olarak sorulan hususlar, aksi ispat edilinceye kadar önemli sayılır.’

Beyan yükümlülüğü ile ilgili bu açıklama yer almaktadır.

Beyan yükümlülüğü azami iyi niyet prensibinden gelmektedir. Sigortalının veya sigorta şirketinin bildirmiş olduğu yanlış beyanlar yaptırımlarla sonuçlanmaktadır.

Sigortalanabilir Menfaat Prensibi; sigortacılığın temel prensipleri arasında yer almaktadır. Sigortalının, sigorta şirketine teminat altına alması için sunmuş olduğu sigorta konusu için, yasal ve para ile ölçülebilir bir menfaati (çıkarı) bulunmak zorundadır. Riziko gerçekleştiğinde sigortalının bir menfaati bulunmalıdır.

Sigortalanabilir menfaat ilkesi TTK'nın 1401. Maddesinin 1. Fıkrasında da;

‘Sigorta sözleşmesi, sigortacının bir prim karşılığında, kişinin para ile ölçülebilir bir menfaatini zarara uğratan tehlikenin, rizikonun, meydana gelmesi hâlinde bunu tazmin etmeyi ya da bir veya birkaç kişinin hayat süreleri sebebiyle ya da hayatlarında gerçekleşen bazı olaylar dolayısıyla bir para ödemeyi veya diğer edimlerde bulunmayı yükümlendiği sözleşmedir.’ açıklanmaktadır.

Bir sigorta konusu içerisinde, gerçekleşebilecek hasar sonucunda sigortalının menfaati bulunuyor ise sigorta yaptırabilmektedir. Bundan dolayı sigorta edilen şey, mal değil malın üzerindeki menfaat olmalıdır. (Kaya, 2014: 23)

Sigortalanabilir menfaat prensibi hayat sigortaları ve hayat dışı sigortalarda da temel bir prensip olarak kullanılmaktadır.

Tazminat Prensibi; sigorta şirketinin, sigortalıya karşı belirli sorumlulukları bulunmaktadır. Bu sorumluluklardan birisi de rizikonun gerçekleşmesi sonucunda belirlenen tazminatın ödenmesidir. Sigorta sözleşmesinin birinci sebebi gerçekleşen riziko sonucunda, hasara uğramış sigorta konusunun hasara uğramadan önceki haline getirilmesidir. Tazminat tutarı ve tazminatın ödenme şekli, sigortalı ve sigorta şirketinin istişare sonucunda karar vermesi ile belirlenmektedir. Hasarın eski haline

gelmesi için tazminatın ödeme şekilleri; nakden, tamir ile, yerine yenisi verilerek ve yenileme seçenekleri ile ödeme sağlanmaktadır. Nakden ödeme dışındaki seçenekler, sigortalının ve sigortacının uzlaşması halinde olabilir. (Güvel, 2006: 13)

Yakın Sebep Prensibi; poliçe hazırlanırken poliçe içerisinde yer alan önemli bilgilerden birisi de hasar gerçekleşmesi durumunda, hasara sebep olan hangi konuların teminat altına alınmasıdır.

Hasar hangi koşulda gerçekleşmiş olursa tazminatını alacağını düşünen sigortalı taraf, poliçede yer almayan herhangi bir sebepten gerçekleşen hasar için tazminat alamadığı takdirde sigorta şirketleri ile tartışma yaşamaktadır. Bir diğer ifade ile hasarın oluşma sebebi sigortacılıkta büyük önem arz etmektedir.

Hasarın oluşmasında sebep oluşturan durumların sigorta poliçesindeki teminatlarda bulunması gerekmektedir. Bu duruma yakın neden prensibi denmektedir. Yakın neden prensibi, sigorta poliçesi içerisinde bulunan teminatlar kısmında hangi teminatlar bulunuyor ise riskin de bu teminatlar kapsamında gerçekleşmesi durumunda belirlenmiş tazminatın ödenmesi gerektiğini ifade eder.

Hasara Katılım Prensibi; hayat sigortalarında ve ferdi kaza sigortalarında uygulanmamaktadır. Hasara katılım prensibi, başlığından da anlaşılacağı üzere katılım birden fazla sigorta şirketinde, aynı sigorta konusunun, aynı riskin, aynı menfaatin, aynı süre içerisinde sigorta ettirilmesidir.

Sigorta poliçelerinde uygulanan ‘muafiyet’ durumu da hasara katılım prensibinde değerlendirilebilir. Hasar durumunda sigortalının yükümlülüğünde olan, poliçede belirtilen meblağ kadar sorumlu olduğu ve hak talep edemediği kısmı kadardır. (Özbolat, 2017: 117)

Halefiyet ve Hakların Devri Prensibi; rücu prensibi olarak da adlandırılmaktadır. Halefiyet kelime anlamı olarak; bir başkasının yerine geçmek anlamında kullanılmaktadır.

Temel sigorta prensiplerinden biri olan halefiyet ve hakların devri prensibi, kelime anlamıyla da bütünleşerek sigortacının sigortalı veya sigorta ettirenin yerine geçmesi anlamını taşımaktadır. Sigortalı, hasar gerçekleştiği zaman hasara sebebiyet veren üçüncü kişilere dava açabilmektedir. Fakat gerçekleşen hasar için sigorta şirketinden belirli bir tazminat aldıktan sonra üçüncü kişilere dava açıp bir tazminat daha alması

haksız bir kazanç olacaktır. Bundan dolayı halefiyet prensibi uygulanmaktadır. Sigortalının dava açma hakkına sigortacı sahip olmaktadır. Sigortacı gerçekleşen hasar sonucunda, sigortalıya belirlenen tazminatı ödedikten sonra hasara sebep olan üçüncü kişilere dava açıp tazminat alabilmektedir. Sigortacının üçüncü kişilerden aldığı tazminat tutarı, sigortalıya ödemiş olduğu tazminat tutarını geçmemelidir. Halefiyet ve hakların devri prensibi, hayat ve ferdi kaza sigortalarında uygulanmaz.

2.5. Sigortacılık Tarihi

Sigortacılık; belirli değerleri korumak ve canlıların kendilerini güvende hissetmek güdüsüyle ortaya çıkmıştır. Hayat ve hayat dışı her konu için bireyler kendilerini güvende, rahat hissetmek isterler. Sigortacılık da güvende hissetme duygusunun bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. İlk olarak dünyada ortaya çıkıp gelişmeleri ardından Türkiye’de ortaya çıkıp gelişmeleri incelenecektir.

2.5.1. Türkiye’de Sigortacılık

Türkiye’de sigortacılık, 19. yy.’ın başlangıcında yardımlaşma adı altında sendika kuruluşları ile oluşan zararları karşılama gibi dayanışma ve yardımlaşma olarak bazı Anadolu köylerinde başlangıç göstermiştir. Başlangıç olarak Türkiye’de sigortacılık bir İtalyan şirketinin İstanbul’da acente açması ile başlamıştır. Acente 1862 tarihinde Riunione Adriatica di Sigurta adıyla açılmıştır. İtalya sigorta sektöründe gelişmişliğini dünyaya yayılarak göstermektedir. İtalya’nın ardından Fransız, İngiliz ve Almanlar da Türkiye’de sigorta sektöründe faaliyet göstermeye başlamıştır. 1863 yılında İzmir’de şube açan bir İngiliz şirketi deniz nakliyatı konusu dışında, pamuk depolarının yangın riskine karşı koruyan bir ürün satmaya başlamıştır. (Kaya, 2014: 73)

İngilizler ve Fransızlar sırayla Türkiye’de sigorta şirketi açıp faaliyet göstermeye başlamıştır. Yabancı ülkeler sigortacılık sektöründe kendi ülkelerinin yanı sıra Türkiye’de de gelişmeye başlamıştır. Fakat yabancı ülkeler Türkiye’de bir sektörde gelişim sağlarken, denetime veya sektöre dair Türkiye’de hiçbir kanun koyulmamıştır. Denetim olmaması sebebiyle ülke içerisinde, yabancı ülkeler istediği şekilde çalışmalarını sürdürebilmekteydi. Poliçeler Türkiye’ye uygun olması yerine, İngilizce veya Fransızca düzenlenmekteydi.

Sigortacılık sektörünün Türkiye’de durumunun böyle olması halinde, herhangi bir uyuşmazlık sonucunda yabancı ülkeler kendilerine uygun şekilde hareket etmekteydi.

Poliçelerini İngilizce veya Fransızca düzenliyorlar, anlaşmazlık durumunda da dava mercii olarak Londra mahkemelerini veya ilgili şirket merkezinin bulunduğu yerel mahkemeleri gösteriyorlardı. Diledikleri zaman sigorta poliçelerini iptal ediyorlardı. (Baştürk, Çakmak ve Demirtaş, 2017: 95) Türkiye, sigorta sektöründe yabancı ülkelerin kolaylıkla para kazanabileceği bir yer haline gelmişti.

1870 senesinde Beyoğlu'nda meydana gelen Büyük Pera Yangını gerçekleşmiş ve bu yangınla beraber yangın sigortasına talep artmıştı. İngiliz, Fransız ve Alman şirketler başta olmak üzere bu doğal afet pek çok yabancı şirketin yangın sigortası için ülkeye girişine sebep olmuştur. Bu ortam içinde 1893 yılında faaliyete geçen Osmanlı Sigorta Şirket-i Umumiyesi ilk yerli sigorta şirketi olma özelliğini taşımaktadır. (Kaya, 2014: 75) Yangının sebep olması ile Türkiye'de ilk tarife kuruldu, 44 sigorta şirketinden oluşmaktaydı 44 sigorta şirketinin 1 tanesi türk şirket 43 tanesi yabancı şirketlerden oluşmaktaydı.

1908 ve 1914 yıllarında kanunlarda yapılan değişikliklerle yabancı şirketler kontrol altına alınmaya çalışıldı. 1914 yılındaki kanunla yabancı şirketler teminat göstermeye ve vergi vermeye zorunlu tutuldu. (Yaslıdağ, 2013: 19)

Türkiye'de sigortacılık sektörü yabancı şirketler ile başlamış Cumhuriyetin kuruluşuna kadar bu şekilde devam etmiştir. Ardından Türkiye'de yabancı şirketlere söz hakkı bırakmama gayreti içine girilmiştir. Büyük sıkıntılardan biri olan, poliçenin İngilizce ve Fransızca olması yerini Türkçe kullanılma mecburiyetine bırakmıştır. Türkiye'de sigortacılık sektörüne ait kanunların bulunmaması denetlemede güçlükler yaşanmasına sebep olurken yine Cumhuriyetin ilanından sonra 1926 yılında TTK'da sigortacılığa yer verilmiştir. Ardından 1939 yılında denetleme hakkı Ticaret Bakanlığı'na verilmiştir. Sonrasında sigorta şirketlerinin Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığına bağlanması ile beraber sektörde hareketlenmeler başlamıştır.

1988 sonrasında Türk sigorta sektöründe liberalleşme yolunda önemli adımlar atılmıştır. 1987 yılında 35 olan sigorta şirketi sayısı 2000 yılında 75'e ulaşmıştır. (Atay, 2013: 19) Türk sigorta sektöründe atılan önemli adımlardan birisi de 1990 yılında serbest tarifeye geçilmesidir. Önemli adımlar ve yenilikler gün geçtikçe artmaktaydı. Sırasıyla; Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK) zorunlu hale getirilmiştir, Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile beraber Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) işleve geçmiştir, Tarım Sigortaları Kanunu

Çıkarılmış ve Tarım Sigorta Havuzu (TARSİM) kurulmuştur, Trafik Sigortaları Bilgi Merkezi (TRAMER) kurulmuştur. Ardından Sağlık Sigortası Bilgi Merkezi (SAGMER), Hayat Sigortası Bilgi Merkezi (HAYMER) ve Sigorta Hasar Takip Merkezi (HATMER) kurulmuştur. Bu kuruluşlarla beraber sigorta sektörü Türkiye’de günden dne değer kazanmaktadır.

Türkiye’de sigorta şirketleri; hayat sigorta şirketleri, hayat dışı sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri olarak üç grupta incelenmektedir. Günümüzdeki sigorta şirketleri tablo halinde gösterilecektir.

HAYAT DIŞI	HAYAT	REASÜRANS
AcnTURK Sigorta	AGESA	ARTIRE
AK Sigorta	Allianz	Milli Reasürans
Allianz	Anadolu Hayat Emeklilik	Türk Katılım Reasürans
Anadolu Sigorta	Axa Hayat Emeklilik	Türk Reasürans
Ana Sigorta	Bereket Emeklilik	VHV Reasürans
Ankara Sigorta	Türkiye Katılım Hayat	
AREX Sigorta	BNP PARIBAS CARDIF	
Atlas Mutuel Sigorta	BNP PARIBAS CARDIF Emeklilik	
Atradius	Acıbadem Sigorta	
Aveon	Demir Hayat	
AXA Sigorta	Garanti Emeklilik	
Bereket Sigorta	GROUPAMA	
Türkiye Katılım Sigorta	HDI Fiba Emeklilik	
BNP PARIBAS CARDIF	Katılım Emeklilik	
CHUBB	Mapfre Yaşam	
Coface Sigorta	MetLife Emeklilik ve Hayat	
Corpus Sigorta	NN Hayat ve Emeklilik	
Doğa Sigorta	QNB Sigorta	
Emaa Sigorta	Türkiye Hayat Emeklilik	
Ethica Sigorta	Viennalife	
Euler Hermes		
Eureko Sigorta		
Fibasigorta		
GENERALI		
GWİ		
Grı Sigorta		
GROUPAMA		
GİG Sigorta		
HDI Katılım Sigorta		
HDI Sigorta		
KORU Sigorta		
Hepiyi Sigorta		
Magde Burger Sigorta		
MAPFRE Sigorta		
NEOVA Sigorta		
Orient Sigorta		
PRIVE Sigorta		
QUICK		
Ray Sigorta		
Şeker Sigorta		
SOMPO Sigorta		
Wiyo Sigorta		
Türkiye Sigorta		
MELLCE Sigorta		
TÜRK P&I		
UNICO Sigorta		
VHV Sigorta		
ZURICH Sigorta		

Tablo 2.1. Günümüzde bulunan sigorta şirketleri

Kaynak: Türkiye Sigorta Birliği (TSB), 04.08.2023

2.5.2. Dünya’da Sigortacılık

Dünyada sigortacılık tarihsel olarak günümüzden oldukça uzak geçmiş tarihlerde ortaya çıktığı için, özellikle ilk sigortanın çıkışı hakkında pek çok kaynakta farklı rivayetler bulunmaktadır. Genel bir inceleme sonucunda; yaklaşık 4000 yıl önce sigortacılığa benzer rastlantılara Babiller zamanında karşılaşılmıştır.

O zaman için ticaret sektöründe önemli yere sahip olan Babil’de, ticaretin ilerlemesinde büyük role sahip olan sermayedarlar, kervanların soyulmasını çözüme ulaştırmada ve tüccarların borçlarını silmekte maddi olarak gider sağlamaktadırlar. Kervanların yerine ulaşmasında aldığı riske karşılık sıkı olmadan yerine ulaşan kervanlardan anapara üzerine bir miktar para almaktadırlar. Bu yaşanan durum, Kral Hammurabi (M.Ö. 1792-M.Ö. 1750) tarafından yasallaştırılmıştır.

Hindu’ların, M.Ö. 600 yıllarında sigorta özelliği taşıyan kredi anlaşmaları Ortaçağ’da gelişerek deniz ödücü ve nakliyat sigortalarının temelini oluşturmuştur. (Yaslıdağ, 2017: 16)

M.S. 1250 yıllarında Venedik, Floransa ve Cenova şehirlerinde prim esaslı sigorta görülmüştür. Yaklaşık 4000 yıl önce ticaretin gelişmiş olduğu Babiller gibi M.S. da deniz ticaret sektöründe en gelişmiş ülke İtalya idi. Deniz ticareti bu kadar gelişmiş bir role sahipken İtalya’da sigortaya ihtiyaç duyuldu ve deniz sigortasına ilk olarak İtalya’da rastlanıldı. İlk sigorta poliçesi olarak kabul edilen mukavele 23 Ekim 1347 tarihinde imzalandı ve İtalya’nın Cenova Limanı’ndan Mayorka’ya Santa Clara adlı geminin yükünü temin etmek amacıyla düzenlendi.

İlk sigorta şirketi de 1424 yılında, yine Cenova şehrinde kuruldu. (Güler, 2017: 33) Kanunlarla herkes tarafından uygulanabilir hale gelmesini başlatan, sigorta ile ilgili ilk kanuni mevzuat 1435 yılında Barcelona Fermanı’dır.

Mal sigortaları ile beraber hayat sigortaları fikri de düşünülmeye başlamıştır. 17. yy.’da İtalya’da bir bankacı Tonti’nin çıkartmış olduğu Tontines sistemi ile beraber hayat sigortası da uygulanmaya başlamıştır. 17. yy.’da bir başka önemli olay olan; Londra’da 1666 senesinde meydana gelen, dört gün sürmüş olan büyük yangındır. Londra’da meydana gelen yangın ile beraber 1684 yılında ilk yangın sigorta şirketi, Friendly Society kurularak işleve geçmiştir.

İtalya ile başlamış olan deniz sigortası İngiltere’de de yaygınlaşmaya başlamıştır. İngiltere’de sigortacılık tam olarak 1688 yılında Lloyd ile başlamış bulunmaktadır. Lloyd İngiltere’de bir kahvehane açmış ve sigortacılıkta yeni bir dönem başlamasına sebep olmuştur. Kahvehane tüccarlar, gemi sahipleri ve iş adamları vb. deniz ticaretinde etkin rol oynayan kişilerin, karşılıklı konuşarak bilgi alışverişlerinde bulundukları bir yerdi. Deniz sigortasının yaygınlığının ardından kara sigortasına da geçiş yapmıştır. Lloyd günümüzde her çeşit sigortanın uygulandığı bir kuruluştur.

Sigortacılığın yaygınlaşması beraberinde yeni çeşitleri getirdi. Deniz ve kara sigortalarının üstüne yangın ve kaza sigortaları da eklendi.

ABD Londra’dan gördükleri ile beraber 1752 senesinde sigortacılığa geçişe başlamıştır. 20. yy.’dan itibaren sigorta şirketleri, sigorta hakkında sorulacak her soruya verilebilecek bir cevapları olarak hizmet konusunda hazır düzeye erişmişlerdir.

Bugün modern ekonomi içerisinde sigortacılık hizmetleri yürüten aracı şirketlerin her türlü sigorta ihtiyacına cevap verebilecek şekilde örgütlendiklerini görmekteyiz. (TSB)

3. SİGORTA SEKTÖRÜNDE FİNANSAL BİLGİLERİN RAPORLANMASI

3.1. Sigorta Muhasebesi Hakkında Genel Bilgiler

İnsanların ihtiyaçlarını gidermek için faaliyet halinde bulunan her ekonomik birime işletme denir. (Gök, 2007: 7) İşletmeler içerisinde finansal bir akış bulunmaktadır ve bu finansal akışın takip içinde olması gerekmektedir. Finansal akışı takip içinde olmayan işletmelerin geleceği finansal açıdan sağlıklı olmamaktadır. İşletmelerin içerisindeki finansal akışı yönetmek için muhasebeye ihtiyaç duyulmaktadır. Her konu da ayrı bir uzman olacağı gibi işletme içindeki finansal akışları yönetmek için de, konu üzerinde tam bilgiye sahip kendini geliştirmiş meslek mensupları bulunmaktadır. Muhasebe, işletmelerdeki iktisadi olaylara ait kayıtlama, raporlama ve bu raporları yorumlayarak ilgililere finansal açıdan yol göstermeye ilişkin usul ve yöntemleri öğreten, teknik yönü daha ağır basan bir bilim dalıdır. (Arnold ve Turley, 1997: 3-4)

Muhasebe, işletmenin varlık ve kaynaklarında değişme yaratan ve para ile ifade edilen ekonomik olayları, kendi ilke ve esasları çerçevesinde sınıflandıran, kaydeden, özetleyerek raporlayan, analiz eden ve yorumlayan bir bilgi sistemidir. (Çaldağ ve Ayanoğlu, 2022: 3) İşletme içerisinde finansal olayların izlenmesi, finansal olayların bir belge yolu ile ve kayıt ile saklanması, özetlenerek yorumlanması gerekmektedir.

Muhasebe, işletmelerin finansal akışı ve işletme içindeki bilgi akışının takibini gerçekleştirmektedir. Muhasebe, literatürde genellikle ikiye ayrılmaktadır. Bunlar; genel (finansal) muhasebe, ve yönetim muhasebesidir. İhtisas muhasebesi olarak adlandırılan muhasebe ise, belirli bir sektöre yönelik olan, özel bir iş kolunda uzmanlaşmış, karmaşık ve tecrübe isteyen konuları içeren muhasebedir. Bunlar; banka muhasebesi, sigorta muhasebesi, inşaat muhasebesi, turizm ve konaklama muhasebesidir. İhtisas muhasebesi olarak adlandırılan muhasebede, genel muhasebe ve yönetim muhasebesinden elde edilen bilgilerden yararlanılmaktadır. (Çaldağ ve Ayanoğlu, 2017: 4).

Sigorta muhasebesi, ihtisas muhasebesinin bir türüdür. Sigorta muhasebesi, ayrıcalıklı ve uzmanlık gerektiren bir yapıya sahiptir. Sigortacılık faaliyetlerine ilişkin işlemlerin muhasebeleştirilmesi 14 Temmuz 2007 tarih 26582 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan ‘Sigorta ve Reasürans Şirketleri ile Emeklilik Şirketlerinin Finansal Raporlamaları Hakkında Yönetmelik’ 1 Ocak 2008 tarihinden itibaren yürürlüğe giren yönetmelik uyarınca yapılmaktadır. (Çetin, 2014: 21)

Sigorta muhasebesinde özellik gösteren işlemler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- 1) Sigortalıdan alınacak primin kaydedilmesi,
- 2) Sigorta şirketleri genelde aracı ile birlikte iş yapmaktadır. Eğer bir aracı varsa, aracıya olan komisyonun kaydedilmesi,
- 3) Rizikonun belirli bir kısmı veya tamamı için herhangi bir devir işlemin yani reasürans gerçekleşmiş ise gerçekleşen devir işlemine dair kayıt, aynı zamanda devir için oluşan komisyon işlemlerinin kaydedilmesi,
- 4) Gerçekleşen rizikonun sonucunda, oluşmuş zararların sözleşme ile teyitli bir şekilde sigorta şirketinin ödeyeceği tutarın ödenip kaydedilmesi,
- 5) Sigorta muhasebesinin önemli bir ayrıcalığı olan teknik karşılıkların hesaplanıp, kaydedilmesidir.

Sigorta muhasebesinin, maliyet muhasebesi ve genel muhasebeye göre farklılık göstermesinin başta gelen sebebi; maliyet muhasebesi ve genel muhasebe gibi gerçekleşmiş bir maliyetinin olmamasıdır. Maliyet muhasebesinde mamulün maliyeti bilindikten sonra üzerine giderler, emek ve kâr payı ilave edilerek satış fiyatı ortaya çıkarılmaktadır. Genel muhasebede ise maliyet muhasebesi ile benzer şekilde, belirli bir maliyetin üzerine kâr eklenerek satış fiyatı ile karşı karşıya gelinmektedir. Maliyet muhasebesi ve genel muhasebede işletmelerin, kâr veya zararlarla karşılaşma kesinliği vardır. Sigorta muhasebesine bakıldığında; belirli bir maliyet bulunmamaktadır. Çünkü sigorta muhasebesinde, diğer muhasebe türlerinin tersine önce satış gerçekleşmekte ve satışın ardından giderler riskin oluşması ile beraber belli olmaktadır. Bu sebeple sigorta şirketlerinde maliyet hesapları ve kayıt sistemleri diğer sektörlere göre farklılık göstermektedir. (Kırlioğlu, Demirci, 2016: 62)

Sigorta muhasebesinin, diğer sektör muhasebelerine göre olan farklılıklarından bir diğeri de teknik karşılıklardır. Sigortacılık teknik karşılıkları Kurumlar Vergisi, Gelir Vergisi ve 5684 sayılı Sigortacılık kanunları ile düzenlenmiştir. (Çetin, 2014: 167) Teknik karşılıklar pasif nitelikli hesap kalemleridir. Teknik karşılıklar, gerçekleşebilecek riskler için yapılmış olan sözleşmelere istinaden sigorta primleri üzerinden kesilen karşılıklardır. Hesap planı içerisinde kısa vadeli yükümlülükler grubunda bulunmaktadır. Teknik karşılıklar altı adet olmak üzere alt grupta incelenmektedir.

Bunlar;

- 1) Kazanılmamış Prim Karşılığı
- 2) Devam Eden Riskler Karşılığı
- 3) Muallak Tazminat Karşılığı
- 4) Dengeleme Karşılığı
- 5) Matematik Karşılığı
- 6) İkramiye ve İndirimler Karşılığı

(5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu, m.16)

3.1.1. Tek Düzen Hesap Planı

Sınıf Kodu	Hesap Sınıfları
1	Cari Varlıklar
2	Cari Olmayan Varlıklar
3	Kısa Vadeli Yükümlülükler
4	Uzun Vadeli Yükümlülükler
5	Özsermaye
6	Gelir Tablosu Hesapları
7	Hayat Dışı Branşları Teknik Kısım Gelir Tablosu
8	-
9	Nazım Hesaplar

Tablo 3.1. Sigorta muhasebesi tek düzen hesap planı

Kaynak: Sigortacılık Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğ (Sigortacılık Muhasebe Sistemi Tebliğ No: 1)

Yukarıdaki hesap planına bakıldığında, Tekdüzen muhasebe Sisteminde yer alan hesap planı ile benzerlik gösterdiği, kodlamaların benzer şekilde yapıldığı, sadece 7 kodu ile başlayan hesapların sektöre özgü olarak ayrı bir başlıkta ele alındığı görülmektedir.

Sigortacılık tek düzen hesap planı 30.12.2004 tarih ve 25686 sayılı Resmi Gazete’de Hazine Müsteşarlığı tarafından Sigortacılık Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğ (Sigortacılık Muhasebe Sistemi Tebliğ No:1) yayınlanmıştır.

3.1.2. Finansal Tablolar

Finansal tablolar; bir işletmenin belirli bir dönem içinde gerçekleştirmiş olduğu finansal, nitelikteki işlem ve olaylara dayalı olarak, finansal durumunun,

performansının ve nakit akışlarının sunulduğu tablolardır. Finansal tabloların amacı, işletme ile ilgilenen kişi ve kuruluşlara (mevcut ve potansiyel yatırımcılar, kredi veren taraflar ve diğer paydaşlar) işletme hakkında güvenilir ve gerçeğe uygun bilgiler sunmaktır.

Sigorta sektörü tarafından düzenlenen finansal tablolarda, sigorta sektörüne ilişkin özellikli konulardan kaynaklanan bilgiler sunulmaktadır. Sigorta sektörüne yönelik finansal tabloların, diğer sektörler tarafından sunulan finansal tablolardan farklılık gösteren nedenlerden birisi, teknik karşılıklardır. Sigorta şirketlerinin, sigortalı ile anlaşması gereği belirli yükümlülükleri bulunmaktadır. Sigorta şirketleri, yükümlülüklerini risk gerçekleştiği zaman yerine getirmek zorundadır. Sigorta şirketlerinin yükümlülüklerini yerine getirebilmeleri için, sözleşme anında alınan prim üzerinden belirli karşılık ayırmaları gerekmektedir. Bu karşılıklara da teknik karşılık adı verilmektedir. Ayrıca sigorta şirketlerinin hayat, hayat dışı ve emeklilik faaliyetlerine ilişkin gelir tablosu bölümlenmesi ile teknik ve teknik olmayan bölüm ayırımı bu farklılığı açıkça ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra prim gelirlerinin yatırıma yönlendirilmesi nedeni ile oluşan yatırım gelirlerinin teknik ve teknik olmayan kısımlarda izlenmesi de yine bu farklılığın sonucudur. (Toroslu, 2021: 217)

Sigorta sektöründe finansal tablolar; bilanço, gelir tablosu, özsermaye değişim tablosu, nakit akış tablosu ile kâr dağıtım tablosundan oluşur.

Finansal tablo dipnot ve açıklamaları ile finansal tablolarda yer alan bilgilere ilişkin açıklayıcı rapor ve tablolar, finansal tabloların ayrılmaz parçalarıdır. Bilanço ve gelir tablosu, dipnot, açıklama ve ekleri ile birlikte temel finansal tabloları oluşturur. (Sigorta ve Reasürans Şirketleri ile Emeklilik Şirketlerinin Finansal Raporlamaları Hakkında Yönetmelik, m.5)

3.1.2.1. Finansal durum tablosu (Bilanço)

Finansal durum tablosu (bilanço); sektörler arasında tablo formatı olarak değerlendirildiğinde, değişiklik gözlenmemektedir. Sigorta şirketlerinin yayınlamış olduğu bilançolar; beş bölümden oluşmaktadır. Diğer muhasebe sektörlerinde yayınlanan bilançodan farklı olarak sigorta sektörüne özgü birkaç kalem bulunmaktadır. Cari varlıklar ve cari olmayan varlıklar bölümünde bulunan, esas faaliyetlerden alacaklar ve alt hesap kalemleri sigorta sektöründe özgüdür. Yükümlülükler bölümünde ise; kısa vadeli yükümlülükler ve uzun vadeli

yükümlülüklerde bulunan, esas faaliyetlerden borçlar ve sigortacılık teknik karşılıkları ve her iki kalemin de alt hesap kalemleri sigortacılık sektörüne özgüdür.

Sigorta muhasebesi hakkında genel bilgiler bölümünde de açıklandığı üzere; sigorta muhasebesinin, diğer sektör muhasebelerine göre olan farklılıklarından biri teknik karşılıklardır. Teknik karşılıklar pasif nitelikli hesap kalemleridir. Pasif nitelikli hesap kalemleri olduğu için bilançoda yükümlülükler bölümünde yer almaktadırlar. Teknik karşılıklar, gerçekleşebilecek riskler için yapılmış olan sözleşmelere istinaden sigorta primleri üzerinden kesilen karşılıklardır.

Sigorta sektöründe hazırlanacak bilanço; 14 Temmuz 2007 tarihli ve 26582 sayılı Resmi Gazete’de Hazine Müsteşarlığı’nın yayınlamış olduğu Sigorta ve Reasürans Şirketleri ile Emeklilik Şirketlerinin Finansal Raporlamaları Hakkında Yönetmelik isimli yönetmeliğin 6. Maddesinde şu şekilde tasnif edilmiştir;

- (1) Bilanço, şirketlerin belirli bir tarihteki iktisadi ve finansal durumunu yansıtan, varlıklarını, borçlarını ve özsermayelerini, aktif ve pasif hesaplar şeklinde gerçeğe uygun ve doğru bir biçimde gösteren tablodur. Bilançonun aktif bölümü paraya dönüşüm çabukluğuna, pasif bölümü ise ödeme çabukluğuna göre düzenlenir.
- (2) Bilanço net değer esasına göre hazırlanır. Bu nedenle, şirketin aktif ve pasif yapısını düzenleyici nitelikteki hesaplar ilgili bulundukları kalemlerin altında birer indirim kalemi olarak gösterilir. Bilançonun aktif ve pasif yapısını yansıtan hesaplar kendi aralarında mahsup edilemez. Borç bakiyesi veren hesapların bilançonun aktif bölümünde, alacak bakiyesi veren hesapların pasif bölümünde yer alması sağlanır.
- (3) Varlıklar gelecekteki iktisadi faydaların kullanma hakkının şirkete ait olması ve güvenilir bir şekilde ölçülebilen değer veya maliyetinin bulunması durumunda bilançoda gösterilir. Tutarları kesin olarak saptanamayan alacaklar için herhangi bir tahakkuk işlemi yapılamaz. Bu tür alacaklar aktif kalemlere ilişkin açıklama ve dipnotlarda gösterilir.
- (4) Yükümlülükler iktisadi faydaları içeren kaynakların şirket dışına çıkmasına yol açacak bir edime sahip olunması ve bu edimin yerine getirilmesi için gerekli tutarın güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi durumunda bilançoda gösterilir.

- (5) Tutarı kesin olarak saptanamayanlar veya ihtilafa konu olanlar da dahil olmak üzere, şirketin bilinen ve tutarı uygun olarak tahmin edilebilen bütün yabancı kaynakları tespit ve kayıt edilerek bilançoda gösterilmelidir.

VARLIKLAR			
I- Cari Varlıklar	Dip Not	Cari Dönem (31/12/XXX2)	Geçmiş Dönem (31/12/XXX1)
A- Nakit Ve Nakit Benzeri Varlıklar			
1- Kasa			
2- Alınan Çekler			
3- Bankalar			
4- Verilen Çekler Ve Ödeme Emirleri (-)			
5- Diğer Nakit Ve Nakit Benzeri Varlıklar			
B- Finansal Varlıklar ile Riski Sigortalılara Ait Finansal Yatırımlar			
1- Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar			
2- Vadeye Kadar Elde Tutulacak Finansal Varlıklar			
3- Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar			
4- Krediler			
5- Krediler Karşılığı (-)			
6- Riski Hayat Poliçesi Sahiplerine Ait Finansal Yatırımlar			
7- Şirket Hissesi			
8- Finansal Varlıklar Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)			
C- Esas Faaliyetlerden Alacaklar			
1- Sigortacılık Faaliyetlerinden Alacaklar			
2- Sigortacılık Faaliyetlerinden Alacaklar Karşılığı (-)			
3- Reasürans Faaliyetlerinden Alacaklar			
4- Reasürans Faaliyetlerinden Alacaklar Karşılığı (-)			
5- Sigorta Ve Reasürans Şirketleri Nezdindeki Depolar			
6- Sigortalılara Krediler (İkrazlar)			
7- Sigortalılara Krediler (İkrazlar) Karşılığı (-)			
8- Emeklilik Faaliyetlerinden Alacaklar			
9- Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Şüpheli Alacaklar			
10- Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)			
D- İlişkili Taraflardan Alacaklar			
1- Ortaklardan Alacaklar			
2- İştiraklerden Alacaklar			
3- Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar			
4- Müşterek Yönetime Tabi Teşebbüslerden Alacaklar			
5- Personelden Alacaklar			
6- Diğer İlişkili Taraflardan Alacaklar			
7- İlişkili Taraflardan Alacaklar Reeskontu (-)			
8- İlişkili Taraflardan Şüpheli Alacaklar			
9- İlişkili Taraflardan Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)			
E- Diğer Alacaklar			
1- Finansal Kiralama Alacakları			
2- Kazanılmamış Finansal Kiralama Faiz Gelirleri (-)			
3- Verilen Depozito ve Teminatlar			
4- Diğer Çeşitli Alacaklar			
5- Diğer Çeşitli Alacaklar Reeskontu(-)			
6- Şüpheli Diğer Alacaklar			
7- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)			

Tablo 3.2. Ayrıntılı solo bilanço tablosu

F- Gelecek Aylara Ait Giderler Ve Gelir Tahakkukları			
1- Gelecek Aylara Ait Giderler			
2- Tahakkuk Etmiş Faiz Ve Kira Gelirleri			
3- Gelir Tahakkukları			
4- Gelecek Aylara Ait Diğer Giderler Ve Gelir Tahakkukları			
G- Diğer Cari Varlıklar			
1- Gelecek Aylar İhtiyacı Stoklar			
2- Peşin Ödenen Vergiler Ve Fonlar			
3- Ertelenmiş Vergi Varlıkları			
4- İş Avansları			
5- Personele Verilen Avanslar			
6- Sayım Ve Tesellüm Noksanları			
7- Diğer Çeşitli Cari Varlıklar			
8- Diğer Cari Varlıklar Karşılığı (-)			
I- Cari Varlıklar Toplamı			
II- Cari Olmayan Varlıklar	Dip Not	Cari Dönem (31/12/XXX2)	Geçmiş Dönem (31/12/XXX1)
A- Esas Faaliyetlerden Alacaklar			
1- Sigortacılık Faaliyetlerinden Alacaklar			
2- Sigortacılık Faaliyetlerinden Alacaklar Karşılığı (-)			
3- Reasürans Faaliyetlerinden Alacaklar			
4- Reasürans Faaliyetlerinden Alacaklar Karşılığı (-)			
5- Sigorta ve Reasürans Şirketleri Nezdindeki Depolar			
6- Sigortalılara Krediler (İkrazlar)			
7- Sigortalılara Krediler (İkrazlar) Karşılığı (-)			
8- Emeklilik Faaliyetlerinden Alacaklar			
9-Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Şüpheli Alacaklar			
10- Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)			
B- İlişkili Taraflardan Alacaklar			
1- Ortaklardan Alacaklar			
2- İştiraklerden Alacaklar			
3- Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar			
4- Müşterek Yönetime Tabi Teşebbüslerden Alacaklar			
5- Personelden Alacaklar			
6- Diğer İlişkili Taraflardan Alacaklar			
7- İlişkili Taraflardan Alacaklar Reeskontu (-)			
8- İlişkili Taraflardan Şüpheli Alacaklar			
9- İlişkili Taraflardan Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)			
C- Diğer Alacaklar			
1- Finansal Kiralama Alacakları			
2- Kazanılmamış Finansal Kiralama Faiz Gelirleri (-)			
3- Verilen Depozito ve Teminatlar			
4- Diğer Çeşitli Alacaklar			
5- Diğer Çeşitli Alacaklar Reeskontu(-)			
6- Şüpheli Diğer Alacaklar			
7- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)			
D- Finansal Varlıklar			
1- Bağlı Menkul Kıymetler			
2- İştirakler			
3- İştirakler Sermaye Taahhütleri (-)			
4- Bağlı Ortaklıklar			
5- Bağlı Ortaklıklar Sermaye Taahhütleri (-)			
6- Müşterek Yönetime Tabi Teşebbüsler			
7- Müşterek Yönetime Tabi Teşebbüsler Sermaye Taahhütleri (-)			
8- Finansal Varlıklar Ve Riski Sigortalılara Ait Finansal Yatırımlar			
9- Diğer Finansal Varlıklar			
10- Finansal Varlıklar Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)			
E- Maddi Varlıklar			
1- Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller			
2- Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)			
3- Kullanım Amaçlı Gayrimenkuller			
4- Makine Ve Teçhizatlar			
5- Demirbaş Ve Tesisatlar			
6- Motorlu Taşıtlar			
7- Diğer Maddi Varlıklar (Özel Maliyet Bedelleri Dahil)			
8- Kiralama Yoluyla Edinilmiş Maddi Varlıklar			
9- Birikmiş Amortismanlar (-)			

Tablo 3.2. (devam) Ayrıntılı solo bilanço tablosu

10- Maddi Varlıklara İlişkin Avanslar (Yapılmakta Olan Yatırımlar Dahil)			
F- Maddi Olmayan Varlıklar			
1- Haklar			
2- Şerefiye			
3- Faaliyet Öncesi Döneme Ait Giderler			
4- Araştırma Ve Geliştirme Giderleri			
6- Diğer Maddi Olmayan Varlıklar			
7- Birikmiş İtfalar (Amortismanlar) (-)			
8- Maddi Olmayan Varlıklara İlişkin Avanslar			
G-Gelecek Yıllara Ait Giderler Ve Gelir Tahakkukları			
1- Gelecek Yıllara Ait Giderler			
2- Gelir Tahakkukları			
3- Gelecek Yıllara Ait Diğer Giderler Ve Gelir Tahakkukları			
H-Diğer Cari Olmayan Varlıklar			
1- Efektif Yabancı Para Hesapları			
2- Döviz Hesapları			
3- Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar			
4- Peşin Ödenen Vergiler Ve Fonlar			
5- Ertelenmiş Vergi Varlıkları			
6- Diğer Çeşitli Cari Olmayan Varlıklar			
7- Diğer Cari Olmayan Varlıklar Amortismanı (-)			
8- Diğer Cari Olmayan Varlıklar Karşılığı (-)			
II- Cari Olmayan Varlıklar Toplamı			
Varlıklar Toplamı (I + II)			
YÜKÜMLÜLÜKLER			
III- Kısa Vadeli Yükümlülükler	Dip Not	Cari Dönem (31/12/XXX2)	Geçmiş Dönem (31/12/XXX1)
A- Finansal Borçlar			
1- Kredi Kuruluşlarına Borçlar			
2- Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar			
3- Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri (-)			
4- Uzun Vadeli Kredilerin Ana Para Taksitleri Ve Faizleri			
5- Çıkarılmış Tahviller(Bonolar) Anapara, Taksit ve Faizleri			
6- Çıkarılmış Diğer Finansal Varlıklar			
7- Çıkarılmış Diğer Finansal Varlıklar İhraç Farkı (-)			
8- Diğer Finansal Borçlar (Yükümlülükler)			
B- Esas Faaliyetlerden Borçlar			
1- Sigortacılık Faaliyetlerinden Borçlar			
2- Reasürans Faaliyetlerinden Borçlar			
3- Sigorta Ve Reasürans Şirketlerinden Alınan Depolar			
4- Emeklilik Faaliyetlerinden Borçlar			
5- Diğer Esas Faaliyetlerden Borçlar			
6- Diğer Esas Faaliyetlerden Borçlar Borç Senetleri Reeskontu(-)			
C-İlişkili Taraflara Borçlar			
1- Ortaklara Borçlar			
2- İştiraklere Borçlar			
3- Bağlı Ortaklıklara Borçlar			
4- Müşterek Yönetime Tabi Teşebbüslere Borçlar			
5- Personele Borçlar			
6- Diğer İlişkili Taraflara Borçlar			
D- Diğer Borçlar			
1- Alınan Depozito ve Teminatlar			
2- Diğer Çeşitli Borçlar			
3- Diğer Çeşitli Borçlar Reeskontu (-)			
E-Sigortacılık Teknik Karşılıkları			
1- Kazanılmamış Primler Karşılığı - Net			
2- Devam Eden Riskler Karşılığı - Net			
3- Hayat Matematik Karşılığı - Net			
4- Muallak Hasar Ve Tazminat Karşılığı - Net			
5- İkramiye Ve İndirimler Karşılığı - Net			
6- Yatırım Riski Hayat Sigortası Poliçe Sahiplerine Ait Poliçeler İçin Ayrılan Karşılık - Net			
7- Diğer Teknik Karşılıklar - Net			

Tablo 3.2. (devam) Ayrıntılı solo bilanço tablosu

F- Ödenecek Vergi Ve Benzeri Diğer Yükümlülükler İle Karşılıkları			
1- Ödenecek Vergi Ve Fonlar			
2- Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri			
3- Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülükler			
4- Ödenecek Diğer Vergi Ve Benzeri Yükümlülükler			
5- Dönem Karı Vergi Ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları			
6- Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi Ve Diğer Yükümlülükleri (-)			
7- Diğer Vergi Ve Benzeri Yükümlülük Karşılıkları			
G- Diğer Risklere İlişkin Karşılıklar			
1- Kıdem Tazminatı Karşılığı			
2- Sosyal Yardım Sandığı Varlık Açıkları Karşılığı			
3- Maliyet Giderleri Karşılığı			
H- Gelecek Aylara Ait Gelirler Ve Gider Tahakkukları			
1- Gelecek Aylara Ait Gelirler			
2- Gider Tahakkukları			
3- Gelecek Aylara Ait Diğer Gelirler Ve Gider Tahakkukları			
I- Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler			
1- Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü			
2- Sayım Ve Tesellüm Fazlalıkları			
3- Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yükümlülükler			
III - Kısa Vadeli Yükümlülükler Toplamı			
IV- Uzun Vadeli Yükümlülükler	Dip Not	Cari Dönem (31/12/XXX2)	Geçmiş Dönem (31/12/XXX1)
A- Finansal Borçlar			
1- Kredi Kuruluşlarına Borçlar			
2- Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar			
3- Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri (-)			
4- Çıkarılmış Tahviller			
5- Çıkarılmış Diğer Finansal Varlıklar			
6- Çıkarılmış Diğer Finansal Varlıklar İhraç Farkı (-)			
7- Diğer Finansal Borçlar (Yükümlülükler)			
B- Esas Faaliyetlerden Borçlar			
1- Sigortacılık Faaliyetlerinden Borçlar			
2- Reasürans Faaliyetlerinden Borçlar			
3- Sigorta Ve Reasürans Şirketlerinden Alınan Depolar			
4- Emeklilik Faaliyetlerinden Borçlar			
5- Diğer Esas Faaliyetlerden Borçlar			
6- Diğer Esas Faaliyetlerden Borçlar Borç Senetleri Reeskontu (-)			
C- İlişkili Taraflara Borçlar			
1- Ortaklara Borçlar			
2- İştiraklere Borçlar			
3- Bağlı Ortaklıklara Borçlar			
4- Müşterek Yönetime Tabi Teşebbüslere Borçlar			
5- Personele Borçlar			
6- Diğer İlişkili Taraflara Borçlar			
D- Diğer Borçlar			
1- Alınan Depozito Ve Teminatlar			
2- Diğer Çeşitli Borçlar			
3- Diğer Çeşitli Borçlar Reeskontu			
E- Sigortacılık Teknik Karşılıkları			
1- Kazanılmamış Primler Karşılığı - Net			
2- Devam Eden Riskler Karşılığı - Net			
3- Hayat Matematik Karşılığı - Net			
4- Muallak Hasar Ve Tazminat Karşılığı - Net			
5- İkramiye Ve İndirimler Karşılığı - Net			
6- Yatırım Riski Hayat Sigortası Poliçe Sahiplerine Ait Poliçeler İçin Ayrılan Karşılık - Net			
7- Diğer Teknik Karşılıklar - Net			
F- Diğer Yükümlülükler Ve Karşılıkları			
1- Ödenecek Diğer Yükümlülükler			
2- Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülükler			
3- Diğer Borç Ve Gider Karşılıkları			
G- Diğer Risklere İlişkin Karşılıklar			
1- Kıdem Tazminatı Karşılığı			
2- Sosyal yardım sandığı Varlık Açıkları Karşılığı			

Tablo 3.2. (devam) Ayrıntılı solo bilanço tablosu

H-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Ve Gider Tahakkukları			
1- Gelecek Yıllara Ait Gelirler			
2- Gider Tahakkukları			
3- Gelecek Yıllara Ait Diğer Gelirler Ve Gider Tahakkukları			
I- Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler			
1- Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü			
2- Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler			
IV- Uzun Vadeli Yükümlülükler Toplamı			
ÖZSERMAYE			
V- Özsermaye	Dip Not	Cari Dönem (31/12/XXX2)	Geçmiş Dönem (31/12/XXX1)
A- Ödenmiş Sermaye			
1- (Nominal) Sermaye			
2- Ödenmemiş Sermaye (-)			
3- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları			
4- Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları (-)			
B- Sermaye Yedekleri			
1- Hisse Senedi İhraç Primleri			
2- Hisse Senedi İptal Karları			
3- Sermayeye Eklenecek Satış Karları			
4- Yabancı Para Çevirim Farkları			
5- Diğer Sermaye Yedekleri			
C- Kar Yedekleri			
1- Yasal Yedekler			
2- Statü Yedekleri			
3- Olağanüstü Yedekler			
4- Özel Fonlar (Yedekler)			
5- Finansal Varlıkların Değerlemesi			
6- Diğer Kar Yedekleri			
D- Geçmiş Yıllar Karları			
1- Geçmiş Yıllar Karları			
E-Geçmiş Yıllar Zararları (-)			
1- Geçmiş Yıllar Zararları			
F-Dönem Net Karı			
1- Dönem Net Karı			
2- Dönem Net Zararı (-)			
Özsermaye Toplamı			
Yükümlülükler Toplamı (III + IV + V)			

Tablo 3.2. (devam) Ayrıntılı solo bilanço tablosu

Kaynak: Finansal Tabloların Sunumu Hakkında Tebliğ; Tebliğ No: (2008/1)

3.1.2.2. Gelir tablosu

Gelir tablosu teknik olan ve teknik olmayan olarak iki bölümde incelenmektedir. Sigortacılık sektöründe yayınlanan gelir tablosu diğer muhasebe sektörlerinde yayınlanan gelir tablosuna göre farklılıklar göstermektedir. Sigorta şirketlerinin hayat, hayat dışı ve emeklilik faaliyetlerine ilişkin gelir tablosu bölümlemesi ile teknik ve teknik olmayan bölüm ayırımı bu farklılığı göstermektedir. Ayrıca prim gelirlerinin yatırıma yönlendirilmesi nedeni ile oluşan yatırım gelirlerinin teknik ve teknik olmayan kısımlarda izlenmesi de yine bu farklılığın sonucudur.

I-TEKNİK BÖLÜM	Dip Not	Cari Dönem (01/01 -31/12 XXX2)	Geçmiş Dönem (01/01-31/12 XXX1)
A- Hayat Dışı Teknik Gelir			
1- Kazanılmış Primler (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)			
1.1- Yazılan Primler (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)			
1.1.1- Brüt Yazılan Primler (+)			
1.1.2 -Reasüröre Devredilen Primler (-)			
1.2- Kazanılmamış Primler Karşılığında Değişim (Reasürör Payı ve Devreden Kısım Düşülmüş Olarak)(+/-)			
1.2.1- Kazanılmamış Primler Karşılığı (-)			
1.2.2- Kazanılmamış Primler Karşılığında Reasürör Payı (+)			
1.3- Devam Eden Riskler Karşılığında Değişim (Reasürör Payı ve Devreden Kısım Düşülmüş Olarak)(+/-)			
1.3.1- Devam Eden Riskler Karşılığı (-)			
1.3.2- Devam Eden Riskler Karşılığında Reasürör Payı (+)			
2- Teknik Olmayan Bölümden Aktarılan Yatırım Gelirleri			
3- Diğer Teknik Gelirler (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)			
3.1- Brüt Diğer Teknik Gelirler (+)			
3.2- Brüt Diğer Teknik Gelirlerde Reasürör Payı (-)			
B- Hayat Dışı Teknik Gider(-)			
1- Gerçekleşen Hasarlar (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)			
1.1- Ödenen Hasarlar (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)			
1.1.1- Brüt Ödenen Hasarlar (-)			
1.1.2- Ödenen Hasarlarda Reasürör Payı (+)			
1.2- Muallak Hasarlar Karşılığında Değişim (Reasürör Payı ve Devreden Kısım Düşülmüş Olarak) (+/-)			
1.2.1- Muallak Hasarlar Karşılığı (-)			
1.2.2- Muallak Hasarlar Karşılığında Reasürör Payı (+)			
2- İkramiye ve İndirimler Karşılığında Değişim (Reasürör Payı ve Devreden Kısım Düşülmüş Olarak) (+/-)			
2.1- İkramiye ve İndirimler Karşılığı (-)			
2.2- İkramiye ve İndirimler Karşılığında Reasürör Payı (+)			
3- Diğer Teknik Karşılıklarda Değişim (Reasürör Payı ve Devreden Kısım Düşülmüş Olarak) (+/-)			
4- Faaliyet Giderleri (-)			
C- Teknik Bölüm Dengesi- Hayat Dışı (A – B)			
D- Hayat Teknik Gelir			
1- Kazanılmış Primler (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)			
1.1- Yazılan Primler (Reasürör payı Düşülmüş Olarak)			
1.1.1- Brüt Yazılan Primler (+)			
1.1.2- Reasüröre Devredilen Primler (-)			
1.2- Kazanılmamış Primler Karşılığında Değişim (Reasürör Payı ve Devreden Kısım Düşülmüş Olarak)(+/-)			
1.2.1- Kazanılmamış Primler Karşılığı (-)			
1.2.2- Kazanılmamış Primler Karşılığında Reasürör Payı (+)			
1.3- Devam Eden Riskler Karşılığında Değişim (Reasürör Payı ve Devreden Kısım Düşülmüş Olarak)(+/-)			
1.3.1- Devam Eden Riskler Karşılığı (-)			
1.3.2- Devam Eden Riskler Karşılığında Reasürör Payı (+)			
2- Hayat Branşı Yatırım Geliri			
3- Yatırımlardaki Gerçekleşmemiş Karlar			
4- Diğer Teknik Gelirler (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)			
E- Hayat Teknik Gider			
1- Gerçekleşen Hasarlar (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)			
1.1- Ödenen Tazminatlar (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)			
1.1.1- Brüt Ödenen Tazminatlar (-)			
1.1.2- Ödenen Tazminatlarda Reasürör Payı (+)			
1.2- Muallak Tazminatlar Karşılığında Değişim (Reasürör Payı ve Devreden Kısım Düşülmüş Olarak) (+/-)			
1.2.1- Muallak Tazminatlar Karşılığı (-)			

Tablo 3.3. Ayrıntılı solo gelir tablosu

1.2.2- Muallak Hasarlar Karşılığında Reasürör Payı (+)			
2- İkramiye ve İndirimler Karşılığında Değişim (Reasürör Payı ve Devreden Kısım Düşülmüş Olarak) (+/-)			
2.1- İkramiye ve İndirimler Karşılığı (-)			
2.2- İkramiye ve İndirimler Karşılığında Reasürör Payı (+)			
3- Hayat Matematik Karşılığında Değişim (Reasürör Payı ve Devreden Kısım Düşülmüş Olarak)(+/-)			
3.1- Hayat Matematik Karşılığı (-)			
3.2- Hayat Matematik Karşılığında Reasürör Payı (+)			
4- Yatırım Riski Hayat Sigortası Poliçe Sahiplerine Ait Poliçeler İçin Ayrılan Karşılıklarda Değişim (Reasürör Payı ve Devreden Kısım Düşülmüş Olarak)(+/-)			
4.1- Yatırım Riski Hayat Sigortası Poliçe Sahiplerine Ait Poliçeler İçin Ayrılan Karşılıklar(-)			
4.2- Yatırım Riski Hayat Sigortası Poliçe Sahiplerine Ait Poliçeler İçin Ayrılan Karşılıklarda Reasürör Payı (+)			
5- Diğer Teknik Karşılıklarda Değişim (Reasürör Payı ve Devreden Kısım Düşülmüş Olarak) (+/-)			
6- Faaliyet Giderleri (-)			
7- Yatırım Giderler (-)			
8- Yatırımlardaki Gerçekleşmemiş Zararlar (-)			
9- Teknik Olmayan Bölüme Aktarılan Yatırım Gelirleri (-)			
F- Teknik Bölüm Dengesi- Hayat (D – E)			
G- Emeklilik Teknik Gelir			
1- Fon İşletim Gelirleri			
2- Yönetim Gideri Kesintisi			
3- Giriş Aidatı Gelirleri			
4- Ara Verme Halinde Yönetim Gideri Kesintisi			
5- Özel Hizmet Gideri Kesintisi			
6- Sermaye Tahsis Avansı Değer Artış Gelirleri			
7- Diğer Teknik Gelirler			
H- Emeklilik Teknik Gideri			
1- Fon İşletim Giderleri (-)			
2- Sermaye Tahsis Avansları Değer Azalış Giderleri(-)			
3- Faaliyet Giderleri (-)			
4- Diğer Teknik Giderler (-)			
I- Teknik Bölüm Dengesi- Emeklilik (G – H)			
I-TEKNİK OLMAYAN BÖLÜM	Dip Not	Cari Dönem (01/01 - 31/12 XXX2)	Geçmiş Dönem (01/01 - 31/12 XXX1)
C- Teknik Bölüm Dengesi- Hayat Dışı (A-B)			
F- Teknik Bölüm Dengesi- Hayat (D-E)			
I - Teknik Bölüm Dengesi- Emeklilik (G-H)			
J- Genel Teknik Bölüm Dengesi (C+F+I)			
K- Yatırım Gelirleri			
1- Finansal Yatırımlardan Elde Edilen Gelirler			
2-Finansal Yatırımların Nakde Çevrilmesinden Elde Edilen Karlar			
3- Finansal Yatırımların Değerlemesi			
4- Kambiyo Karları			
5- iştiraklerden Gelirler			
6- Bağlı Ortaklıklar ve Müşterek Yönetime Tabi Teşebbüslerden Gelirler			
7- Arazi, Arsa ile Binalardan Elde Edilen Gelirler			
8- Türev Ürünlerden Elde Edilen Gelirler			
9- Diğer Yatırımlar			
10- Hayat Teknik Bölümünden Aktarılan Yatırım Gelirleri			
L- Yatırım Giderleri (-)			
1- Yatırım Yönetim Giderleri – Faiz Dahil (-)			
2- Yatırımlar Değer Azalışları (-)			
3- Yatırımların Nakte Çevrilmesi Sonucunda Oluşan Zararlar (-)			
4- Hayat Dışı Teknik Bölümüne Aktarılan Yatırım Gelirleri (-)			
5- Türev Ürünler Sonucunda Oluşan Zararlar (-)			

Tablo 3.3. (devam) Ayrıntılı solo gelir tablosu

6- Kambiyo Zararları (-)			
7- Amortisman Giderleri (-)			
8- Diğer Yatırım Giderleri (-)			
M- Diğer Faaliyetlerden ve Olağandışı Faaliyetlerden Gelir ve Karlar ile Gider ve Zararlar (+/-)			
1- Karşılıklar Hesabı (+/-)			
2- Reeskont Hesabı (+/-)			
3- Özellikli Sigortalar Hesabı (+/-)			
4- Enflasyon Düzeltmesi Hesabı (+/-)			
5- Ertelenmiş Vergi Varlığı Hesabı (+/-)			
6- Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü Gideri (-)			
7- Diğer Gelir ve Karlar			
8- Diğer Gider ve Zararlar (-)			
9- Önceki Yıl Gelir ve Karları			
10- Önceki Yıl Gider ve Zararları(-)			
N- Dönem Net Karı veya Zararı			
1- Dönem Karı Ve Zararı			
2- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları(-)			
3- Dönem Net Kar veya Zararı			
4- Enflasyon Düzeltme Hesabı			

Tablo 3.3. (devam) Ayrıntılı solo gelir tablosu

Kaynak: Finansal Tabloların Sunumu Hakkında Tebliğ; Tebliğ No: (2008/1)

3.2.1.3. Nakit akış tablosu

Sigortacılık sektöründe yayınlanan nakit akış tablosu formatı, diğer muhasebe sektörleri ile benzerlik göstermektedir. Fakat esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımları grubu ve alt hesap kalemleri farklılık göstermektedir.

Sigorta şirketleri açısından direkt yöntemle göre hazırlanmakta olan nakit akış tablosu, belirli bir muhasebe döneminde şirketlerin nakit ve nakit benzeri varlıklarında meydana gelen değişiklikleri ifade eden nakit akışlarını (nakit tahsilat ve ödemelerini), kaynakları ve kullanım yerleri bakımından sigortacılık faaliyetleri, yatırım faaliyetleri ve finansman faaliyetleri itibari ile sınıflandırarak gösteren tablodur. (Şişmanoğlu, 2010: s.99)

	Dip Not	Cari Dönem (01/01 - 31/12 XXX2)	Geçmiş Dönem (01/01 - 31/12 XXX1)
A. ESAS FAALİYETLERDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIMLARI			
1. Sigortacılık faaliyetlerinden elde edilen nakit girişleri			
2. Reasürans faaliyetlerinden elde edilen nakit girişleri			
3. Emeklilik faaliyetlerinden elde edilen nakit girişleri			
4. Sigortacılık faaliyetleri nedeniyle yapılan nakit çıkışı (-)			
5. Reasürans faaliyetleri nedeniyle nakit çıkışı (-)			
6. Emeklilik faaliyetleri nedeniyle nakit çıkışı (-)			
7. Esas faaliyetler sonucu oluşan nakit (A1+A2+A3-A4-A5-A6)			
8. Faiz ödemeleri (-)			
9. Gelir vergisi ödemeleri (-)			
10. Diğer nakit girişleri			
11. Diğer nakit çıkışları (-)			
12. Esas faaliyetlerden kaynaklanan net nakit			
B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIMLARI			
1. Maddi varlıkların satışı			
2. Maddi varlıkların iktisabı (-)			
3. Mali varlık iktisabı (-)			
4. Mali varlıkların satışı			
5. Alınan faizler			
6. Alınan temettüleri			
7. Diğer nakit girişleri			
8. Diğer nakit çıkışları (-)			
9. Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit			
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIMLARI			
1. Hisse senedi ihracı			
2. Kredilerle ilgili nakit girişleri			
3. Finansal kiralama borçları ödemeleri (-)			
4. Ödenen temettüleri (-)			
5. Diğer nakit girişleri			
6. Diğer nakit çıkışları (-)			
7. Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit			
D. KUR FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNE OLAN ETKİSİ			
E. Nakit ve nakit benzerlerinde meydana gelen net artış (A12+B9+C7+D)			
F. Dönem başındaki nakit ve nakit benzerleri mevcudu			
G. Dönem sonundaki nakit ve nakit benzerleri mevcudu (E+F)			

Tablo 3.4. Ayrıntılı solo gelir tablosu

Kaynak: Finansal Tabloların Sunumu Hakkında Tebliğ; Tebliğ No: (2008/1)

3.2.1.4. Özsermaye değişim tablosu

Özsermaye bilançonun beşinci ana kalemi olan, işletmenin sahiplerinin veya paydaşlarının işletme içerisinde bulunan tüm paylarının incelendiği sınıf grubudur. Özsermaye değişim tablosu, sigorta sektörü içerisinde diğer sektörler ile kıyaslandığında herhangi bir farklılık göstermemektedir.

Öz sermaye Değişim Tablosu (31/12/XXX3)											
	Sermaye	İşletmenin kendi hisse senetleri (-)	Varlıklarda Değer Artışı	Öz sermaye Enflasyon Düzeltmesi Farkları	Yabancı Para Çevrim Farkları	Yasal Yedekler	Statü Yedekleri	Diğer Yedekler ve dağıtılmamış karlar	Net Dönem Karı (veya zararı)	Geçmiş Yıllar Zararları (-)	Toplam
ÖNCEKİ DÖNEM											
I - Önceki Dönem Sonu Bakiyesi (31/12/XXX1)											
II - Muhasebe politikasında değişiklikler	-	-	-	-	-	-	-		-	-	
III - Yeni Bakiye (I + II) (01/01/XXX2)											
A- Sermaye artırımını (A1 + A2)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1- Nakit		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2- İç kaynaklardan		-	-	-	-	-	-		-	-	-
B- İşletmenin aldığı kendi hisse senetleri	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
C- Gelir tablosunda yer almayan kazanç ve kayıplar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D- Varlıklarda Değer Artışı	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-
E- Yabancı para çevrim farkları	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-
F- Diğer kazanç ve kayıplar	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-
G- Enflasyon düzeltme farkları	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-
H- Dönem net karı (veya zararı)	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-
I - Dağıtılan Temettü	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-
IV- Dönem Sonu Bakiyesi (31/12/XXX2) (III+ A+B+C+D+E+F+G+H+I)											

Tablo 3.5. Ayrıntılı solo özsermaye değişim tablosu

CARİ DÖNEM											
I - Önceki Dönem Sonu Bakiyesi (31/12/XXX2)											
A- Sermaye artırım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1- Nakit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2- İç kaynaklardan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B- İşletmenin aldığı kendi hisse senetleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C- Gelir tablosunda yer almayan kazanç ve kayıplar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D- Varlıklarda Değer Artışı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E- Yabancı para çevrim farkları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
F- Diğer kazanç ve kayıplar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
G- Enflasyon düzeltme farkları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
H- Dönem net karı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I-Dağıtılan Temettü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II- Dönem Sonu Bakiyesi (31/12/XXX3)											
(I+ A+B+C+D+E+F+G+H+I)											

Tablo 3.5. (devam) Ayrıntılı solo özsermaye değişim tablosu

Kaynak: Finansal Tabloların Sunumu Hakkında Tebliğ; Tebliğ No: (2008/1)

3.2.1.5. Kâr dağıtım tablosu

Kâr dağıtım tablosu, işletmelerin dönem içerisinde ulaşmış olduğu belirli bir kârının dağıtım şeklini açıkça gösteren tablodur. Bu tablo dönem karından ödenecek vergilerin, ayrılacak yedeklerin ve ortaklara dağıtılacak kâr paylarının açıkça görülmesi için düzenlenir. (Toroslu, 2021: 220)

	Dip Not	Cari Dönem (31/12/XXX2)	Geçmiş Dönem (31/12/XXX1)
I. DÖNEM KARIRININ DAĞITIMI			
1.1. DÖNEM KARI			
1.2. ÖDENECEK VERGİ VE YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER			
1.2.1. Kurumlar Vergisi (Gelir Vergisi)			
1.2.2. Gelir Vergisi Kesintisi			
1.2.3. Diğer Vergi ve Yasal Yükümlülükler			
A NET DÖNEM KARI (1.1 – 1.2)			
1.3. GEÇMİŞ DÖNEMLER ZARARI (-)			
1.4. BİRİNCİ TERTİP YASAL AKÇE			
1.5. ŞİRKETTE BIRAKILMASI VE TASARRUFU ZORUNLU YASAL FONLAR (-)			
B DAĞITILABİLİR NET DÖNEM KARI [(A - (1.3 + 1.4 + 1.5)]			
1.6. ORTAKLARA BİRİNCİ TEMETTÜ (-)			
1.6.1. Hisse Senedi Sahiplerine			
1.6.2. İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine			
1.6.3. Katılma İntifa Senedi Sahiplerine			
1.6.4. Kara İştirakli Tahvil Sahiplerine			
1.6.5. Kar ve Zarar Ortaklığı Belgesi Sahiplerine			
1.7. PERSONELE TEMETTÜ (-)			
1.8. KURUCULARA TEMETTÜLER (-)			
1.9. YÖNETİM KURULUNA TEMETTÜ (-)			
1.10. ORTAKLARA İKİNCİ TEMETTÜ (-)			
1.10.1. Hisse Senedi Sahiplerine			
1.10.2. İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine			
1.10.3. Katılma İntifa Senedi Sahiplerine			
1.10.4. Kara İştirakli Tahvil Sahiplerine			
1.10.5. Kar ve Zarar Ortaklığı Belgesi Sahiplerine			
1.11. İKİNCİ TERTİP YASAL YEDEK AKÇE (-)			
1.12. STATÜ YEDEKLERİ (-)			
1.13. OLAĞANÜSTÜ YEDEKLER			
1.14. DİĞER YEDEKLER			
1.15. ÖZEL FONLAR			
II. YEDEKLERDEN DAĞITIM			
2.1. DAĞITILAN YEDEKLER			
2.2. İKİNCİ TERTİP YASAL YEDEKLER (-)			
2.3. ORTAKLARA PAY (-)			
2.3.1. Hisse Senedi Sahiplerine			
2.3.2. İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine			
2.3.3. Katılma İntifa Senedi Sahiplerine			
2.3.4. Kara İştirakli Tahvil Sahiplerine			
2.3.5. Kâr ve Zarar Ortaklığı Belgesi Sahiplerine			
2.4. PERSONELE PAY (-)			
2.5. YÖNETİM KURULUNA PAY (-)			
III. HİSSE BAŞINA KAR			
3.1. HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE			
3.2. HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE (%)			
3.3. İMTİYAZLI HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE			
3.4. İMTİYAZLI HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE (%)			
IV. HİSSE BAŞINA TEMETTÜ			
4.1. HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE			
4.2. HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE (%)			
4.3. İMTİYAZLI HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE			
4.4. İMTİYAZLI HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE (%)			

Tablo 3.6. Ayrıntılı solo kar dağıtım tablosu

Kaynak: Finansal Tabloların Sunumu Hakkında Tebliğ; Tebliğ No: (2008/1)

3.1.3. Sigortacılık Sektöründe Finansal Tablolar Analizi

Finansal tablolar analizi; bir şirketin finansal durumunu, finansal performansını ve nakit akışını değerlendirmek amacıyla şirketlerin sunulan finansal tablolarının incelenerek analiz edilmesidir. Finansal tablolar analizinde gelir tablosu, bilanço ve nakit akış tablosu gibi finansal tabloların incelenerek ve tablo içerisinde bulunan verilerin kullanımı ile analiz sonucuna ulaşılmaktadır.

Finansal tablolar analizi, yatırımcılar, kredi verenler, yöneticiler ve diğer paydaşlar için şirketin finansal olarak sağlığı, karlılığı ve sürdürülebilirliği hakkında değerli bilgiler sağlar.

Finansal tablolar analizi, finansal kararlar almak ve şirketin gelecekteki finansal performansını tahmin etmek için önemli bir araçtır.

Finansal analiz, bir işletmenin finansal yapısının ve faaliyet sonuçlarının yeterli olup olmadığının saptanması ve geleceğe yönelik tahminlerde bulunulabilmesi için finansal tablolarda yer alan kalemler arasındaki ilişkilerin ve zaman içindeki eğilimlerinin incelenmesidir. (Gençoğlu, 2014: 2) Finansal tablolar analizi, muhasebe bilgisine sahip kişi veya kuruluşlar tarafından yapılmaktadır. Analizi yapabilmek için, kullanıcıların belirli düzeyde bir muhasebe bilgi birikimine sahip olması gerekir.

Finansal tablolar analizi, işletme sahipleri ve paydaşları ile beraber, işletmeye dış yatırımcı olmak isteyenlerin ve işletme hakkında finansal olarak tam bilgiye ulaşmak isteyen kişiler için gerçekleştirilmiş bilgi akışıdır. Finansal tablolar analizinde bilanço ve gelir tablosu ile dipnotlarda sunulan bilgiler kullanılmaktadır. Finansal tablolar analizinde ağırlıklı olarak kullanılan yöntemler, literatürde dört başlık altında sınıflandırılmaktadır. Bunlar; karşılaştırmalı analiz, dikey analiz, trend (eğilim) analiz ve oran analizidir. Finansal analiz yapılırken bulunan sonuçlar, yorumlanırken ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durum, sektörün durumu ve işletmenin önceki dönemine ait verileri göz önünde bulundurulmalıdır.

Karşılaştırmalı tablolar analizi, yatay analiz olarak da isimlendirilmektedir. İşletmelerde iki veya daha fazla dönemi kapsayan analiz türüdür. Verilerde meydana gelen değişimlerin, analiz edilmesidir. Belirli bir yıl esas alınarak, ardından seçilen yılların o yıla göre karşılaştırılması yapılmaktadır. Dikey analiz, yüzde yöntemi ile analiz olarak da isimlendirilmektedir. Dikey analiz aynı dönem içerisinde bulunan hesap

kalemlerinin genele oranlanması ile bulunmaktadır. Trend analizi, eğilim yüzdeleri analizi olarak da isimlendirilmektedir. Trend analizi karşılaştırılmalı tablolar analizi ile benzerlik göstermekte olup, birden fazla dönemi kapsamaktadır. Trend analizi ile işletmenin uzun bir süre içinde varlıklarının verimliliğini, borçlanma eğilimini, özkaynak değişimini, kârlılıktaki artış veya azalışı gibi bir işletme içinde önem arz eden konularda, yıllara göre nasıl bir seyir izlediği analiz edilmektedir.

Oran analizi, rasyo analiz olarak da isimlendirilmektedir. Oran analizi, en etkili analiz yöntemidir. Oran analizi dört ana başlık altında toplanmaktadır. Oran analizinin yorumlanması, diğer analiz türleri gibi oldukça önem taşımaktadır.

Oran analizinde, analiz sonucunda yapılacak yorumlamada dikkat edilecek hususlar; sadece bir oran ile yetinilmemelidir ve birkaç oran birlikte yorumlanmalıdır, oranlar yorumlanırken sektör göz ardı edilmemeli aksine sektör oranları ile kıyaslamalar yapılmalıdır ve yapılacak olan analiz tek bir yıl ile sabit kalmamalı ve diğer yıllardaki değerleri ile kıyaslanmalıdır. Çalışmanın uygulama kısmında, seçilmiş sigorta şirketlerinin oran analizi yapılacaktır. Bu nedenle sigortacılık sektörüne yönelik olarak hesaplanan likidite oranları, karlılık oranları, finansal yapının analizinde kullanılan oranlar ve faaliyet oranlarının formülleri aşağıdaki gibidir:

3.1.3.1. Sermaye yeterliliğine ilişkin oranlar

Sermaye yeterliliğine ilişkin oranlar, bir sigorta şirketinin uzun vadede sorumluluklarını karşılama gücünü ortaya koymaktadır. İşletmenin özkaynaklarının yeterli olup olmadığının, kaynak yapısı içinde borç ve özkaynak dengesinin ve özkaynak olarak yatırılan fonların ne tür dönen ve duran varlıklara yatırıldığının ölçülmesinde kullanılır. (Madran, 2016: 37)

Alınan Primler (Net)/Özkaynaklar:

Şirketin bilançosunda bulunan özkaynaklarının yeterli olup olmadığını yorumlayan analiz oranıdır. Bu oran sonucu 6'dan büyük olmamalıdır. 6'dan küçük oranlarda özkaynak yeterliliği işletme içerisinde uygun bir durumdadır yorumu rahatlıkla yapılabilmektedir fakat 6'dan büyük olması durumunda, şirketin özkaynaklarının yeterli olmadığını ve şirketin risk aldığını söylemek mümkündür.

Özkaynaklar/Aktif Toplamı:

Şirketlerin aktif toplamalarının belirli bir kısmı özkaynaklar ile finanse edilmektedir. Bu oran da ne kadarlık bölümünün özkaynaklar ile finanse edildiğini göstermektedir. Sigorta şirketlerinin borçlarını ödeme kapasitesi hakkında bilgi vermektedir.

Analiz sonucunda çıkan oranın yüksek olması sigorta şirketinin, borçlarını ödemesinin rahat olduğunu göstermektedir. Oran için sınır %50'nin altına düşmemektir. Sektör ile kıyaslandığında sektör ortalamasından büyük olmalıdır.

Özkaynaklar/Teknik Karşılıklar:

Teknik karşılıklar grubu sigorta muhasebesi için önemli bir konumdadır. Teknik karşılıkların ne kadarlık kısmının özkaynaklar ile finanse edildiği analiz edilmektedir. Oran sektör ile kıyaslandığında sektör ortalamasından büyük olmalıdır.

3.1.3.2. Aktif kalitesi ve likiditeye ilişkin oranlar

Bir sigorta şirketinin bilanço kalemleri içerisinde bulunan aktif bölümü ile kısa vadeli yükümlülüklerini karşılayabilme durumunun analiz edilmesidir.

Likit Aktifler (Kasa + Banka + Menkul Değerler Cüzdanı)/Aktif Toplamı

Likit aktifler bilanço içinde bulunan kalemler arasında nakde dönüşme hızı en yüksek olan aktif kalemlerdir. Toplam aktif toplamı içinde, likit aktiflerin kapsadığı alan analiz edilmektedir. Sektörden yüksek olma koşulu bulunmaktadır.

Likidite Oranı:

[Nakit Değerler + Menkul Değerler Cüzdanı] / [Teknik

Karşılıklar – Hayat Matematik Karşılıkları – Deprem Hasar Karşılıkları +

Sigorta ve Reasürans Şirketi Cari Hesabı + Reasürörlerin Depoları +

Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler + Zorunlu Deprem Sigortasından

Alacaklı Acenteler + Katılımcılar + Emeklilik Gözetim Sistemine Borçlar +

Bonus ve İndirimler Karşılığı + Katılımcılar Geçici Hesabı + Alış Emirleri

Hesabı + Bireysel Emeklilik Aracılarına Borçlar + Saklayıcı Şirkete Borçlar +

Portföy Yönetim Şirketine Borçlar + Katılımcılara Borçlar +Diğer]

Likidite oranı, likit aktiflerin yani nakde dönüşüm hızı en yüksek olan grupların kısa vadeli yükümlülüklerine bölünmesi sonucu ortaya çıkan orandır. Likidite oranı, işletmenin kısa vadeli borçlarını ödeyebilme gücünün analiz edilmesidir. Bu oranın sonucunda değerlendirme koşulu olarak; hayat dışı şirketler için 1’den düşük olmamalı ve hayat şirketleri için 9,75’den düşük olmamalıdır.

Cari Oran:

[Nakit Değerler + Menkul Değerler Cüzdanı + Alacaklar] /

[Teknik Karşılıklar – Hayat Matematik Karşılıkları – Deprem Hasar

Karşılıkları + Sigorta ve Reasürans Şirketi Cari Hesabı + Reasürörlerin

Depoları + Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler + Zorunlu Deprem

Sigortasından Alacaklı Acenteler + Katılımcılar + Emeklilik Gözetim

Sistemine Borçlar + Bonus ve İndirimler Karşılığı + Katılımcılar Geçici

Hesabı + Alış Emirleri Hesabı + Bireysel Emeklilik Aracılarına Borçlar +

Saklayıcı Şirkete Borçlar + Portföy Yönetim Şirketine Borçlar + Katılımcılara Borçlar +Diğer]

Cari oran; likidite oranda analiz edildiği gibi, işletmenin kısa vadeli yükümlülüklerini ödeyebilme gücünü göstermektedir. Likidite orandan farklı olarak, likit aktifler ile ödeyebilme gücünü değil cari varlıkların tamamı ile kısa vadeli yükümlülükleri ödeyebilme gücünü göstermektedir. Likidite oran ile cari oran beraber analiz edilip yorumlandığında daha sağlıklı sonuçlara ulaşılmaktadır. Bu analiz oranının kıyaslama koşulu; hayat dışı şirketler için 1,7’den küçük olmamalı, hayat şirketleri için 11’den düşük olmamalıdır.

Prim ve Reasürans Alacakları/Aktif Toplamı:

Bu oranın analiz edilip incelenmesinde; sektör ortalamasından küçük olması gerektiği sınırı bulunmaktadır.

Acente Alacakları/Özkaynaklar:

Bu oranın analizi sonucunda, oranın düşük olması şirketin likit kaynağı olan sigorta primlerinin toplanmasında sıkıntı yaşanmadığını göstermektedir. Bu analiz oranın

kıyaslama koşulu; hayat dışı şirketler için 0,80'den düşük olmalı hayat şirketleri için 0,2'den düşük olmalıdır.

3.1.3.3. Faaliyet oranları

Sigorta şirketinin içinde olduğu faaliyetlere bağlı olarak cari varlıkların durumunu gösteren oranlardır. Faaliyet oranlarını tek olarak analiz etmek yerine diğer oranlarla beraber analizinin yapıp yorumlanması daha sağlıklı sonuçlara ulaştıracaktır.

Konservasyon Oranı:

Konservasyon kelime anlamı olarak, muhafaza etme anlamını taşımaktadır. Konservasyon oranı, kelime anlamı sigorta şirketleri üzerinde yorumlandığında, sigorta şirketlerinin reasürans şirketlerine devretmeyip şirket üzerinde tutulan riskler olduğunu söylemek mümkündür. Konservasyon oranının tek olarak yorumlanması doğru değildir.

Alınan Primler (Net)/Alınan Primler (Brüt)

Tazminat Tediye Oranı:

Tazminat tediye oranı, cari döneme devreden muallak hasarların ve cari dönemde meydana gelmiş hasarların hangi durumda olduğunu gösteren analiz oranıdır. Oranın yüksek olması, işletme için güven verici bir sonuçtur. Oranın düşük olması ise şirketin hasar ödemelerinde temkinli olmadığını göstermektedir. Sektörden büyük olma koşulu bulunmaktadır.

Ödenen Hasarlar/Ödenen Hasarlar + Muallak Hasar Karşılıkları

3.1.3.4. Kârlılık oranları

Kâr her sektör için bir önem arz eden bir durum olduğu gibi sigortacılık sektöründe de oldukça önem arz etmektedir. Kârlılık oranları, elde edilen karları yorumlamaktır. İşletmenin ödeme gücü açısından önem taşımaktadır.

Hasar Prim Oranı:

Hasar prim oranı, işletmenin primlerinin hasar ödemelerinde kullandığı kısmını göstermektedir. Hasar prim oranının sigorta şirketlerine fiyatlandırma açısından katkısı bulunmaktadır.

Hasar prim oranı için herhangi bir sınırlandırma getirilmemiştir fakat sektörden küçük olma koşulunu bulunmaktadır.

(Ödenen Hasarlar + Muallak Hasarlar Karşılığı-Devreden Muallak

Hasarlar Karşılığı) / (Cari Yıl Alınan Primler + Devreden Cari Rizikolar Karşılığı.-
Cari Rizikolar Karşılığı)

Masraf Oranı:

Masraf oranı, faaliyet giderlerinden olan giderlerin alınan primlere oranlanması ile bulunmaktadır. Bulunan dönemde sigorta şirketlerinin elde ettikleri her 1 TL’lik prim geliri için katlandıkları masrafı gösteren orandır. Sektör ortalamasından küçük olma koşulu bulunmaktadır.

Komisyonlar (Net)+Toplam Giderler/Alınan Primler

Komisyonlar (Net) = Verilen Komisyonlar – Alınan Komisyonlar

Toplam Gider = Personel Giderleri + Yönetim Giderleri

Bileşik Rasyo:

Bileşik rasyo oranında sektörden küçük olma koşulu bulunmaktadır.

Hasar Prim Oranı + Masraf Oranı

Vergi Öncesi Kar (VÖK)/Alınan Primler:

Bu oran için sektörden büyük olma koşulu bulunmaktadır.

Mali Kar (Brüt)/Alınan Primler:

Bu oran için sektörden büyük olma koşulu bulunmaktadır.

Teknik Kar/Alınan Primler:

Bu oran için sektörden büyük olma koşulu bulunmaktadır.

4. SİGORTACILIK SEKTÖRÜNDE FİNANSAL OLMAYAN BİLGİLERİN RAPORLANMASI

4.1. Sigortacılık Sektöründe Finansal Olmayan Bilgiler

Finansal olmayan raporlama; finansal bilgi içermeyen ve işletmelerin sosyal, çevresel ve yönetim faaliyetlerini inceleyip rapor haline getirmek olarak açıklanmaktadır. İşletmeler finansal bilgileri finansal tablolar aracılığı ile sunmak zorundadır. İşletmelerin finansal bilgi raporlamaları ile beraber; paydaşların, kreditorlerin, yatırımcıların ve işletme hakkında bilgi sahibi olmak isteyen işletme dışı kişilerin, işletme hakkında bilgi sahibi olabilmeleri mümkündür. Fakat finansal bilgiler işletme hakkında bilgi sahibi olmak isteyen kişiler için yeterli olmamaya başlamış, yetersiz kalmıştır. İşletme hakkında tam bilgi sahibi olmak için sosyal ve çevresel bilgilere de sahip olmak gerekmektedir. Finansal bilgi raporlamasında, finansal olmayan hiçbir bilgiye yer verilmemektedir. Bu sebepten, finansal olmayan bilginin ayrıca raporlanması, finansal bilgilerin yorumlanmasında da tam destek sağlamaktadır.

Bir işletme için finansal başarı tek olarak, işletme hakkında yorum yapılması için yeterli değildir. Finansal olmayan bilgilerin içerisinde bulunan pek çok neden de işletme başarısı hakkında, başarılı veya başarısız yorumunun yapılabilmesi için bir etkidir. Bir işletmenin amacı, kârlı işler yaparak işletmesini kârlı bir duruma getirmektir. Fakat yapılmış olan o kârın ne şekilde yapıldığı önemlidir.

Mali tablolardan, şirketlerin finansal yapısı, finansal performansı, likiditesi ve kârlılığı hakkında bilgi sağlanabilir. Bununla birlikte, finansal tablolardan şirketin yerel ve geniş çevresi, teknolojik gelişimi, çalışan memnuniyeti, iş sağlığı ve güvenliği vb. konularda bilgi sağlanamamaktadır. (Oral, 2018: 10) Finansal olmayan raporlamalarda ise; işletmelerin çalışanlarının memnuniyetleri, işletmelerin müşteri ile olan ilgi ve alakaları, işletmeler için rekabet üstünlükleri, işletmenin yapısı, iş sağlığı gibi pek çok faaliyetlere yer verilmektedir. Bir başka ayrıma göre finansal olmayan bilgi türleri, müşteri hizmetleri, pazar performansı, hedef başarısı, yenilik ve çalışanlar olarak beş ana başlıkta değerlendirilmektedir (Stivers, 1998: 46) Bir işletme için finansal bilgi, analiz ve yorumların yanında finansal olmayan bilginin içindeki faaliyetler de gün geçtikçe önem taşımaktadır.

Dünyanın karşılaştığı ekonomik darboğaz ve buhranlar, çevresel sorunları, teknolojinin ve bununla ilişkili olarak piyasaların gelişmesi, bilgi yoğun üretimin

yavaş yavaş emek yoğun üretimin yerini alması gibi sebepler neticesinde paydaşlar bilgi taleplerini genellikle finansal bilgilere dayalı olarak yapılan klasik raporlamalarla karşılayamamaya başlamışlardır. (Ünlütürk, 2020: 25)

İşletmelerin, faaliyetlerini sürdürürken etkilenebilecekleri pek çok dış sebepler bulunabilmektedir. Finansal bilgiler raporlamasında bulunan olumsuz sonuçlar, finansal olmayan bilgilerin raporlanması ile birlikte incelenip yorumlandığında olumsuz sonuçların yerini olumlu sonuçlara bırakabildiği gözlemlenmektedir. Finansal bilgiler ve finansal olmayan bilgilerin bir arada incelenmesi, işletme hakkında güven duygusu hissederek, meraklarını gidermek isteyen yatırımcı, paydaşlar vb. kişilere tam bilgi sunacaktır. Finansal bilgiler, geçmiş dönemleri değerlendirirken finansal olmayan bilgiler geleceğe yönelik değerlendirmelerde bulunacaktır.

Avantajları	Dezavantajları
İşletme imajı üzerinde olumlu etki yaratır	Maliyetli ve zaman alıcı olmasıdır
Rekabet avantajı sağlar	Karşılaştırmanın zor olmasıdır
Müşteri sayısını artırır	Çok fazla ölçü kullanılması nedeniyle ölçümlemenin bozulmasıdır
Mevcut müşterilerin bağlılığını artırır	Sebep-sonuç ilişkisinin eksik olmasıdır.
Kredi alımını kolaylaştırır	İstatistiksel güvenilirlik eksikliğidir

Tablo 4.1. Finansal olmayan bilgilerin avantaj ve dezavantaj ayrımı

Kaynak: (Durgut, 2017: s.250)

4.2. Sürdürülebilirlik Raporlaması

4.2.1. Sürdürülebilirlik Kavramı

Sürdürülebilirlik kelimesi dilimize İngilizce ‘Sustainability’ kelimesinin karşılığı olarak girmiş ve Latince ‘sustinere’ (dayanmak, ayakta kalmak) kelimesinden türemiştir. (Saraç, Alptekin, 2017: 3) Sürdürülebilirlik kavramının merkezinde, insan vardır. İnsanlığın mevcut zamanda ihtiyaçlarının karşılanmaya devam edilmesi ile beraber aynı zamanda gelecek kuşaklar içinde ihtiyaçların aynı şekilde karşılanması hedeflenmektedir.

Sürdürülebilirlik kavramı, var olanı tutmak ve gelecek nesillere aynı şekilde aktarmaktır. Eşitlik önem taşımaktadır. Günümüzde sağlanan faydalar ile gelecek

zamanda sağlanan faydaların eşitliği hedeflenmektedir. Bugünün ihtiyaçları gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılamada ödün vermeden karşılanmalıdır.

Sürdürülebilirlik kavramının, ihtiyaç olarak nitelendirdiği konular genel bir ifade ile sosyal, çevresel ve kurumsal yönetim konularını kapsamaktadır.

Sürdürülebilirlik ilk başlarda çevreye karşı duyarlılık olarak görülse de daha sonra ‘Triple Bottom Line’ kavramı olarak bilinen ekonomik, çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik kavramlarına yerini bırakmıştır. Bu bağlamda, literatürde birçok farklı sürdürülebilirlik tanımı olsa da, yapılan tanımlar incelendiğinde sürdürülebilirlik kavramının, ekonomi, çevre ve toplum olmak üzere üç temel yapı üzerine inşa edildiği görülmektedir. (Oruç, 2020: 5).

Sürdürülebilirlik kavramında, küresel kültür ve yerel kültür entegre olmalıdır. Sürdürülebilirlik, insanların yaşam kalitelerini düşürmek demek değildir, sadece düşünce tarzlarını değiştirmektir. Bu değişimin özü de, tüketen bir toplum yerine üreten bir toplum olmanın yanı sıra, evrensel açıdan dayanışma içinde olan ve toplumsal sorumluluklarını bilen bir toplum olmaktır (Özmehmet, 2008: 3).

4.2.2. Sürdürülebilirlik Raporu

Sürdürülebilirlik raporu, bir şirketin sosyal, çevresel ve yönetim ile ilgili olan tüm performanslarının detaylı bir şekilde incelenerek rapor halinde sunulmasıdır.

Bu bölümde sürdürülebilirlik raporu alt başlıklar halinde incelenecektir.

4.2.2.1. Sürdürülebilirlik raporunun amacı

Sürdürülebilirlik raporunun amacı, bir işletmenin en merak uyandıran konusu olan kârlılıktan ziyade öncelikle o işletmenin çalışanlarına ve faaliyette bulundukları çevreye, topluma karşı olan hassasiyetlerini rapor halinde hazırlayarak ön plana çıkarmaktır. Günümüzde işlev halinde olan işletmeler, sadece kâr amacı güttüğünde başarı oranı düşmektedir. Fakat işletmeler finansal bilgilerin yanı sıra finansal olmayan bilgilere de önem verdiğinde başarı oranı artmaktadır. Finansal olmayan bilgi raporlamasının yaygın olan rapor türü de sürdürülebilirlik raporudur.

Sürdürülebilirlik raporlaması, yatırımcıların ve paydaşların bilgi şeffaflığını ve güvenilirliğini artırmak için önemli bir potansiyele sahip gelişen bir kurumsal pratiktir. Sürdürülebilirlik raporları bir şirketin çevre, toplum, çalışan ve tüketici konularındaki

faaliyetleri, istekleri ve kamusal imajıyla ilgili bilgi sağlar (Yıldırım ve Kocamış, 2018: 19)

4.2.2.2. Sürdürülebilirlik raporunun tarihsel gelişimi

Sürdürülebilirlik raporunun, ilk olarak ortaya çıkışı 1970’li yıllara dayanmaktadır. 1970’li yıllardan önce sosyal, çevresel ve kurumsal yönetim konularını barındıran sürdürülebilirlikten ziyade öncelik finansal olarak ekonomik kalkınmaya yöneltilmiştir. 1980-1990 yıllarında çevresel sorunların öncülüğünde raporlar verilmiştir. 2000’li yıllardan günümüze kadar olan süreçlerde de her geçen dönem sürdürülebilirlik değeri kazanmış ve yönlenmeler artmıştır.

1972	Stockholm Konferansı: Stockholm’de ‘Çevre ve İnsan Konferansı’ düzenlenmiştir. Sürdürülebilirlik kavramı ilk kez ortaya çıkmıştır. Gelişmiş ülkelerin içinde bulunduğu topluluğun, çevre sorunları kaygısıyla bu konferans düzenlenmiştir. Konferans’ın çıktısı ‘Çevre Bildirgesi’nde, çevrenin taşıma kapasitesine dikkat çeken, kaynak kullanımında kuşaklararası hakkaniyeti gözeterek, ekonomik ve sosyal gelişmenin çevre ile bağlantısını kuran ve kalkınma ile çevrenin birlikteliğini vurgulayan ilkeler, sürdürülebilirliğin temelini oluşturmuştur. (Bozdoğan, 2005: 1016)
1987	Birleşmiş Milletler 1982’de ‘Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu’nu kurmuş ve ‘kalkınma ve çevre’ birlikte ele alınmaya başlamıştır. (Fidancı, 2018: 27) 1987’de ise ‘Brundtland Raporu’ diğer bir adıyla ‘Bizim Ortak Geleceğimiz’ isimli yayınlanan raporda hedef; geleceği tehlikeye sokmadan bugünün ihtiyaçlarını karşılamak olmuştur. Rapordaki asıl amaç, insanlığın devamlılığını eşit şekilde sağlamak olmuştur.
1992	Rio Zirvesi: Sürdürülebilirlik kavramı için en önemli etkinlik olmuştur. 1992’de Rio de Janeiro’da ‘BM, Çevre ve Kalkınma Konferansı (UNCED)’ ulusların, çevre ile uyumlu bir kalkınma stratejisi arayışlarına karşılık veren anlaşmalar imzalanması ve sürdürülebilir kalkınmanın temel ilkelerinin belirlenerek çevre ve iklim değişikliği konularının görüşüldüğü en önemli çalışma olarak tarihe geçmiştir. (Fidancı, 2018: 27) Gerçekleşen bu görüşmede sürdürülebilirlik ana temalı pek çok kavram ele alınmıştır.
1997	Kyoto Protokolü: ‘BM İklim Değişikliği Çerçeve’ sözleşmesi imzalanmıştır. İmzalayan ülkeler beş sera gazı ve karbondioksit azaltımlarına dair sorumluluk kabul etmişlerdir. Türkiye 2009 yılında imzalamıştır.
1997	Küresel Raporlama Girişimi (Global Reporting Initiative-GRI): Sürdürülebilirlik Raporlaması Rehberi yayımlanmıştır. Teşvik edici çalışmalara başlanmıştır.
2000	BM Küresel İlkeler Sözleşmesi Girişimi: Dünyanın her bir yerinden pek çok şirketin katılımı ile beraber aynı amaç doğrultusunda bazı evrensel prensipler yerine getirilmeye çalışılmıştır. BIST 2005 yılında desteklemiştir.
2005	BM Sorumlu Yatırım Prensipleri: Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetime (ÇSY) dair mevzuların yatırım analizlerinde ve karar verme sürecinde dikkate alınmasına yardımcı olan, ettiği yardım ve teşviklere dair ilkeler yayınlayan platform oluşmuştur. BIST 2010 yılında imzacısı olmuştur.
2009	Sürdürülebilir Borsalar Girişimi: ÇSY performanslarının artırılması, kurumsal şeffaflığın artırılması ve aynı zamanda yatırımın yükselmesine öncülük eden girişimdir. BIST 2012’de katılmıştır.
2012	Rio +20 Zirvesi: 1992’de düzenlenen Rio Zirvesi Konferansı’nın 20. yılı olarak yine Rio de Janeiro’da gerçekleşmiştir. ‘İstedığımız Gelecek’ isimli rapor hazırlanıp, sunulmuştur.
2013	Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi yayımlanmıştır.

Tablo 4.2. Sürdürülebilirlik raporu tarihi gelişim süreci

4.2.2.3. Türkiye’de sürdürülebilirlik raporlaması

Ülkemizde, sürdürülebilirlik raporlamasının 2005 yılında yayınlanmaya başladığı ve 2005 yılında yalnızca 1 işletmenin sürdürülebilirlik raporu yayınladığı bilinmektedir. (Sultanoğlu, 202: 28)

Türkiye'nin günümüzde şuan olan durumunda, Kurumsal Sürdürülebilirlik Portalında bulunan verilere göre; 257 kuruluşun yayınlamış olduğu 949 sürdürülebilirlik raporu bulunmaktadır. Raporlar, Küresel Raporlama Girişimine (GRI) göre hazırlanmaktadır. 2005'ten bu yana Türkiye'de zaman geçtikçe sürdürülebilirlik raporuna verilen önem artmaktadır. SPK'da bulunan Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi'nde yer alan bilgilere göre; "Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi" halka açık ortaklıkların Çevresel, Sosyal, Kurumsal Yönetişim (ÇSY) çalışmalarını yürütürken açıklamaları beklenen temel ilkeleri içermektedir.

Bu ilkelerin uygulanması gönüllü olmakla birlikte, uygulanıp uygulanmadığının "Uy ya da Açıkla" prensibiyle raporlanması zorunlu tutulmaktadır.

4.2.2.4. Sürdürülebilirlik raporlama çerçeveleri

Sürdürülebilirlik gün geçtikçe önem kazanmaktadır. İşletmeler ve paydaşların finansal bilgilere verdiği önem aynı şekilde finansal olmayan bilgi, sürdürülebilirlik raporu için de geçerli olmaktadır. Çoğu işletme sürdürülebilirlik raporu hakkında bilgilerini açık erişim noktalarına sürdürülebilirlik raporu başlığı altında sunmaktadır. Bazı işletmeler ise faaliyet raporu içinde bulundurmaktadır. İşletmelerin açık, anlaşılır ve şeffaf bir sürdürülebilirlik raporlaması hazırlayabilmesi için onlara yol gösterecek dünya çapında kabul görmüş farklı raporlama çerçeveleri bulunmaktadır (Borsa İstanbul [BIST], 2014: 33). Farklı raporlama çerçevelerinden bazıları aşağıdadır. (BIST, 2014: 35; Özerhan ve Sultanoğlu, 2018: 60);

Kurum Adı	Rapor Adı	Rapor İçeriği
Küresel Raporlama Girişimi	Sürdürülebilirlik Raporlama İlkeleri (G4)	Nitel ve nicel açıklamalar aracılığıyla ekonomik, çevresel ve sosyal performansın sunulması
BM	BM Küresel İlkeler Sözleşmesi İlerleme Rapor İlkeleri	Başta insan hakları olmak üzere çalışma standartları, çevre ve yolsuzlukla mücadeleyle ilişkin açıklamalar
Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi	Entegre Raporlama İlkeleri	İşletmenin stratejisi, iş modeli ve kullanmış oldukları sermaye öğeleri ile değer yaratma sürecindeki finansal ve finansal olmayan bilgilerin geçmişe ve geleceğe yönelik olarak birbiriyle bağlantılı bir şekilde sunulması
Karbon Saydamlık Projesi	Karbon Saydamlık Projesi Raporlama İlkeleri	İklim değişikliği ile mücadele, su kullanımı hakkında bilgiler, ormanlara verilen zararın tespiti, tedarik zincirlerinin çevresel risklerine ilişkin açıklamalar

Tablo 4.3. Sürdürülebilirlik raporlama çerçeveleri

Kaynak: BIST, 2014: 35; Özerhan ve Sultanoğlu, 2018: 61

Tablo 5’te yer alan raporlama çerçevelerinden “GRI Sürdürülebilir Raporlama İlkeleri” günümüzde dünyada en çok kabul gören ve en yaygın kullanılan çerçevelerden biri olmuştur (Aras ve Sarioğlu, 2015: .32).

4.2.3. Sürdürülebilirlik İlkeleri

1987 yılında WCED tarafından yapılan sürdürülebilir kalkınma tanımı üç ilkeye dayanmaktadır. Bu ilkeler; çevresel bütünlük, sosyal adalet ve ekonomik refaktır. (Aksoy ve Hazır, 2018: 24) İlkeler özet halinde aşağıdaki paragrafta açıklanacaktır.

Çevresel bütünlük ilkesi; Çevresel sürdürülebilirlik, çevrenin ve doğanın korunmasını var olanı sürdürmeyi ve devam ettirmeyi hedefler. Koruma ile beraber aynı zamanda doğal kaynakların kullanımını da amaçlamaktadır. Şimdiki zaman içerisinde kullanılan mevcut durumun gelecekte de aynı şekilde kullanılmasını sağlamak hedefleri arasındadır.

Çevre sorunları ile savaş içerisinde olarak doğal kaynakların yitirilmemesini sağlamak gerekmektedir. Çevresel sürdürülebilirlik konuları içerisinde; iklim değişikliği, hava kirliliği, atık yönetimi, enerji verimliliği, zararlı gazlar vb. sorunlar bulunmaktadır. Çevresel sürdürülebilirlik için sorunlara karşı önlem alınıp aynı zamanda mevcut durumun kaybedilmemesini sağlamak gerekmektedir. Çevresel ve doğal faaliyetler olumsuz yönde etkilenmez ise sürdürülebilir kalkınma sağlanabilmektedir.

Sosyal Adalet İlkesi; Sosyal sürdürülebilirliğin merkezinde insan ve eşitlik bulunmaktadır. Toplum içerisinde bulunan her birey din, dil, ırk, cinsiyet gibi özellikler göz ardı edilerek eşittir. Her birey eşit haklara sahiptir. Sosyal sürdürülebilirlik içerisinde; eşitlik, yaşam kalitesi, sağlık, siyasi özgürlük, sosyal bütünlük, eğitim vb. konular incelenmektedir.

Ekonomik Refah İlkesi; Ekonomik refah ilkesi, mal ve hizmetlerin insanların yaşam standartlarını yükseltecek şekilde üretilip, piyasaya sunulmasını ifade eder. (Aksoy ve Hazır, 2018: 25) Ekonomik refah beraberinde, sosyal adaleti ve çevresel bütünlüğü getirecektir.

4.2.4. İşletmelerde Sürdürülebilirlik

Gün geçtikçe işletmelere olan beklentiler artmaya ve farklı şekiller almaya başlamıştır. Beklentiler ve değişmelerin başında gelen görüşlerden biri de sürdürülebilirliktir. Çünkü işletmeler çevrelerinde olup biten her türlü ekonomik, sosyal ve hatta kültürel oluşumdan büyük oranda etkilenmektedir. (Pekdemir, 2017: 34) İşletmelerin geçmişten günümüze gelen asıl amacı ‘kâr etmek’ olmuştur. Fakat günümüzde sürdürülebilirlik kavramı beraberinde yeni amaçlar getirmektedir. Bir başka ifadeyle geçmişin sadece finansal içerikli beklentileri, yerini sosyal içerikli beklentilere bırakmıştır. (Pekdemir, 2017: 35)

Sürdürülebilir işletme anlayışı, işletmelerin asıl amacı olan kâr etme kavramını göz ardı etmemektedir. Kâr etme amacının yanına yeni amaçlar ekleyerek, kâr etme yolunda ilerlerken aynı zamanda çevreye uygun bir işletme politikası ile beraber çalışanlarını, paydaşlarını, toplumu ve müşterilerini önemseyerek ve bu amaçları bütünleştirerek ilerlemektedir.

Sürdürülebilir işletme anlayışı ile geçmiş dönemde bulunan işletme anlayışı arasında belirli farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıklar tablo ile açıklanacaktır.

Konu	Geleneksel Yönetim Anlayışı	Yeni Yönetim Anlayışı
Amaç	Ekonomik büyüme ve kârlılık Hissedarların refahı	Sürdürülebilirlik ve yaşam kalitesi Paydaşların refahı
Değerler	Rasyonellik ve salt bilgi Kendi kendine yeterlilik	Sezgi ve anlayış/kavrama Birbiriyle bağlantılı olma
Ürünler	Fonksiyon, stil ve fiyat bazlı tasarım Kullan-at ambalajlama	Çevreye uygun şekilde tasarım Çevre dostu ambalajlama
Üretim Sistemleri	Enerji ve kaynak yoğun Teknik verimlilik	Düşük enerji ve kaynak kullanımı Çevreye yönelik verimlilik
Örgütsel Yapı	Hiyerarşik yapı Yukarıdan aşağıya karar alma Merkezi otorite Gelirler arasında büyük farklılık	Hiyerarşik olmayan yapı Katılımcı karar alma Merkezi olmayan otorite Gelirler arasında düşük farklılık
Çevre	Çevre üzerinde hakimiyet Hava kirliliği ve atıkların dışsallık olarak kabul edilmesi	Doğa ile uyum Hava kirliliği ve atıkların elimine edilmesi ve yönetilmesi
İşletme Fonksiyonları	Tüketimi artırmaya yönelik pazarlama Kısa dönemde kar maksimizasyonuna yönelik finans	Tüketicilerin bilinçlendirilmesine yönelik pazarlama Uzun dönemli sürdürülebilir büyümeye yönelik finans

Tablo 4.4. İşletmelerin yönetim anlayışındaki sürdürülebilir odaklı değişimler

Kaynak: Tokgöz ve Önce, 2009

Sürdürülebilir işletme özellikleri genel bir bakış ile sıralanacak olursa;

Sürdürülebilir işletme anlayışında olan işletmeler, işletme içerisinde çalışanların, işletmenin paydaşlarının, tüketicilerin genel ifadeyle toplumun işletmeden sosyal olarak nasıl ve ne şekilde etkilendiğini mühimserler ve olumlu etkilenmelerin olması için çaba gösterirler.

İşletme içinde, yapılacak her işlemin doğaya ve çevreye olan yarar ve zararlarını düşünür ve incelerler. Zararları en aza indirerek işletme faaliyetlerini sürdürmeye çalışırlar.

Kısa dönemli kar etmeden ziyade, uzun süre varlığını devam ettirerek uzun süreli finans çabası ile hareket ederler.

Sürdürülebilir işletme anlayışına sahip işletmelerin yukarıda bulunan özellikleri, bir çatı altında toplayarak bütün halinde uygulaması gerekmektedir.

Sürdürülebilirlik anlayışı ile faaliyetlerini devam ettiren sektör ve işletme sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Sürdürülebilirlik anlayışını benimseyen sektörler arasında tarım, otomotiv, gıda, turizm, teknoloji, sigortacılık gibi pek çok sektör bulunmaktadır.

İlerleyen zamanlarda tüm sektörlerin sürdürülebilirlik anlayışına uygun faaliyet göstermesi beklenmektedir.

Sigortacılık ve sürdürülebilirlik bütünleşmesi alt başlık halinde anlatılacaktır.

4.2.4.1. Sigorta sektöründe sürdürülebilirlik anlayışı

Sigortacılık, herhangi oluşabilecek bir tehlike ve risklere karşı sigortalılara güvence altına almaktadır. Tehlikeler içerisinde, doğal yollarla oluşabilecek yüksek tehlike içeren doğal afetler ve çevresel faktörler de girmektedir. Sigortacılık tehlikelere karşı sigortalıların karşılaştıkları, zararları, maddi kayıpları karşılamaktadır.

Sigorta sektörü ekonomide oynadığı etkin rol, sermaye piyasasının gelişmesine yaptığı katkı ve önemli bir kurumsal yatırımcı olması nedeniyle sürdürülebilirliğin uygulanmasında kilit bir sektördür (Gündoğdu, 2019: 192)

Sigortacılık süreklilik talep edilmesi gereken bir sektördür. Sürekliliğin sağlanabilmesi için, kaynakların en az seviyede kullanılması sürdürülebilir sigorta olarak açıklanmaktadır.

Sigorta sektörü içerisinde; iklim değişikliği, çevresel erozyon, kaynakların yitirilmesi, toplumun karşılaştığı tehlikeler, gibi konular sürdürülebilirliği kötü yönlü etkileyen konulardır.

Sigorta sektöründe sürdürülebilirlik; sürdürülebilirlik anlayışının kavramsal ifadeleri ile sosyal, çevresel ve kurumsal yönetim yönünden uzun vadede devam ettirilmesidir. İnsana, doğaya ve karlılığa olumlu yönde katkı sağlaması amaçlanan bu durum ‘üçlü kar hanesi’ olarak tanımlanmaktadır. (Özyüksel ve Oksay, 2014: 149)

Mikrofinansla bağlantılı olarak mikrosigorta hizmetleri sunmak
Gelişmekte olan riskleri araştırmak ve yöndeki bilgiyi paydaşlarla paylaşmak
Doğal kaynaklara ilişkin sigortacılık ürün ve hizmetleri geliştirmek

Tablo 4.5. Sigorta şirketlerinin sürdürülebilirlik konusunda önem verdiği üç ana başlık

Kaynak: TSEV, 2007

Sigorta sektörünü etkileyen sürdürülebilirlik konuları içerisinde; maddi zorlukta olan kişilerin sigortalanması, doğal kaynakların koruyuculuğunu sağlaması, geri dönüşüm, mikro sigorta, jeolojik tehlikeler gibi konular bulunmaktadır. Konulara ek olarak

sigorta sektöründe karşılaşılan en önemli risklerden birisi iklim değişikliğidir. İklim değişikliği, kişilere ve şirketlere sağlık olarak ve maddi olarak tehlikeler sunmaktadır. Sektör iklim değişikliğinden birebir olarak etkilenmektedir. Sigorta şirketlerinin, iklim değişikliği sebebi ile finansal kayıplardan dolayı maliyetleri yükselerek kârlılığı azalmaktadır.

Aynı zamanda iklim değişikliğinden dolayı salgın hastalıkların ve can kayıplarının artmasıyla sağlık ve hayat ile ilgilenen sigorta şirketleri yüksek olarak etkilenmektedir.

İklim değişikliğine benzer olarak doğal afetler de sigorta şirketleri için önem arz etmektedir. Doğal afet oluşumu maddi ve manevi olarak büyük hasarlar ile sonuçlanabilmektedir. Afet sigortası olarak ayrı bir bölüm bulunmaktadır. Sigorta şirketleri afet sonucunda olumsuz etkilenmektedir. Bu nedenle sigorta sektörü üstlendikleri riskleri azaltabilmek için uygun menkul kıymetler geliştirmişlerdir.

Organize piyasalarda opsiyon, swap, future gibi türev ürünler yanı sıra menkul kıymetlerden en yaygın olanı ise doğal afet bonolarıdır. (Çekici, 2011: 58)

Sürdürülebilir sigorta piyasalarının geliştirilmesinde önemli birtakım stratejiler bulunmaktadır.

Risk Bilgisi; Karşılaşılan risklerin kapsamlı bir şekilde anlaşılması ve bunların etkin bir şekilde yönetilmesi için araştırma ve analiz yapmak çok önemlidir.

Bilgi Teknolojisi; Risklerin kesin bir biçimde ölçülebilmesi için bilgi teknolojilerinde yenilikçi bir yaklaşım kullanılarak piyasalar farklı kesimlere ayrılabilir ve bireysel riskler uygun bir şekilde ağırlıklandırılabilir.

Tüketici Eğitimi; Tüketici eğitimi programları özellikle kamu sektörü ve sivil toplum kuruluşları ile birlikte yapıldıklarında etkili sonuçlar verebilmektedir. (TSEV, 2007: 11)

5. BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖREN SEÇİLMİŞ SİGORTA ŞİRKETLERİNDE FİNANSAL VE FİNANSAL OLMAYAN BİLGİLERİN ANALİZİ

5.1. Araştırma Metodolojisi

Tez çalışmasında Borsa İstanbul'da işlem gören seçilmiş sigorta şirketine ait finansal tablolar ve sürdürülebilirlik raporları incelenecektir. Sigortacılık sektörü, diğer hizmet sektörlerinden farklılık göstermektedir. Sektörün özelliği gereği, finansal nitelikteki işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve raporlanması diğer sektörlerdeki muhasebe işlemlerinden ve raporlama biçiminden farklılaşmaktadır. Dolayısıyla bu farklılık sigorta muhasebesine yansımaktadır. Sigorta sektörünün kendine özgü bir hesap planı vardır. Genel finansal yapının analizi açısından da finansal tabloların analizi önem arz etmektedir. (Madran, 2016: 16).

Günümüzde şirketlerin finansal tablolarında sunulan bilgilerin analizinin yanı sıra, finansal olmayan bilgilerin sunumu paydaşlar açısından önemli hale gelmiştir. Sürdürülebilirlik raporları paydaşlar açısından kurumsal şeffaflığın, sosyal ve çevresel performansın ve yönetim kalitesinin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Paydaşlar için işletme faaliyetlerinin sonuçlarına ilişkin önemli bir bilgi kaynağı olarak görülen bu raporlar, üçlü sorumluluk raporlaması, sosyal ve çevresel raporlama, kurumsal sosyal sorumluluk raporlaması, finansal olmayan raporlama gibi farklı isimlerle de anılmaktadır (Özsözügün, 2012: 41). Finansal olmayan bilgiler kapsamında ayrıca, şirketin kurumsal yapısı, insan kaynaklarının durumu, kurum kültürü, üretim verimliliği, teknolojik yapısı, işbirlikleri, müşteri ilişkileri, Ar-Ge faaliyetleri, çevre duyarlılığı gibi konular hakkında bilgiler sunulmaktadır (Stivers, 1998: 46).

Tez çalışmasında; doküman incelenmesi tekniği ile Borsa İstanbul'da işlem gören seçilmiş sigorta şirketlerinin nitel ve nicel bilgileri incelenecek, analiz edilecek ve karşılaştırmaları yapılarak, bir değerlendirmede bulunulacaktır. Ayrıca şirketlerin sürdürülebilirlik raporlaması kapsamında ne tür bilgileri sundukları incelenecek ve bir karşılaştırma yapılacaktır. Borsa İstanbul'da işlem gören sigorta şirketleri hakkında genel bilgi verilip ardından Borsa İstanbul'da işlem gören seçilmiş şirketlerin analizlerine yer verilmektedir. Genel bilgidен sonra, analizin amacı ve önemi, yöntemleri, sınırlılıkları ve bulgularına yönelik açıklamalar yapılmıştır.

5.1.1. Borsa İstanbul'da İşlem Gören Sigorta Şirketleri Hakkında Genel Bilgiler

Borsa İstanbul'da işlem gören 6 adet sigorta şirketi bulunmaktadır. Bu sigorta şirketlerinden 4 adedi hayat dışı (elementer) alanda etkin olurken, 2 adedi hayat ve emeklilik alanında etkin olmaktadır

Şirket Adı	Etkinlik Alanı	Ödenmiş Sermaye	Kayıtlı Sermaye
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	Hayat Dışı	500.000.000,00	700.000.000,00
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	Hayat Dışı	1.161.523.363,00	5.000.000.000,00
Aksigorta A.Ş. AKGRT	Hayat Dışı	1.612.000.000,00	3.000.000.000,00
Ray Sigorta A.Ş. RAYSG	Hayat Dışı	163.069.855,99	200.000.000,00
Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş. ANHYT	Hayat	430.000.000,00	900.000.000,00
Agesa Hayat ve Emeklilik A.Ş. AGESA	Hayat	180.000.000,00	500.000.000,00

Tablo 5.1. Borsa İstanbul'da işlem gören sigorta şirketleri

Kaynak: <https://www.kap.org.tr/tr/Sektorler>

Yapılacak analiz için Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerden; Türkiye Sigorta, Aksigorta ve Anadolu Anonim Türk Sigorta seçilmiştir. Şirketlerin tamamının seçilmemesinin nedeni, Borsa İstanbul'da işlem gören diğer üç şirketin sürdürülebilirlik raporlarına ulaşamamış veya yayınlamamış olmalarıdır.

5.2. Analizin Amacı ve Önemi

Borsa İstanbul'da işlem gören seçilmiş şirketlerin finansal ve finansal olmayan bilgileri incelenerek analiz edilmiştir.

Analiz yapılırken şirketlerin önceki dönemlere ait bilgileri ve cari finansal açıdan şirketin kendi içinde ve birbirleri arasındaki oransal değişimleri kıyaslanarak yorumlanmıştır.

Finansal bilgileri ve yorumlanması ile birlikte şirketin finansal açıdan ne durumda olduğuna dair edinimler sağlanmıştır. Finansal olmayan bilgilerin analizinde ise,

şirketler için finansal rapor kadar finansal olmayan bilgilerin raporlanması da önem taşımaktadır.

Seçilmiş sigorta şirketlerinin; sürdürülebilirlik raporu incelenerek çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim açısından ne durumda olduğu, nasıl bir yol izlediği ve hedefleri hakkında tablolar halinde sunularak ayrıntılı bilgiler verilmiştir. Seçilen sigorta şirketlerinin birbirleri arasında da kıyaslamaları yapılmıştır.

5.3. Analizin Yöntemleri

Yapılan analizin finansal analiz bölümünde, Borsa İstanbul’da işlem gören seçilmiş üç adet şirketin oran analizi yapılmaktadır. Oran analizi için kullanılan rasyolar; sermaye yeterliliğine ilişkin rasyolar, aktif kalitesi ve likiditeye ilişkin rasyolar, faaliyet rasyoları ve karlılık rasyolarıdır. Finansal olmayan bilgilerin analizi bölümünde ise, seçilmiş sigorta şirketlerinin sürdürülebilirlik raporlarından yararlanılarak tablolar oluşturulmuş, oluşturulan tablolar üzerinden ise seçilmiş sigorta şirketlerinin sürdürülebilirlik politikaları hakkında analizler yapılarak yorumlanmıştır. Tez çalışmasında; doküman incelenmesi tekniği kullanılmıştır. Seçilmiş sigorta şirketlerinde; finansal olmayan bilgiler ekonomik, çevresel ve sosyal göstergeler başlıkları ile tablolandırılmış, sosyal boyutları ve çevresel boyutları ise detaylandırılmıştır.

5.4. Analizin Sınırlılıkları

Hayat dışı alanında bulunan üç adet sigorta şirketinin, finansal bilgileri kullanılarak dört yıl esas alınarak oran analizi çalışması yapılmıştır. Çalışma, sigorta şirketlerinin kamuya açıkladığı bilgiler kapsamında yapılacak olup, faaliyet raporları ve finansal tablolarından yararlanılmaktadır. Fakat çalışma içerisinde analizler yapılırken, kullanılan formüller için gerekli olan verilerde eksiklerin bulunması sebebi ile birkaç orana ulaşılamamıştır. Kıyaslama için sektör ortalamalarına da ihtiyaç duyulmaktadır. Fakat bazı oranlar için sektör ortalamalarında veri eksiklikleri bulunduğundan dolayı kıyaslama yapılamamıştır. Finansal olmayan analiz bölümünde ise seçilmiş şirketlerin ortak sürdürülebilirlik raporu bulunan yıl 2021 yılı olarak seçilmiş ve analizde 2021 yılı esas alınarak çalışma yapılmıştır. Birkaç veri eksikliğine finansal olmayan bilgilerin analizinde de karşılaşılmıştır.

5.5. Analizin Bulguları

Yapılan analiz sonucunda elde edilen bulguların değerlendirilmesi bu başlık altında sunulmaktadır.

5.5.1. Finansal Analiz Bulguları

5.5.1.1. Sermaye yeterliliğine ilişkin oranlar

Sermaye yeterliliğine ilişkin oranlar analizi yapılacak olan seçilmiş sigorta şirketlerinin, uzun vadede sorumluluklarını yerine getirip getirmediğinin sonucunu göstermektedir. Şirketlerin, devamlılığını koruması için sermaye yeterliliğine ilişkin oranların, verilmiş olan sınırlandırılmaları uygun olması gerekmektedir.

Alınan Primler / Özkaynak Toplamı

Şirketlerin incelenen dönem içerisinde, özkaynaklarının kaç katı kadar prim yaptıklarını göstermektedir. Alınan primler net ve brüt olarak ayrı şekilde hesaplanarak farklı oranlara ulaşılması mümkündür. Brüt olarak hesaplandığında üst limit 6,00 verilmiştir. Net olarak hesaplandığında ise üst limit 4,00 verilmiştir. İncelenecek şirketlerde alınan primler brüt olarak hesaplanmıştır.

Şirket	2018	2019	2020	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	1,20	2,07	2,57	2,78
Aksigorta A.Ş. AKGRT	4,76	4,98	4,69	6,66
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	3,46	3,61	3,36	4,21
Üst Limit	6,00	6,00	6,00	6,00

Tablo 5.2. Alınan primler / Özkaynak toplamı analiz toplamı

Ulaşılan oranların 6'dan yüksek olması şirketlerin özkaynaklarının yetersiz olduğunu ve alınan risklerin fazla olduğunu göstermektedir. İncelemeye alınan üç şirket 2018 ve 2020 yılları arasında limiti aşmamaktadır. Fakat 2021 yılında Aksigorta verilen 6,00 üst limitini aşmaktadır.

Türkiye Sigorta incelenen dört yılda da üst limiti aşmamaktadır. Her geçen yıl bir önceki yıla göre artış gösteren bir oran bulunmaktadır.

Fakat 2021'de 2,78 olarak bulunmuş olan en yüksek oranında dahi 6,00 üst limitin altında kaldığı incelenerek olumsuz bir durum gözlemlenmemiştir.

Aksigorta 2018, 2019 ve 2020 yıllarında olumsuz bir durum gözlenmeden, üst limitin altında kalmıştır. 2020 yılı, 2018 ve 2019 yıllarına göre düşüş gözlenmiştir. Fakat 2021

yılında üst limit olan 6,00 oranını 0,66 oranında bir farkla geçmiştir. İncelenen üç şirket arasında en yüksek orana sahip olan şirkettir.

Anadolu Sigorta'da incelenen dört yıl sonucunda, olumsuz verilere rastlanılmamıştır. 2018 yılından 2019 yılına geçerken yükselme söz konusuken 2020 yılında tekrar düşüş gözlenmiştir. 2021 yılında ise en yüksek oran bulunmaktadır.

İncelenen üç şirket içerisinde, 2018 ve 2021 tarihleri arasında sermaye yapısı olarak en güçlü şirketin Türkiye Sigorta olduğu sonucuna varılmıştır. Sermaye yapısı olarak, olumsuz ve riskli bulunan şirketin ise Aksigorta olduğu sonucuna varılmıştır.

Özkaynak Toplamı / Toplam Aktif

Seçilmiş sigorta şirketlerinin özkaynaklarının hangi oranla, şirket sahip ve sahipleri tarafından sağlandığını göstermektedir. Aynı zamanda şirketin, uzun vadede incelendiğinde yükümlülüklerini karşılama gücü hakkında fikir vermektedir. Herhangi bir üst limit veya alt limit verilememektedir. Çıkan sonuç sektör ortalaması ile kıyaslanıp, sektör ortalamasından büyük olması koşulu sunulmuştur.

Şirket	2018	2019	2020	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	0,31	0,35	0,32	0,30
Aksigorta A.Ş. AKGRT	0,20	0,20	0,20	0,14
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	0,21	0,19	0,20	0,16
Sektör Ortalaması	0,24	0,24	0,23	0,20

Tablo 5.3. Özkaynak toplamı / toplam aktif analiz tablosu

Türkiye Sigorta incelenen dört yılda da sektör ortalamasından büyük olma koşulunu sağlamaktadır. 2018 ve 2019 yıllarında yükselme sağlarken sektör ile doğru orantılı olarak 2020 ve 2021 yıllarında düşüş sağlamaktadır. Türkiye Sigorta'nın borç ödeme konusunda sıkıntısız olduğu sonucuna varılmaktadır.

Aksigorta'nın incelenen yıllarda sektör ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. 2018, 2019 ve 2020 yıllarında aynı seyreden bir sonuç varken 2021 yılında, düşüşü gözlenmektedir. Borç ödeme konusunda, zayıf olduğu sonucuna varılmaktadır. Borç ödeme konusunda güçlükler ile karşılaşabileceğinin muhtemel olduğu sonucuna varılmaktadır.

Anadolu Sigorta incelenen dört yıl içerisinde sektör ortalamasının altında kalarak sektör ortalamasından büyük olma koşulunu sağlayamamaktadır. 2018 ve 2020 yılında

sektör ortalamasına en yakın sonuca ulaşılmış olsa dahi sektör ortalamasının altında kalmıştır. Borç ödeyebilme gücünün düşük olduğu sonucuna varılmaktadır.

İncelenen üç şirket içerisinde, 2018 ve 2021 tarihleri arasında borç ödeyebilme gücü olarak en güçlü şirketin Türkiye Sigorta olduğu sonucuna varılmıştır.

Özkaynak Toplamı / Teknik Karşılıklar

Teknik karşılıklar grubu sigorta muhasebesi içerisinde önemli ve ayırt edici bir yere sahiptir. Bu oranda teknik karşılıkların hangi oranda özkaynaklar ile finanse edildiği analiz edilmektedir. Bu oran için herhangi bir alt limit veya üst limit belirlenmemiştir. Oranın, sektör ortalamasından büyük olma koşulu sunulmuştur.

Şirket	2018	2019	2020	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	0,20	0,26	0,65	0,62
Aksigorta A.Ş. AKGRT	0,36	0,34	0,35	0,25
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	0,32	0,29	0,31	0,24
Sektör Ortalaması	0,33	0,34	0,44	0,39

Tablo 5.4. Özkaynak toplamı / teknik karşılıklar analiz tablosu

Türkiye Sigorta'nın incelenen yıllar içerisinde, 2018 ve 2019 yıllarında sektörden düşük olduğu gözlenmiştir. Fakat 2020 ve 2021 yıllarında uygun ölçüde artış göstererek sektör ortalamasının üzerine çıkmıştır. Türkiye Sigorta için teknik karşılıklar grubu ile özkaynaklar grubunun arasında olan ilişkinin uygun şekilde olduğu söylenmektedir. Türkiye Sigorta'nın güçlü sermaye yapısına sahip olduğu da sermaye yeterliliğine ilişkin oranların son oranı olan özkaynaklar / teknik karşılıklar oranı ile kesin olarak sonuçlanmıştır.

Aksigorta 2018 yılında sektör ortalamasından yüksek olarak koşulu sağlarken 2019 yılında sektör ortalaması ile eşit haldedir. 2020 ve 2021 yıllarında ise sektör ortalamasından düşük olarak koşulu sağlayamamaktadır. Teknik karşılıklar ve özkaynaklar gurubu arasında ilişki istenilen seviyede değildir.

Anadolu Sigorta'da incelenen dört yılda da sektör ortalamasından düşük olduğu gözlenmiştir. 2021 yılında en düşük orana sahiptir. Sermaye yapısı olarak zayıf bir şirket olduğu yorumu yapılmaktadır. Teknik karşılıklar ve özkaynaklar gurubu arasında ilişki istenilen seviyede değildir.

5.5.1.2. Aktif kalitesi ve likiditeye ilişkin oranlar

Bir sigorta şirketinin bilanço kalemleri içerisinde bulunan aktif bölümü ile kısa vadeli yükümlülüklerini karşılayabilme durumunun analiz edilmesidir.

Likit Aktif / Toplam Aktif

Likit aktifler; nakde dönüşme hızı en yüksek olan aktif gruplarıdır. Bu oran ile likit aktiflerin, toplam aktifler içerisindeki yeri analiz edilmektedir. Oran sonucunun, sektör ortalamasından büyük olması koşulu sunulmaktadır.

Şirket	2018	2019	2020	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	0,62	0,79	0,9	0,83
Aksigorta A.Ş. AKGRT	0,57	0,46	0,4	0,29
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	0,65	0,67	0,66	0,63
Sektör Ortalaması	0,41	0,39	0,54	0,6

Tablo 5.5. Likit aktif / toplam aktif analiz tablosu

Türkiye Sigorta'nın incelenen yıllar içerisinde sektörden büyük olma koşulunu sağladığı gözlenmektedir. 2019 ve 2020 yılları bir önceki yıla göre artış sağlamıştır. 2021 yılı 2020 yılına göre düşüş gösterse de sektörden büyük olma koşulunu sağlamıştır. Türkiye Sigorta, likit aktifler / toplam aktif oranında istenilen sonucu vermektedir. Likit aktifler ve aktif toplamı istenilen ilişki içerisinde.

Aksigorta 2018 ve 2019 yıllarında sektörden büyük olma koşulunu sağlarken, 2020 ve 2021 yıllarında sektörden büyük olma koşulunu sağlayamamıştır. İncelenen yıllar içerisinde, her geçen yıl bir önceki yıla göre düşüş göstermektedir. Likit aktifler ve aktif toplamı istenilen ilişkiyi sağlayamamaktadır.

Anadolu Sigorta incelenen dört yılda da sektörden büyük olma koşulunu sağlamaktadır. 2019 yılında 2018 yılına göre daha yüksek bir oran gözlenmektedir. 2020 ve 2021 yıllarında önceki yıllara göre düşüş gözlenmiştir. Fakat sektör ortalamasından büyük olma koşulunu sağlamaktadır. Likit aktifler ve aktif toplamı istenilen ilişki içerisinde.

Likidite Oranı

Likidite oranı; likit aktiflerin kısa vadeli yükümlülüklerle bölünmesi formülü ile bulunmaktadır. Şirketlerin kısa vadede, borçlarını ödeyebilme gücünü göstermektedir. Likidite oranı için alt limit 1,00 kabul edilmektedir.

Şirket	2018	2019	2020	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	0,93	1,09	1,22	1,18
Aksigorta A.Ş. AKGRT	1,29	1,28	1,31	1,5
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	1,24	1,3	1,29	1,17
Alt Limit	1,00	1,00	1,00	1,00

Tablo 5.6. Likidite oranı analiz tablosu

Türkiye Sigorta 2018 yılında, alt limit sınırı olan 1,00'dan düşük bir oran göstermiştir. Fakat 2019, 2020 ve 2021 yıllarında alt limitin üstünde oranlar göstermiştir. 2020 yılında 2019 yılına göre yükseliş gösterirken 2021 yılında 2020 yılına göre düşüş göstermektedir. Türkiye Sigorta'nın kısa vadeli yükümlülüklerini ödeyebilme gücüne rahatlıkla sahip olduğu söylenmektedir.

Aksigorta incelenen dört yıl içerisinde de 1,00'dan büyük olma koşulunu sağlamaktadır. 2019 yılında 2018 yılına göre azalış gösterirken 2020 ve 2021 yıllarında bir önceki dönemlere göre artış göstermektedir. Aksigorta'nın kısa vadeli yükümlülüklerini ödeyebilme gücüne rahatlıkla sahip olduğu söylenmektedir.

Anadolu Sigorta'da incelenen dört yılda da alt limit koşulunun üstünde oranlar ile karşılaşılmaktadır. En yüksek oran 2019 yılında iken en düşük oran 2021 yılındadır. Anadolu Sigorta'nın kısa vadeli yükümlülüklerini ödeyebilme gücüne rahatlıkla sahip olduğu söylenmektedir.

Cari Oran

Cari oran; cari varlıkların kısa vadeli yükümlülüklerle bölünmesi formülü ile bulunmaktadır. Likidite orana benzer olarak, şirketlerin kısa vadeli yükümlülüklerini ödeyebilme gücünü göstermektedir. Fakat kısa vadeli yükümlülüklerini ödeyebilme gücünü tüm cari varlıklar ile ölçmektedir. Cari oranı için alt limit olarak 1,50 kabul edilmektedir. Fakat şirketlerin cari oranları, sektör ile yorumlandığında alt limitin altına düşmüş olsa dahi tam başarısız olarak kabul edilmemektedir.

Şirket	2018	2019	2020	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	1,01	1,18	1,29	1,26
Aksigorta A.Ş. AKGRT	1,26	1,28	1,31	1,5
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	1,18	1,21	1,24	1,16
Alt Limit	1,5	1,5	1,5	1,5

Tablo 5.7. Cari oran analizi tablosu

Türkiye Sigorta incelenen yıllar içerisinde cari oran alt limitine ulaşamamış ve olması gereken sınırlandırmanın altında kalmıştır. 2020 yılına kadar giderek artış göstererek yaklaşmıştır. 2021 yılında 2020 yılına göre düşüş gözlenmiştir. Cari varlıklar ile kısa vadeli yükümlülüklerini ödeyebilme gücü rahat bir seviyede değildir.

Aksigorta incelenen yıllar içerisinde, 2021 yılında alt limite ulaşmıştır. 2018, 2019 ve 2020 yıllarında alt limite ulaşamamıştır. İncelenen diğer şirketlere göre daha yüksek oranlar ile karşılaşılmaktadır. Her geçen yıl bir önceki yıla göre artış gözlenmektedir.

Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi incelenen yıllarda alt limite ulaşamamaktadır. 2020 yılına kadar yükselerek seyreden cari oran, 2021 yılında 2020 yılına göre düşüş göstermiştir. Cari varlıklar ile kısa vadeli yükümlülüklerini ödeyebilme gücü rahat bir seviyede değildir.

5.5.1.3. Faaliyet oranları

Şirketin içinde olduğu faaliyetlere bağlı olarak cari varlıkların durumunu gösteren oranlardır. Faaliyet oranları diğer oranlar gibi genel oranlar değildir, şirketin işleyişi ile ortaya çıkan özel oranlardır. Faaliyet oranlarını tek olarak değerlendirmek pek sağlıklı sonuçlar vermemektedir.

Konservasyon Oranı

Konservasyon kelime anlamı olarak muhafaza etme anlamını taşımaktadır. Sigorta şirketleri için anlamına bakılacak olduğunda; sigorta şirketlerinin reasürans şirketlerine devretmeyip şirket üzerinde tutulan riskler olduğunu söylemek mümkündür.

Konservasyon oranı, sigorta şirketlerinin sigortalılardan kabul ettiği riskleri ne oranda reasürans şirketlerine devretmeyip üzerinde taşıdığını gösteren orandır. Bu oran herhangi bir sınırlandırma yapılmamıştır.

Şirket	2018	2019	2020	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	0,53	0,56	0,41	0,42
Aksigorta A.Ş. AKGRT	0,59	0,58	0,56	0,54
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	0,67	0,68	0,68	0,67
Sektör Ortalaması	0,74	0,68	0,68	0,7

Tablo 5.8. Konservasyon oranı analizi tablosu

Türkiye Sigorta 2019 yılında 2018 yılına göre artış göstermektedir. 2 yılda da sektörün altında bir oran gözlenmektedir. 2020 yılında 2019 yılına göre azalış 2021 yılında ise 2020 yılına göre artış gözlenmektedir. İncelenen dört yılda da sektör ortalamasının altında oranlar bulunmaktadır. Türkiye Sigorta A.Ş.'nin daha az risk üstlendiğini söylemek mümkündür.

Aksigorta incelenen dört yılda da bir önceki döneme göre azalış göstermektedir. Sektör ortalamasından düşük oranlar gözlenmektedir. Aksigorta A.Ş.'nin daha az risk üstlendiğini söylemek mümkündür.

Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi, 2019 ve 2020 yıllarında aynı oranları taşımaktadır. 2018 yılında 2019 ve 2020 yıllarına göre daha az, 2021 yılında da 2018 yılı ile aynı orana sahip olup 2019 ve 2020 yıllarından daha az oran olduğu gözlenmektedir. 2019 ve 2020 yıllarında sektör ile aynı oran olduğu riskin sektör ile eşit seviyede olduğu sonucuna varılmaktadır. 2018 ve 2021 yıllarında ise sektörden daha az oranlar olduğu için sektöre göre daha az risk üstlenildiği sonucuna varılmaktadır.

Tazminat Tediye Oranı

Tazminat tediye oranı, ödeme oranı olarak da isimlendirilmektedir. Oluşan riskler sonucunda, sigorta şirketlerinin ödemiş olduğu oranları göstermektedir. Bulunan oranın yüksek olması, sigorta şirketlerinin güvenilir olduğunu göstermektedir. Sektör ortalamasından büyük olma koşulu sunulmaktadır.

Şirket	2018	2019	2020	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	0,40	0,74	0,65	0,34
Aksigorta A.Ş. AKGRT	0,44	0,65	0,67	0,35
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	0,44	0,76	0,64	0,36
Sektör Ortalaması	0,48	0,47	0,4	0,44

Tablo 5.9. Tazminat tediye oranı analizi tablosu

Türkiye Sigorta, 2018 ve 2021 yıllarında sektörden düşük oranlar sergilemektedir. 2019 ve 2020 yıllarında ise sektörden yüksek oranlar sergileyerek koşula uyum sağlamaktadır. Sektörden düşük yıllar için ise şirketin hasar ödemelerinde temkinli olmadığına dair sonuçlar çıkarılmaktadır.

Aksigorta, Türkiye Sigorta'ya benzer olarak 2018 ve 2021 yıllarında sektörden düşük oranlar sergilemiştir. Türkiye Sigorta'da farklı olarak 2018 ve 2021 yıllarında sektöre daha yakın oranlar sergilemiştir. Fakat 2019 ve 2020 yıllarında sektörden yüksek oranlar ile koşula uyum sağlamaktadır. Türkiye Sigorta'ya yapılan yorum Aksigorta için de yapılabilmektedir. Şirketin düşük oranlar göstermesi, hasar ödemelerinde temkinli olmadığının göstergesidir.

Anadolu Sigorta, 2018 yılında Aksigorta ile aynı orana sahip olup sektör ortalamasının altında kalmıştır. 2021 yılında ise diğer şirketlere göre daha yüksek fakat sektöre göre düşük oran sergilemiştir. 2019 ve 2020 yıllarında ise sektörden yüksek oranlar göstererek koşula uyum sağlamaktadır.

5.5.1.4. Karlılık oranları

Karlılık oranları her sektör için önem arz eden oranlardır. Şirketlerin performanslarını ölçmeye yarayarak, şirketlerin nasıl yönetildiğine dair bilgiler sunmaktadır.

Hasar Prim Oranı

Alınan primlerin ne kadarlık kısmının hasar ödemeleri için kullanıldığını gösteren oran türüdür. Hasar prim oranı, şirketlere fiyatlandırma açısından yardımcı olmaktadır. Oranın küçük olması, şirketi daha karlı bir sonuca götürmektedir. Hasar prim oranı yükseldikçe fiyatlandırma da artış olacaktır. Sektör ortalamasından küçük olma koşulu sunulmaktadır.

Şirket	2018	2019	2020	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	0,88	0,78	0,57	0,76
Aksigorta A.Ş. AKGRT	0,74	0,69	0,65	0,93
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	0,90	0,87	0,84	1,03
Sektör Ortalaması	0,78	0,70	0,66	0,8

Tablo 5.10. Hasar prim oranı analizi tablosu

Türkiye Sigorta, 2018 ve 2019 yıllarında sektör ortalamasının üstünde bir oran gözlenmektedir. 2020 ve 2021 yıllarında ise sektör ortalamasından küçük olma koşulunu yerine getirmektedir. 2018 yılında alınan primlerin 0,88'i hasar ödemelerinde kullanılıp en yüksek oranı verirken 2020 yılında ise 0,57'si kullanılarak en düşük oranı vermektedir.

Aksigorta, 2021 yılında sektör ortalamasından küçük olma koşulunu sağlayamamış ve sektör ortalamasından büyük bir oran sunmuştur. 2018, 2019 ve 2020 yıllarında ise sektör ortalamasından küçük olma koşuluna ulaşıldığını gözlenmektedir.

Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi, incelenen dört yılda da sektör ortalamasından küçük olma koşulunu sağlayamamaktadır.

Masraf Oranı

Komisyonlar ve toplam giderlerin toplanarak alınan primlere bölünmesi formülü ile bulunmaktadır. Sigorta şirketlerinin kazanmış oldukları primlere karşılık katlanmış oldukları masrafları göstermektedir. Sektör ortalamasından küçük olma koşulunu sunulmaktadır.

Şirket	2018	2019	2020	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	0,17	0,17	0,14	0,13
Aksigorta A.Ş. AKGRT	0,23	0,2	0,19	0,17
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	0,23	0,24	0,23	0,25
Sektör Ortalaması				

Tablo 5.11. Masraf oranı analizi tablosu

Türkiye Sigorta, 2018 ve 2019 yıllarında eşit oranlara sahiptir. 2020 yılında 2018 ve 2019 yıllarına göre düşüş, 2021 yılında ise 2020 yılına göre düşüş izlenmektedir. Türkiye Sigorta, diğer şirketler arasında en düşük orana sahiptir.

Aksigorta, 2018 yılında en yüksek orana sahipken her geçen yıl bir önceki yıla göre düşük oranlara sahiptir. Türkiye Sigorta'ya göre yüksek oranlar izlenmektedir. 2018 yılı eşitliği haricinde Anadolu Sigorta'dan daha düşük oranlara sahiptir.

Anadolu Sigorta, 2018 ve 2020 yıllarında eşit oranlara sahiptir. 2019 yılında 2018 ve 2020 yıllarına göre daha yüksek orana sahipken, 2021 yılında da 2019 yılına göre daha yüksek bir orana sahiptir. Diğer şirketlere göre Anadolu Sigorta'da yükselmeler söz konusudur.

Bileşik Rasyo Oranı

Hasar prim oranı ile masraf oranının toplanması formülü ile bulunmaktadır. Bileşik rasyo oranı, şirketlerin yükümlülüklerini göstererek teknik karlılığı bulmaya yarayan orandır. Temel karlılık oranı olarak nitelendirilmektedir. Sektör ortalamasından küçük olma koşulunu sunulmaktadır.

Şirket	2018	2019	2020	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	1,16	1,07	0,82	0,99
Aksigorta A.Ş. AKGRT	1,0	0,95	0,89	1,17
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	1,13	1,11	1,06	1,28
Sektör Ortalaması				

Tablo 5.12. Bileşik rasyo oranı analizi tablosu

Türkiye Sigorta’da en yüksek oran 2018 yılına aittir. 2019 ve 2020 yıllarında düşen orana sahipken 2021 yılında 2020 yılına göre artan bir orana sahiptir. En düşük oran 2020 yılına aittir.

Aksigorta’da en yüksek oran 2021 yılına aittir. En düşük oran ise 2020 yılına aittir. 2018 yılından 2020 yılına kadar oranlarda düşüşler gözlenmektedir.

Anadolu Sigorta’da en yüksek oran 2021 yılına aittir. En düşük oran ise 2020 yılına aittir. 2018 yılı haricinde diğer şirketlere göre daha yüksek oranlar gözlenmektedir.

Vergi Öncesi Kar / Alınan Primler

Vergi öncesi kar şirketin cari dönem içerisinde elde ettiği gelirlerden, aynı dönem içerisinde bulunan giderlerin çıkarılması ile bulunmaktadır. Alınan primlerin ne kadarlık kısmının vergi öncesi karı oluşturduğunu göstermektedir. Sektör ortalamasından büyük olma koşulu sunulmaktadır.

Şirket	2018	2019	2020	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	0,1	0,1	0,09	0,07
Aksigorta A.Ş. AKGRT	0,09	0,11	0,11	0,04
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	0,07	0,09	0,07	0,07
Sektör Ortalaması	0,1	0,1	0,11	0,08

Tablo 5.13. Vergi öncesi kar / alınan primler analizi tablosu

Türkiye Sigorta, 2018 ve 2019 yıllarında eşit oranlara sahip olurken aynı zamanda sektör ortalaması ile de aynı oranlara sahiptir. 2020 ve 2021 yıllarında sırasıyla azalma gözlenmiştir. 2020 ve 2021 yıllarında sektör ortalamasından büyük olma koşulunu sağlayamamıştır.

Aksigorta, 2018 ve 2021 yıllarında sektör ortalamasından düşük oranlar gözlenmektedir. 2021’de sektöre göre yarı yarıya bir düşüş gözlenmektedir. Sektör ortalamasından büyük olma koşulunu 2019 yılı hariç taşımamaktadır.

Anadolu Sigorta, incelenen dört yılda da sektör ortalamasından büyük olma koşulunu sağlayamamaktadır. Fakat sektöre yakın oranlar olduğu sonucuna varılmaktadır. 2019 ve 2021 yıllarında sektöre en yakın oranların olduğunu söylemek mümkündür.

Teknik Kar / Alınan Primler

Teknik kar, sigorta şirketlerinin asıl çalışma konusu olan sigorta işlemleri sonucu elde ettikleri gelirden, teknik işlemleri yapabilmek için kullanılan maliyetlerin çıkarılması ile elde edilen orandır. Sektör ortalamasından büyük olma koşulu sunulmaktadır.

Şirket	2018	2019	2020	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	0,09	0,1	0,13	0,07
Aksigorta A.Ş. AKGRT	0,11	0,13	0,13	0,05
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	0,09	0,1	0,09	0,08
Sektör Ortalaması	0,1	0,1	0,13	0,08

Tablo 5.14. Teknik kar / alınan primler analizi tablosu

Türkiye Sigorta, incelenen yıllarda tabloda görüldüğü üzere sektörden büyük olma koşulunu sağlayamamaktadır. 2019 ve 2020 yıllarında sektör ortalaması ile eşit orana sahiptir. 2020 yılında en yüksek oran gözlenmektedir.

Aksigorta, 2018 ve 2019 yıllarında sektör ortalamasından büyük olma koşulunu sağlamaktadır. 2020 yılında sektör ortalaması ile eşit orana sahipken 2021 yılında sektör ortalamasının altında kalarak düşük bir oran gözlenmektedir.

Anadolu Sigorta, incelenen 4 yılda da sektör ortalamasından büyük olma koşulunu sağlayamamaktadır. Fakat 2019 ve 2021 yıllarında sektör ortalaması ile eşit oranlara sahiptir.

5.5.2. Finansal Olmayan Bilgilerin Analiz Bulguları

Şirket	Raporun Yayınlandığı Yıl Sayısı	En Son Yayınlandığı Yıl	Sayfa Sayısı (2021)	Rapor Adında Değişiklik Var/Yok	Rapor Adında Değişiklik Varsa Yapılan Değişiklik	Raporlama Çerçeveleri
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	2	2022	88	YOK		GRI Standartları
Aksigorta A.Ş. AKGRT	2	2022	57	YOK		GRI Standartları
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	5	2022	54	VAR	Sürdürülebilirlik Rapor – Entegre Sürdürülebilirlik Raporu	GRI Standartları

Tablo 5.15. Şirketlerin sürdürülebilirlik raporu genel yapısı

Analizi yapılan şirketlerin; sürdürülebilirlik raporları incelenerek, sürdürülebilirlik raporlarının genel yapısı hakkında tablo oluşturulmuştur. Sürdürülebilirlik yapılarının incelendiği bu tabloda raporun kaç yıldır yayınlandığı, kaç sayfa olduğu, yıllar içerisinde değişime uğrayıp uğramadığı ve değişime uğramış ise değişiklik hakkında bilgi verilmiştir.

Tablo incelendiğinde; en az 2, en fazla 5 yıldır yayınlanan raporlar bulunmaktadır. Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi en fazla sürdürülebilirlik raporunu yayınlayan şirket olmuştur. Sayfa sayıları içerisinde büyük değişkenlik bulunmamakla birlikte, Türkiye Sigorta 88 sayfa ile en yüksek sayfa sayısında, Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ise 54 sayfa ile en az sayfa sayısını taşımaktadır. Rapor adındaki değişikliklere bakıldığında; Türkiye Sigorta ve Aksigorta değişiklik yapmayarak sürdürülebilirlik raporu başlığında yayınlamaktadır. Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi, yayınladığı beş yıl içinde 2018, 2019, 2020 yıllarında sürdürülebilirlik raporu başlığında yayınlamaktadır, 2021 ve 2022 yıllarında ise entegre sürdürülebilirlik raporu başlığı altında yayınlanmaktadır. İncelenen sigorta şirketlerinin sürdürülebilirlik raporlarını yayınlama çerçeveleri birbirleri ile aynı olup GRI Standartları Temel seçeneğine uygun olarak hazırlanmıştır.

Şirket	Vizyon	Misyon
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	Sigorta deneyimini sonradan önceye taşıyarak; parlak bir geleceği hayal eden herkes için hayatın her anında güven ihtiyacına yönelik çözümler sunma ve gücünü iyilik için kullanma anlayışıyla, on yıl içinde global teknoloji şirketi olarak kabul görmek.	Güvene ihtiyaç olan her anda; Türkiye, Sigorta.
Aksigorta A.Ş. AKGRT	Sigortayı kolay, yalın ve erişilebilir bir deneyim haline getirmek.	Hayatın devamlılığı ve kolaylaştırılmasını sağlayarak tüm paydaşlarımıza değer yaratmak.
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	•Anadolu Sigorta'yı, sigortaya ihtiyacı olan herkesin tercih edeceği sigorta markası yapmak, •Uluslararası sigortacılıkta da referans gösterilen bir güce ulaşmak.	Kurumsal değerlerimiz ışığında; •Sektöre yön vermek, •Türkiye'de sigorta bilincinin yaygınlaşmasını sağlamak, •Müşteri odaklı hizmet anlayışını uygulamak, •Finansal gücümüzü uluslararası standartlara yükseltmek, •Şirketimizin değerini artırmaktır.

Tablo 5.16. Şirketlerin sürdürülebilirlik vizyon ve misyonları

Borsa İstanbul'da yer alan ve analiz için incelenen üç sigorta şirketinin vizyon ve misyonlarına yukarıdaki tabloda yer verilmiştir. Türkiye Sigorta'nın vizyon ve misyonu incelendiğinde; her ikisinde de değinilen önemli noktanın güven olduğu

dikkat çekmektedir. Türkiye Sigorta çalışmalarını sergilerken öncelikle kendi bünyesi ve müşteriler için güven duygusunu önemsemektedir. Güven duygusunun yanında, gücünü iyileştirmek ve globallikten söz edilmektedir.

Aksigorta'ya bakıldığında ise; vizyon ve misyonda ortak olarak kolaylık dikkat çekmektedir. Sigortayı daha kolaylaştırıp sürekliliğini sağlamak vizyon ve misyonu içerisinde yer almaktadır. Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi'nde ise; vurgulanan önemli nokta tercihler arasında ilk sırada yer almaktır. Uluslararası seviyede, başvuru alan ilk sigorta şirketi olma hedefinden söz edilmektedir. Aynı zamanda, müşteriye verilen önem ve değere de ayrıca vurgu yapılmaktadır.

Çevresel göstergeler

Şirket	Enerji-Su Tüketimi	Birim	2021
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	Elektrik Tüketimi	KWh	1.589.348
	Su Tüketimi	m ³	4.766
	Doğalgaz Tüketimi	m ³	49.342
Aksigorta A.Ş. AKGRT	Elektrik Tüketimi	KWh	561.236
	Su Tüketimi	m ³	554
	Doğalgaz Tüketimi	m ³	16.525
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	Elektrik Tüketimi	KWh	4.967
	Su Tüketimi	m ³	
	Doğalgaz Tüketimi	m ³	

Tablo 5.17. Şirketlerin çevresel göstergeler tablosu

Sürdürülebilirlik Raporu içerisinde belirli göstergelere yer verilmektedir. Bu göstergelerden biri olan çevresel göstergelerin incelenmesi için yukarıda verilen tabloda, analiz sebebiyle incelenen üç şirketin verileri yer almaktadır. Çevresel göstergeler başlığı altında oluşturulan tabloda, şirketlerin sürdürülebilirlik raporu içerisinde yer alan enerji tüketimi ve su tüketimi incelenmektedir.

Sigorta şirketlerinin büyüklüğü, çalışan eleman sayısı, bünyesinde çalışma sistemi için bulundurduğu binalar çevresel göstergeleri etkileyip; şirketlerinin birbirileri arasında fark çıkmasına sebep olmaktadır. Sürdürülebilirliğe uyum sağlamaya çalışan sigorta şirketleri, enerji tüketimi ve su tüketimini en aza indirmeyi hedefleyerek gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Veri eksikliği sebebinden tablo içerisinde eksikler bulunmaktadır.

Sosyal Göstergeler

Şirket	Çalışan Sayısı	İstihdam Türü	Sözleşme Türü	Yönetici Seviyesi	Yaş	İş Sağlığı ve Güvenliği
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	Kadın: 649 Erkek: 624	Tam Zamanlı: 1273 Yarı Zamanlı: 0	Kadrolu: 1273 Taşeron: 155	Orta Düzey: 95 Üst Düzey: 9	18-25: 1273 25-30: 87 35-50: 601 50 Yaş Üstü: 40	Ölümlü Kaza: 0
Aksigorta A.Ş. AKGRT	Kadın: 342 Erkek: 323	Tam Zamanlı: 664 Yarı Zamanlı: 1	Kadrolu: 648 Taşeron: 17	Orta Düzey: 43 Üst Düzey: 9	30 Yaş Altı: 147 30-50: 498 50 Yaş Üstü: 20	Ölümlü Kaza: 0
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	Kadın: 761 Erkek: 730	Tam Zamanlı: 1491 Yarı Zamanlı: 0	Kadrolu Taşeron	Orta Düzey: 265 Üst Düzey: 9	18-29: 436 30-44: 888 45 Yaş Üstü: 167	Ölümlü Kaza: 0

Tablo 5.18. Şirketlerin sosyal göstergeler tablosu

Sürdürülebilirlik Raporu içerisinde yer alan bir diğer gösterge, sosyal göstergelerdir. Yukarıda bulunan tabloda, incelenen şirketlerin sosyal göstergelerine yer verilmektedir. Sosyal göstergeleri oluşturan kalemler içerisinde; çalışan sayısı, istihdam türü, sözleşme türü, yönetici seviyesi, yaş aralığı ve iş sağlığı ve güvenliği yer almaktadır. İncelenen üç şirkete bakıldığında; kadın çalışana verilen önemden dolayı kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından fazla olduğu dikkat çekmektedir.

Yarı zamanlı çalışandan ziyade tam zamanlı çalışanlara yer verildiği görülmektedir. Sadece Aksigorta' bir kişinin yarı zamanlı çalıştığı, Türkiye Sigorta ve Anadolu Sigorta'da ise yarı zamanlı çalışanın olmadığı görülmektedir. Taşeron çalışanlara kadrolu çalışanlara göre çok az yer verilmektedir. Kadro çalışanlar çoğunlukta bulunmaktadır.

Anadolu Sigorta Sürdürülebilirlik Raporu içerisinde bulunan sosyal göstergelerde kadrolu ve taşeron çalışan sayısı bulunmamaktadır. Şirketlerde bulunan yöneticilerin seviyesine bakıldığında ise; en çok yönetici bulunduran şirket Anadolu Sigorta'dır, ardından sırasıyla Türkiye sigorta ve Aksigorta gelmektedir. İncelenen üç şirketin de üst düzeyde yer alan çalışma kişinin eşit olduğu dikkat çekmektedir.

Çalışanların yaş durumlarına bakıldığında, her şirket kendi içinde yaş sınırlandırması yapmıştır fakat genel bir yorumla; çalışma sayısı en yüksek olan yaş grubu 30-50 yaş grubu olmaktadır, en az yaş grubu ise 45 yaş üstü olmaktadır. Sosyal göstergeler içerisinde yer alan kalemlerden incelenecek son kalem olan iş sağlığı ve güvenliğine bakıldığında, her üç şirkette de ölümlü herhangi bir kaza bulunmadığı görülmektedir.

Ekonomik Göstergeler

Şirket	Pazar Payı	Prim Üretimi	Özsermaye	İşletme Gideri	Net Kar
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	%13,42	11,75 milyar	4,22 milyon		1,058 milyar
Aksigorta A.Ş. AKGRT	%8,5	7,0 milyar	1,0 milyon	670,7 milyon	189 milyon
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	%12,2	10,7 milyar	3,2 milyon	209,6 milyon	589,83 milyon

Tablo 5.19. Şirketlerin ekonomik göstergeler tablosu

Sürdürülebilirlik Raporu içerisinde yer alan bir diğer gösterge, ekonomik göstergelerdir. Yukarda yer alan tabloda, analizi yapılan üç şirketin ekonomik göstergelerine yer verilmektedir. Ekonomik göstergeler içerisinde bulunan kalemlerden işletme gideri, Türkiye Sigorta için Sürdürülebilirlik Raporunda bulunmamaktadır. Pazar paylarına bakıldığında; Türkiye Sigorta'nın en yüksek pazar payına sahip olduğu görünmektedir ardından sırasıyla Anadolu Sigorta ve Aksigorta takip etmektedir. Prim Üretimine bakıldığında ise; yine aynı şekilde Türkiye Sigorta'nın 11,75 milyar prim üretimi ile en yüksekte olduğu görünürken, Anadolu Sigorta 10,7 milyar ile Aksigorta ise 7,0 milyar ile takip etmektedir. Özsermaye için de durum aynı devam etmektedir. Türkiye Sigorta 4,22 milyon ile en yüksekte olup ardından Anadolu Sigorta 3,2 milyon ve Aksigorta'da 1,0 milyon özsermaye ile ardından gelmektedir. İşletme gideri için ise, Türkiye sigorta bulgusuna rastlanılmadığı için yorum yapılamazken Aksigorta 670,7 milyon ile Anadolu Sigorta'dan fazla bir gidere sahip olmaktadır.

Son olarak net kar incelendiğinde ise; Türkiye Sigorta 1,058 milyar ile zirvede bulunurken ardından sırasıyla Anadolu Sigorta 589,83 milyon ve Aksigorta 189 milyon ile takip etmektedir. Şirketlerin ekonomik bulguları finansal analiz bölümünde ayrıntılı incelenmektedir.

Çevresel Boyutlar

Şirket	İncelenen Başlıklar	Detaylandırma
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSİG	Sıfır Atık İklim Değişikliği Dijitalleşme Enerji ve Su Tüketimi Yenilenebilir Enerji	Öncelikli olarak hedefleri arasında sıfır atık yer almaktadır. Çalışanların hepsine termos bardak hediye edilerek, plastik ve tek kullanımlık bardak azaltımı sağlanmaya çalışılmaktadır. Atık yönetimi içerisinde, kağıt tüketim azlığına önem verilmektedir. 2020 yılına göre 2021 yılında 1,3 milyon kağıt israfının önüne geçilmiştir. Su, ve enerji incelendiğinde, su tüketimi 2019 yılına göre 2021 yılında 7.620 m³ azalma gerçekleşmiştir. Enerji tüketiminde ise, elektrik tüketimi 2019 yılına göre 483.654 kwh azalma gerçekleşmiştir, doğalgaza bakıldığında, 2019 yılına göre 2021 yılında 18.451 sm3 azalma gerçekleşmiştir. Sürdürülebilir Yönetim Sistemi ve çevre politikaları ile ilgili eğitimler düzenlenmektedir. Çalışanlara toplam 415 saat iklim krizi başlıklı eğitim verilmiştir. Doğal afetlere karşı 2021 yılı içerisinde toplam 50 milyon TL hasar ödemesi yapılmıştır. Sürdürülebilirlik Raporu içerisinde, Çevre Kaynaklarının Yönetimi ve İklim Değişikliği başlığı altında incelenmektedir.
Aksigorta A.Ş. AKGRT	Net Sıfır İklim Krizi Karbonsuzlaştırma Sera Gazı Emisyonu Ekosistem Korunması	Hedefleri arasında 2050 net sıfır emisyon yer almaktadır. Bu hedefi için detaylı çalışmalar sürdürülmektedir. Olumsuz çevresel etkiler minimum seviyeye indirilmeyi hedeflerken aynı zamanda olumlu etkilerin ise maksimum seviyeye çıkartılması hedeflenmektedir. Enerji ve su tüketimi kontrolü ile atık yönetimi kontrolüne verilen önem ile beraber ekosistemin korunmasına özen gösterilmektedir. Gelecek kuşaklar için de yaşanılabilir bir dünya bırakılması hedeflenmektedir. Smartwork projesine katılım sağlamak ile beraber şirket çalışanlarının hepsinin bir arada çalışma prensibine son verilmiştir. Ofis alanı kullanımının daralmasıyla birlikte doğal kaynakların kullanımı da azalmıştır. Araç kullanımında da uygunluk sağlanmaya çalışılmaktadır. 2021 yılında şirket araçlarının %67'si hibrit araçlarla değiştirilmiştir. Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF-Türkiye) tarafından yeşil ofis belgesi almıştır. Gün ışığından faydalanmayı hedefleyen Aksigorta, perde otomasyonu ve otomatik ışıklandırma sistemi ile %11 enerji tutumu sağlanmıştır. Aksigorta, sağlanan enerjinin %100'ünü yenilenebilir enerjiden gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. 2021 yılında %31'ini yenilenebilir enerjiden sağlamıştır. 2021 yılında 2020 yılına göre su tüketiminde %28 oranında azalma izlenmektedir. 2021 yılında gerçekleşen orman yangınları sonucunda TEMA vakfına 1.500 adet fidan bağışı yapılmıştır. Sürdürülebilirlik Raporu içerisinde, Gezegen ve Çevreye Katkı İçin başlığı altında yer almaktadır.
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	İklim Krizi Düşük Karbon Ekonomisi Sıfır Atık Enerji ve Su Tüketimi	Araştırmalar sonucunda iklim krizinin ve çevre risklerinin "Önümüzdeki 10 yıl içinde küresel ölçekte oluşacak en önemli riskler" başlığı altında yer alan öncelikli üç sırasını; iklim aksiyonunda başarısız olmak, aşırı hava koşulları ve biyoçeşitlilik kaybı almaktadır. Bundan dolayı, sigorta sektörü içerisinde risk yönetimi sebebi ile iklim krizi önem taşımaktadır. Çevre konuları içerisinde yer alan bir başka önem arz eden konu ise sıfır atık ile enerji, su tüketimidir. Enerji tüketiminin azaltılarak kullanılan enerji miktarını yenilenebilir enerjiye çevirmek hedeflenmektedir. Uzaktan çalışma sistemine uyum sağlanmaktadır. Bununla birlikte enerji tüketiminde azalmalar meydana gelmektedir. 2018 yılına göre 2021 yılında; akaryakıtta %27,22 azalma, elektrikte %13,54 azalma, doğalgazda ise %75,52 azalma gözlenmektedir. Su tüketiminde ise 2018 yılına göre 2021 yılında %63,24 oranında düşüş gözlenmektedir. Atık yönetimi amacıyla, bazı çalışma binalarında temassız arıtmalı su sebilleri kurulmuştur. Enerji tüketiminin yüksek olduğu çalışma binalarında tasarımlar değiştirilmektedir. Elektrik tüketimini yenilenebilir enerjiden sağlamak maksadı Anadolu Sigorta Genel Müdürlük hizmet binasının çatısına güneş enerji sistemi kurulmuştur. Yenilenebilir enerji için i-REC sertifikalı elektrik kullanımı

		sağlanmaktadır. 2021 yılında kullanılan enerjinin, yenilenebilir enerjiden olma oranı %95'i bulmuştur. Araç kullanımında, hibrit araçlara geçme oranı artmıştır. Bu sebepten dolayı, öncelikle şirket otoparklarında aynı anda iki aracı şarj edebilen bir elektrikli şarj istasyonu kurulmuştur. Sürdürülebilirlik Raporu içerisinde, İklim Eylemi başlığı altında yer almaktadır.
--	--	---

Tablo 5.20. Şirketlerin çevresel boyutlar tablosu

Sürdürülebilirlik Raporu içerisinde bulunan başlıklar ve başlıkların detaylandırılıp incelenmesi tablo halinde analiz edilmiştir. Yukarıda bulunan tabloda ise çevresel boyutta yer alan başlıklara değinilip detaylandırılmıştır.

İncelenen üç şirkette de ortak konu olarak iklim krizi önemsenip değinilmiştir. Ardından sıfır atık ve enerji, su tüketimi konuları da ortak olarak önemsenmektedir. İklim krizi ile mücadelede diğer başlıkların önemi bulunmaktadır. Sıfır atık, enerji ve su tüketimi iklim krizi etkileyen başlıca faktörlerdir. Türkiye Sigorta, sıfır atık bilincini çalışanlarına vermek adına karton bardak tüketimini dahi durdurarak termos bardak hediye etmiştir. Sıfır atık konusu içerisinde Türkiye Sigorta kağıt israfının da önüne geçmeyi amaçlayarak 2021 yılında 2020 yılına göre daha başarılı sonuçlar elde etmiştir. Aksigorta da Türkiye Sigorta'ya benzer olarak kağıt tüketimini en aza indirerek dijitalleşmeyi hedeflemektedir. 2050 net sıfır emisyon hedefleri arasındadır. Anadolu Sigorta'nın atık yönetimi için yaptıkları arasında da, bazı çalışma binalarında temassız arıtmalı su sebilleri kurulması yer almaktadır. Enerji ve su tüketimi açısından üç şirket incelendiğinde ise; Türkiye Sigorta kendi içerisinde 2020 yılına göre 2021 yılında su, doğalgaz ve elektrikte azalmalar göstermektedir. Hedefleri arasında en aza indirmek yer almaktadır. Aksigorta, enerji tüketimini azaltmak için ofis amacıyla bulunan binalarında azaltmalar yapmaktadır. Aynı zamanda şirket araçlarında hibrit araçlara geçiş başlatmıştır. Gün ışığından faydalanma ve otomatik aydınlanma sistemleri ile de enerji tasarrufu sağlanmaktadır. Anadolu Sigorta'da ise; uzaktan çalışma sistemi uygulanmaktadır. Uzaktan çalışma sistemi beraberinde enerji ve su tüketiminin azalmasını getirmektedir. 2018 yılına göre 2021 yılında enerji ve su tüketiminde önemli azalmalar meydana gelmiştir. Güneş enerji sistemi kurularak enerji tasarrufu yapılmaya başlanmıştır. Araç kullanımında Aksigorta ile benzer olarak hibrit araçlara geçiş yapılmaya başlanmıştır.

Sosyal Boyut

Şirket	İncelenen Başlıklar	Detaylandırma
Türkiye Sigorta A.Ş. TURSG	Çeşitlilik Eşitlik Kadın Çalışan Eşit İlkeler İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışan Gelişimi	Türkiye Sigorta'nın amaçlarından bir tanesi, çalışanlarının mutlu ve motive olmasını sağlamaktır. Çalışanların eğitimi ve gelişimini üst seviyede tutmayı hedeflemektedir. Çalışanların önerilerini almayı ve ödüllendirme sistemine geçilmesini hedeflemektedir. 18 yaş altı işçi ve zorunlu çalıştırılan işçi yoktur. Çalışanlar arası herhangi bir ayrım söz konusu değildir. Eşitlik ilkesi temel alınmıştır. Çalışanların hepsi tüm haklardan yararlanabilecektir. İnsan hakları ile ilgili mühim anlaşmaları bünyesinde barındıran sendika ile 2023 yılına kadar 2 yıllık sözleşme yapılmıştır. Toplumsal cinsiyet eşitliğine önem veren Türkiye Sigorta'da, 2021 yılında çalışan kadın oranı %55,27 olarak sunulmuştur. Kadınların önemli bir yere gelmelerini hedefliyor, yönetim bölümünde kadın erkek eşitliğine önem göstererek kadın istihdamını artırmayı hedeflemektedir. Çalışanların gelişimi ve eğitimi oldukça önem taşımaktadır. Çalışanlar için, Mesleki ve Teknik Gelişim, Kişisel Gelişim, Kurumsal Gelişim, Zorunlu Eğitimler ve Lisanslama başlıkları altında eğitimler verilmiştir. Bu eğitimlerin yanında alan içeren birçok eğitim de verilmiştir. Türkiye Sigorta hedefleri arasında, çalışanları karar alma düzeneğine dahil etmek ve çalışanların fikirlerinin de yer vermek vardır. Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği Türkiye Sigorta için çok büyük öneme sahiptir. Türkiye Sigorta'da kaza, yaralanma ve ölüm sayısı 0'dır. Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konusunda yeterli bilgi düzeyine ulaşmaları için eğitimler verilmektedir. Covid-19 pandemi süreci içerisinde de Türkiye Sigorta'da gerekli tedbirler alınmıştır. Sigorta poliçelerine, Covid-19 tedavileri de eklenmiştir. Sürdürülebilirlik Raporu içerisinde, İnsan Sermayemiz başlığı altında yer almaktadır.
Aksigorta A.Ş. AKGRT	Topluma Yatırım Çalışan Bağlılığı Yetenek Yönetimi Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği İşin Geleceğine Uyum Smartwork Eşitlik Performans Yönetimi Kadın Çalışan	Aksigorta, insan kaynaklarını iş içerisinde önemli bir yere koymaktadır. İnsan kaynakları bölümü ne kadar özverili ve düzenli bir çalışma sergilerse diğer çalışanlar için de o şekilde mutlu ve huzurlu bir iş ortamı sağlanır. Aksigorta, işin geleceğine uyumu hedeflemektedir. İşin geleceğine uyumda ise 7 önemli etken başlık bulunmaktadır. Bunlar; Uzaktan Çalışma, Fiziksel ve Zihinsel Sağlık, Esnek İş Gücü ve Yüksek Performans, Yetenek ve Beceri Yönetimi, Geleceğin Liderliği, Amaç Odaklı Organizasyon ve Kültür, Dijital, Veri Odaklı ve Çevik Organizasyon'dur. Aksigorta, insan kaynakları bölümü içerisinde bu 7 etkeni hedef alarak ilerleme sağlamaktadır. Bir diğer, stratejik hedefi ise Smartwork'tur. Smartwork, dijital dünya ile çalışanların uyumunu hedeflemektedir. Uzaktan çalışma sistemini esas alan stratejik bir plandır. Aksigorta, insan kaynakları içerisinde stratejik planlar ile hareket etmektedir. Aksigorta çalışanlarına belirli saat aralıklarında eğitimler düzenlemektedir. 2021 yılı içerisinde

		çalışanları içinde, kadın çalışanlara ortalama 42,1 saat, erkek çalışanlara 35,7 saat eğitim verilmiştir. Aksigorta cinsiyet eşitsizliğine karşı duruşunu göstererek, 2021 yılı verileri baz alındığında bünyesinde %51 kadın çalışan ve %49 erkek çalışan bulundurmaktadır. Ücret dağılımına bakıldığında ise; eşit işe eşit ücret politikasıyla her çalışana çalışma oranı ve performansına göre ücret verilmektedir. Sürdürülebilirlik Raporu içerisinde, Sürekli Gelişime Odaklı İnsan Kaynağı İçin başlığı altında yer almaktadır.
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ANSGR	Gençlik Senatosu Çalışan Yetkinlik Dijitalleşme Sosyal Çeşitlilik Eşitlik Kadın Çalışan Çalışan Hakları Mutlu İşyeri	Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi, gençlerin gelecek seçimine ve hayat planlamasına destek olmak için çalışmalar sürdürmektedir. Profesyonel bir şekilde gençleri iş hayatına hazırlamak için eğitimler verilmektedir. Tüm çalışanlar için Anadolu Sigorta Akademi kurulmuştur. Çalışanların gelişimi ve hayat planlaması ile ilgili her şeyin detaylandırılması Akademi’de gerçekleştirilmektedir. 2021 yılı içerisinde 2.993 çalışana 30.773 saat eğitim verilmiştir. Dünya üzerinde her geçen yıl dijitalleşme her konu içerisinde artmaktadır. Bunlara karşılık, Anadolu Sigorta çalışanlarına dijitalleşme başlığı altında ayrıca eğitimler vermektedir. Anadolu Sigorta, sosyal çeşitliliği kendini güçlendirici bir yapı taşı olarak görmektedir. Her çalışan için eşit koşullar sağlamaktadır. Ayrımcılık olmaması birinci hedeflerinden biridir. Kadına önem vermesi sebebi ile 2021 yılı içinde %51 oranında kadın çalışanı bulunmaktadır. Kadın çalışanın yanında, kadın yönetici bulundurmaya da gayret ederek, kadın yönetici oranını %45’e yükseltmiştir. Çocuğu bulunan kadınlara, yardımcı olmak adına belirli olanaklar sunmaktadır. Aynı şekilde eşi doğum yapmış erkek çalışanlara da yardımcı olmak adına gerekli olanakları bulunmaktadır. 2021 yılı içerisinde, kadınları desteklemek sebebiyle Birleşmiş Milletler ve UN Women ortaklığındaki Kadının Güçlenmesi Prensipleri’nin (Women’s Empowerment Principles – WEPS) imzacısı olmuştur. Mutlu işyeri politikası uygulanmaktadır. Huzurlu bir işyeri ile çalışanlar mutlu olmaktadır. Çalışanların fikir ve görüşlerine her zaman saygı duyularak önem verilmektedir. İşe yeni başlayan çalışanları motive etmek amacı ile hoş geldin paketleri hazırlanmaktadır. Aynı zamanda çalışanlara ise destek paketleri oluşturulmaktadır. Çalışanların mutluluğu ve verimliliği esas alınarak hibrit çalışma sistemine geçiş yapılmıştır. Covid-19 Pandemi süreci içinde, çalışanların evden ve hareketsiz çalışmalarına istinaden spor eğitimleri düzenlenmiştir. Diğer konulu olan eğitimleri de uzaktan eğitim sistemine taşımışlardır. Pandemi sürecinde alınması gereken önlemler alınarak yeni çalışma sistemi uygulanmıştır. Sürdürülebilirlik Raporu içerisinde, İnsan ve Toplum ve Özel Bölüm: COVID-19 ile Mücadele başlıkları altında yer almaktadır.

Tablo 5.21. Şirketlerin sosyal boyutlar tablosu

Sürdürülebilirlik Raporu içerisinde bulunan başlıklar ve başlıkların detaylandırılıp incelenmesi tablo halinde analiz edilmiştir. Bu tabloda ise sürdürülebilirlik raporu içerisinde değinilen ve incelenen sosyal boyutlar analiz edilmiştir. Şirketlerde, sosyal boyutlar incelendiğinde ortak olarak en çok değinilen konular; eşitlik, çeşitlilik, çalışan mutluluğu ve kadın çalışan ile beraber çalışan haklarıdır. Türkiye Sigorta'ya bakıldığında; çalışanlar konunun merkezinde yer almaktadır. Çalışanların eğitimi, gelişimi, mutlu ve motive işlerine adapte olmaları öncelikli hedefler arasında yer almaktadır. Zorunlu işçi ve çocuk işçi çalıştırmamak prensipleri arasında yer almaktadır. Çalışanların kendilerini geliştirmeleri adına eğitimler düzenlenmektedir. Aynı zamanda çalışanların kararlarına saygı duyularak, önem verilmektedir. Eşitlik ilkesine önem vererek, hiçbir çalışan arasında ayrım yapılmamaktadır. İnsan hakları ile ilgili konular barındıran sendika ile sözleşme yapılmıştır. Kadın istihdamına yararlı olmak adına, kadın çalışan bünyesinde bulundurmaktadır. Kadın çalışan oranı 2021 yılında %55,27'dir. İş sağlığı ve güvenliği de oldukça önem taşımaktadır. Gerekli tedbirler alınmaktadır.

Aksigorta'da kendi bünyesinde bulunan insan kaynakları bölümünü özenle oluşturmaya gayret etmektedir. İnsan kaynakları bölümü, özverili ve huzurlu çalıştığı sürece bu diğer çalışanların da çalışma motivasyonunu arttıracaktır. Eşitlik ilkesi Aksigorta için de önem taşımaktadır. Eşit iş eşit ücret politikasını benimsemektedir. Çalışanlarının eğitimi ve bilgi düzeyinin yüksek olmasını istediği için çalışanlarına özel eğitimler düzenlemektedir. Aksigorta'nın Smartwork isimli bir stratejik hedefi bulunmaktadır. Uzaktan çalışma stratejisi ile çalışanların motive seviyesinin en yükseğe çıkartılması hedeflenmektedir. Kadın çalışana önem verilmektedir. 2021 yılında %51 oranında kadın çalışan bulunmaktadır.

Anadolu Sigorta'ya bakıldığında ise; öncelikli hedefi gençlere ve çocuklara destek olmak, eğitimler düzenleyerek akademik bünyesine almaktır. Dijitalleşme konusuna verdiği önemden dolayı dijitalleşme başlıklı ayrıca eğitimleri bulunmaktadır. Eşitlik vazgeçilmez prensiplerinden olmakla birlikte cinsiyet ayrımcılığı yapmamaktadır. Kadın istihdamından dolayı kadın çalışanı yüksek tutma isteği bulunmaktadır. 2021 yılında %51 oranında kadın çalışan bulunmaktadır. Çalışanın yanı sıra kadınlara yöneticilikte de yer vermektedir. 2021 yılında %45 oranında kadın yönetici bulundurmaktadır. Çalışanlarına, erkek kadın fark etmeden yardım ve sunduğu haklar

bulunmaktadır. Çalışanların mutluluk ve motivasyonu bir şirket için her şeydir, politikasını taşımaktadır. Çalışanların motivasyonu için hibrit çalışma sistemine geçiş yapılmıştır.

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Günümüzde, sigorta sektörü finansal bilgiler ile beraber çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY) konularını barındıran finansal olmayan bilgiler çerçevesinde de değerlendirilmektedir. Yatırımcılar, kreditorler gibi işletme ile ilgilenen tüm taraflar işletmelerin; nakit akışının, finansal performansının yer aldığı finansal bilgiler ile çevresel, sosyal ve yönetim konularının yer aldığı finansal olmayan bilgileri önemsemektedir. Bu sebepten şirketlerin yayınlamış oldukları finansal bilgiler gibi finansal olmayan bilgiler de değer kazanmıştır.

Bu çalışmada, sigorta sektöründeki seçilmiş şirketlerin belirli tarih aralığında finansal ve finansal olmayan bilgilerinin analizi yapılmıştır. Finansal analiz, oran analiziyle yapılmıştır. Çalışmada 2018 ve 2021 yılları arasında bulunan veriler ile çalışılmıştır. Verilere, analizi yapılan şirketlerin internet sitelerinde yayınlamış oldukları finansal tablolar üzerinden ulaşılmıştır. Oran analizi ile beraber seçilmiş şirketlerin; sermaye yapısı, likidite durumu, faaliyet oranları ve kârlılık oranları tablolar halinde incelenmiştir. Tablo içerisinde başarısız olarak tespit edilen oranlar, kırmızı renk ile gösterilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda; göstergesi iyi durumda olan şirket Türkiye Sigorta Anonim Şirketi'dir.

Sermaye yeterliliğine ilişkin oranlar incelendiğinde; Aksigorta'nın sermaye yapısında başarısız olduğu sonucuna varılmaktadır. Anadolu Sigorta için başarılı veya başarısız sonucuna varılamamıştır. Aktif kalitesi ve likiditeye ilişkin oranlar incelendiğinde; cari oran haricinde analizi yapılan üç şirketin de başarılı olduğu sonucuna varılmaktadır. Oranların tek başına yorumlanması doğru olmamaktadır. Faaliyet oranları incelendiğinde; tazminat tediye oranı olan ödeme gücü 2018 ve 2021 yıllarında başarılı sonuç vermemekle beraber 2019 ve 2020 yıllarında analizi yapılan üç şirkette de başarılı sonuç vermektedir. 2020 ve 2021 yıllarında etkili olan pandemi, seçilmiş sigorta şirketlerinde finansal yönden dikkat çeken bir sonuç doğurmamıştır.

Finansal olmayan bilgilerin analizinde kullanılan verilere seçilmiş olan şirketlerin internet sitelerinde yayınlamış oldukları sürdürülebilirlik raporlarından ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda ise; finansal olmayan bilgilerin raporlanmasında göstergesi iyi durumda olan şirket Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi'dir. Sigorta sektöründe finansal olmayan bilgilerin raporlanması; sürdürülebilirlik raporu başlığı altında faaliyet raporundan ayrı şekilde Borsa İstanbul'da işlem gören sigorta

şirketlerinden, Türkiye Sigorta, Aksigorta, Anadolu Sigorta şirketleri tarafından yayınlanmaktadır. Anadolu Sigorta 2018 yılından itibaren faaliyet raporundan ayrı şekilde sürdürülebilirlik raporu başlığı altında yayınlamaktadır. 2021 yılında başlığında, sürdürülebilirlik raporunun yerine entegre raporu başlığını kullanmıştır. Türkiye Sigorta ve Aksigorta ise 2021 ve 2022 yıllarında faaliyet raporundan farklı olarak sürdürülebilirlik raporu yayınlamıştır. İncelenen sigorta şirketlerinin sürdürülebilirlik raporlarını yayınlama çerçeveleri birbirleri ile aynı olup GRI Standartları Temel seçeneğine uygun olarak hazırlanmıştır.

Sürdürülebilirlik raporu içerisinde çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY) konuları yer almaktadır. Seçilmiş şirketlerin finansal olmayan bilgilerinin analizinde de; çevresel, sosyal, yönetim konuları tablolar halinde incelenmektedir. Çevresel göstergeler içerisinde; elektrik, su ve doğalgaz tüketimi dikkat çekmektedir. 2021 yılı içerisinde kullanılan limitler incelenmektedir. Fakat Anadolu Sigorta sürdürülebilirlik raporu içerisinde direkt limitleri açıklamak yerine azalma veya artmalar hakkında bilgi vermektedir. Çevresel boyutlar tablo halinde analiz edilmiştir. İncelenen şirketlerin öne çıkardığı başlıkları ve detaylandırması yapılmıştır. Analizi yapılan üç şirketin de öne çıkardığı başlıklar arasında; sıfır atık ve iklim krizi yer almaktadır. Tablo içerisinde şirketlerin çevresel boyutta, yapmış oldukları çalışmalar ve hedefleri belirtilmiştir. Sosyal göstergeler içerisinde; çalışan sayısı, istihdam türü, sözleşme türü, yönetici sayısı, yaş aralığı ve iş sağlığı güvenliği incelenmektedir. Sosyal boyutlar göstergelerden ayrı olmak üzere tablo halinde analiz edilmiştir. Analizi yapılan üç şirkette de öne çıkardığı başlıklar ortak olarak; kadın çalışan, eşitlik ve çeşitlilik üzerine olmuştur. Her bir şirketin kendine istinaden başlıkları da bulunmaktadır. Başlıkların detaylandırması tablo içerisinde yapılmaktadır. Yönetişim konusuna ise analizi yapılan şirketlerin yayınlamış olduğu sürdürülebilirlik raporları içerisinde ayrı bir başlıkta yer verilmemiştir. Çalışma içerisinde ekonomik göstergeler başlığı altında sayısal verilere tablo halinde yer verilmektedir. Pandemi yılı olarak bilinen 2021 yılında sürdürülebilirlik raporu yayınlanma sayısı, sigorta sektörü içerisinde artış göstermektedir. Pandemi ile beraber hayata geçirilen, uzaktan çalışma sistemi ile sürdürülebilirlik konuları bütünleşmektedir.

İşletmelerin hem finansal performanslarının hem de sürdürülebilirlik çabalarının bütünlük içerisinde incelenmesi, işletmeleri geniş bir perspektiften değerlendirme

fırsatı sunmaktadır. Hazırlanan tez çalışması için incelenen literatürde, sigorta sektöründe bulunan şirketlerin finansal ve finansal olmayan bilgilerinin analizinin tek çalışma içerisinde yapıldığına rastlanılmamıştır. Sigorta sektöründe finansal olmayan bilgilerin analizi son yıllarda değer kazanmaya başlamasından dolayı literatür içerisinde herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Yapılacak olan benzer çalışmalar için bulunan sonuçlardan faydalanılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Acınan, H. (2006). *Sigortanın Temel Prensipleri*, İstanbul
- Akdoğan, N. Doğan, D.U. Çetinkaya, N. (2021). *Covid-19 Salgınının İşletmelerin Finansal Tabloları Üzerine Etkisine İlişkin Araştırma Sonuçlarının Değerlendirilmesi*, Ankara
- Akdoğan, N. Tenker, N. (2001). *Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri*, Ankara
- Aksoy Hazır, Ç. (2018). *Kurumsal Sürdürülebilirlik ve Sürdürülebilirlik Performansının Ölçümü*, İstanbul
- Aktan, B. Bodur, B. (2006). Oranlar Aracılığı ile Finansal Durumunuzu Nasıl Çözümlersiniz? “Küçük İşletmeler İçin Bir Rehber”, *Journal of Yasar University*, 1(1), 49-67.
- Aktuğlu M.A. (1975). *Sigorta İşletmeleri ve Muhasebesi*, İzmir
- Alkan, H. Saldanlı, A. (2019). Hayat Dışı Sigorta Şirketlerinde Teknik Karşılıkların Finansal Yapı Üzerindeki Etkisi, *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 59–75
- Altınay Tarakcıoğlu, A. (2016) Entegre Raporlama ve Sürdürülebilirlik Muhasebesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:25 s. 47-64.
- Altınkeski, K. (2020). Borsada işlem gören sigorta şirketlerinin kârlılık analizi, Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tekirdağ
- Anasız, İ. (2007). *Muhasebe*, Ankara.
- Atay, S. (2006). *Sigorta İşlemleri Muhasebesi*, Ankara.
- Ateş, K. (2019). *İleri Düzey Muhasebe Rehberi*, Ankara.
- Babaoğlu, Ö.Ş. (1989). *Sigortacılığa Giriş*, İstanbul
- Başpınar, A. (2005). Finansal Analiz Tekniklerinin Sigorta Şirketi Mali Tablolarına Uygulanması, *Maliye Dergisi*, 149(1), 5-35
- Benligiray, Y. (2009). *Uzmanlık Muhasebeleri*, Ankara
- Borges M. R., Nektarios M. ve Pestana B. C. (2008). Analysing The Efficiency of The Greek Life Insurance Industry, *European Research Studies*, 11 (3)
- Bozdemir, E. (2022). *Genel Muhasebe Uygulamaları*, Bursa.
- Cengiz, G. (2019). Türkiye Muhasebe Standartlarının (TMS) Türk Sigortacılık Sektörü Üzerindeki Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çankırı
- Ceylan, A. Korkmaz T. (2008). *İşletmelerde Finansal Yönetim*, Bursa
- Çaldağ, Y. Ayanoğlu, Y. (2020). *Genel Muhasebe*, Ankara.
- Çetin, M. (2014). *Sigorta Muhasebesi*, Edirne
- Çetin, M. (2014). *Sigorta Muhasebesi*, Edirne.
- Çimen, A. (2019). *Sürdürülebilir Finans*, Bursa
- Çipil, M. (2008). *Risk Yönetimi ve Sigorta*, Ankara
- Doğan, M. (2013). Sigorta Firmalarının Sermaye Yapısı ile Kârlılık Arasındaki İlişki: Türk Sermaye Piyasası Üzerine Bir İnceleme, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (57), 121-136.
- Durmuş, H. (2011). Türkiye’ de sigorta sektörünün tarihsel gelişimi ve kasko sigorta tercihi üzerine tokat ili uygulaması, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Tokat.
- Duygulu, E. Pehlivan, P. (2017). *Sigorta İşletmeciliği*, Ankara.

- Elmacı, O. (2015). *Sürdürülebilirlik ve Stratejik Yönetim Açısından: Yönetim Muhasebesi*, Ankara
- Gümrah, A. (2018). Türkiye’de Sürdürülebilirlik Raporlaması ve Rapor Kalitesi: BİST Sürdürülebilirlik Endeksinde Bir Uygulama, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 20, 334- 357
- Güvel, E. A. Güvel, A. (2018). *Sigortacılık*, Ankara.
- İslamoğlu, A.H. Mendeş Pekdemir, I. (2017). *İşletmelerde Sürdürülebilirlik Dinamikleri*, İstanbul
- Karacan, A. İ. (1994). *Sigortacılık ve Sigorta Şirketleri*, İstanbul
- Karşlı, C. (2013). Sigortacılık İşlemleri ve Sigorta Şirketlerinde Muhasebe Düzeni, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Sivas.
- Kaya, A. (2013). *Mali Sürdürülebilirlik: Teori ve Türkiye Uygulaması*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Kaya, F. (2020). *Sigortacılık*, İstanbul.
- Koç Yalkın, Y. (1994). *Genel Muhasebe: İlkeleri Uygulaması ve Tekdüzen Muhasebe Sistemi Uygulamaları*, Ankara.
- Kuşçu, S. (1996). *Sigorta Talep Teorisiyle Türkiye Uygulaması*, Erzurum
- Nemli, E. (2004). *Sürdürülebilir Kalkınma: Şirketlerin Çevresel ve Sosyal Yaklaşımları*, İstanbul
- Nomer, C. (1997). *Sigortanın Genel Prensipleri ve Reasürans*, İstanbul
- Onaran, B. (2014). *Sürdürülebilir Pazarlama*, Ankara
- Orhaner, E. (2014). *Sigortacılık*, Ankara.
- Özbolat, M. (2017). *Temel Sigortacılık: Mevzuat-Organizasyon-Uygulama*, Ankara
- Özkan, M. (1998). *Sigorta İşlemleri ve Muhasebesi*, İstanbul
- Poyraz, E. (2008). *Açıklamalı Örneklerle Finansal Yönetim*, Bursa
- Sağlam, N. (1996). *Sigorta İşletmelerinde Mali Tabloların Hazırlanması ve Avrupa Birliğine Uyum*, Eskişehir
- Sarıkamış, C. (2007). Rasyo Analizi Uygulamasının Gelişimi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (33), 44-45
- Sultanoğlu, B. (2021). *Finansal Olmayan Bilginin Raporlama Standartları ve Çerçevesi*, Ankara
- Şuekinici, Ö. (2009). Sigorta Şirketlerinde Sermaye Yeterlilik Kriteri Solvency, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi SBE.
- Toroslu, M. V. (2021). *Sigorta Muhasebesi: Muhasebe İlkeleri ve Uygulamaları*, Ankara.
- Ülker, Y. Arslan, Ö. (2020). *Finansal Olmayan Raporlamada Değişim: Sürdürülebilirlik Raporlamasından Entegre Raporlamaya*, Ankara
- Varna, N. (2008). Sigorta Şirketlerinin Finansal Yeterliliğinin Tespitinde Sermayenin Belirlenmesi ve Dağıtımına İlişkin Bir Uygulama. Yayınlanmış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi: Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, İstanbul
- Yardımcıoğlu, M. (2007). *Sigortacılık Hesap Planı ve Muhasebe Sistemi*, Konya
- Yaslıdağ, B. (2022). *Sigortacılık: Sigorta Aracıları Sigorta İşlemleri*, Ankara.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : ŞAHİN, Gülşah
Uyruğu : T.C.

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Devam ediyor
Lisans	Gazi Üniversitesi	2021

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
-----	-----	-------

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

Hobiler

Spor yapmak, gezerek öğrenmek, kitap okumak

